

ZAPISNIK

osmega rednega zasedanja
Mestnega ljudskega odbora
glavnega mesta Ljubljane

ZAPISNIK

VIII. redne seje Mestnega ljudskega odbora glavnega mesta Ljubljane, ki je bila v četrtek, dne 16. oktobra 1952 od 8. do 13.30 ure in od 15.30 do 19.45 ure v sejni dvorani MLO Ljubljana, Mestni trg št. 1.

Predsednik Mestnega ljudskega odbora Avšič Jaka začne sejo Mestnega ljudskega odbora glavnega mesta Ljubljana, ki je bila sklicana na podlagi člena 89. Zakona o ljudskih odborih mest in mestnih občin.

Za overovitelja zapisnika predlaga, da se izvolita ljudska odbornika Resnik Julijana in Prešeren Mirko. Predlog sprejet!

Predsednik Mestnega ljudskega odbora ugotovi sklepčnost seje, ker so od 135 ljudskih odbornikov na seji navzoči 103. Od 32 odsotnih še ni poslalo opravičila 6 ljudskih odbornikov.

Odsotni so bili: Babnik Andrej, Borštnik Franc, Boh Jože, Bukovec Lojze, Dečman Vinko, Gradič Miha, Hlebec Srečko, Kališnik Janez, Kavčič Jože, Klavžar Alojzij, Kraigher Uroš, Kušar Karel, ing. Letonja Emilija, Maček Tone, Matoh Ivan, Mavrič Edo, Mirtič Franček, Narobe Jože, Nebec Franc, Novak Franjo, Pelko Gašper, Plevnik Jože, Prohinar Janko, Rudolf Anica, Sever Stane, Smole Janko, ing. Stare Ostoj, Šter Milan, Terglav Mirko, Valič Viktor, Vojska Danilo in Zdešar Henrik.

Tajnik MLO Pogačar Niko prečita zapisnik VII. redne seje Mestnega ljudskega odbora, katerega ljudski odborniki odobre.

Predsednik predlaga naslednji

dnevni red:

1. Razprava o poročilu predsednika MLO, ki je bilo podano na V. seji MLO.
2. Poročilo o delu in problemih Sveta za ljudsko zdravstvo in socialno politiko.

3. Poročila svetov o izvajanju sklepov, sprejetih na prejšnjih sejah MLO.
4. Sklepanje o številu odbornikov in določitev volilnih enot za Mestni ljudski odbor ter za občinska ljudska odbora Polje in Šentvid.
5. Predlog nekaterih sprememb v podjetjih.
6. Sprejem odločb o razlastitvi.
7. Sprejem odloka o odpravi odloka o nazivih in plačah uslužbencev v logarski službi.
8. Sklepanje o ukinitvi Uradnega vestnika MLO.
9. Sklepanje o spremembah v sestavu svetov in komisij MLO in izvolitev novih komisij.
10. Personalna vprašanja.

Soglasno sprejeto!

1. Razprava o poročilu predsednika MLO, ki je bilo podano na V. seji MLO.

Ker ni na poročilo nobenih pripomb, smatra predsednik, da je poročilo v načelu odobreno in je potrebno v nakazanem smislu nadaljevati delo.

2. Poročilo o delu in problemih Sveta za ljudsko zdravstvo in socialno politiko.

Poročilo poda predsednik Sveta za ljudsko zdravstvo in socialno politiko *dr. Benigar Jože*:

Za uvod naj povem to-le:

Od začetka druge svetovne vojne do danes je medicina napravila tolikšen razvoj, da to ni ostalo brez posledic za celotno družbeno dogajanje. Za nami so časi, ko so mogli tako politični kot gospodarski plani malih in velikih držav molče mimo izsledkov medicine. Razpolagamo z neovržnimi dokazi, da urejena zdravstvena služba prihrani milijarde narodnega dohodka. Vsaj v severnih in zapadnih državah je to spoznanje zelo konkretno in se upošteva pri izvajanju vseh večjih političnih in gospodarskih akcij. Spoznanje gre še korak dalje in ugotavlja, da skrb za zdravje ne more ostati omejena samo na ozek krog naprednih držav, ampak mora postati last vsega človeštva. Nagibi za tako gle-

danje in ravnanje niso sentimentalno, človekoljubni, ampak izvirajo iz bridkih izkušenj, da je zdravje samo enega dela človeštva vse dotlej stalno ogrožano, dokler so kjer koli na svetu velika legla zdravstvene in socialne bede.

Tako pojmovana medicina se seveda ne omejuje na praške in tinkture in na to, da se včasih kakšnemu poedincu amputira kak del telesa. Ne, ta medicina posga v korenine zla, je torej preventivna ali preprečevalna medicina. Ne omejuje se samo na zdravstvene delavce, ampak si poišče sodelavcev med vsemi ljudmi, zlasti med državniki in gospodarstveniki. Naravno je taka medicina za slabe računarje slabo rentabilna zadeva. Zanje je današnja medicina predraga celo, če jo pojmujejo zgolj kurativno. Še pred 10 leti si pripeljal v bolnico otroka s škrlatinko ali odraslega s pljučnico ali poškodovanim udom in si vedel, da bo odležal v bolnici 5—6 tednov, če ne bo prej umrl. Oskrba ni bila draga, zdravila zelo preprosta, postrežba po plačilnih sposobnostih bolnika. Danes opravimo večino takih in tisoče podobnih primerov v par dneh s pomočjo antibiotikov, transfuzije krvi in drugih sodobnih sredstev, kar je za slabe računarje seveda zelo drago, ker pozabljajo, da smo isto posteljo, ki je pred 10 leti služila enemu pacientu, izmenjali sedaj 5—7-krat z novimi bolniki. Če je ta ista postelja stala tedaj v 5 tednih 8000 dinarjev, danes pa stane 18.000 dinarjev, je to drago. Ker pa smo v tem času in s temi sredstvi vrnili v produkcijo ne enega ampak 5 ljudi, je za uvidevnega človeka ta račun 300% ekonomičnejši, pa čeprav administrativni proračun ustanove kaže drugačen videz.

Še teže je v preventivni medicini. Če naj ohranimo pri življenju malega otroka, ki ima na nesrečo tako mater, ki ga iz kakršnegakoli vzroka ne more vzrediti, potem je to pač za državo draga stvar, vendar mnogo cenejša kot je visoka umrljivost otrok.

Nekoliko dolgi uvod sem smatral za potreben iz več razlogov.

1. Zaradi določenih finančnih težav, ki se z njimi borimo že več mesecev, pozabljamo na uvodoma podčrtano poslanstvo medicine. Razumemo, da marsikaterih oblik preventivnega udejstvovanja zaradi gospodarske šibkosti še ne moremo uvajati, čeprav nam je njih nujnost in koristnost jasna. Ne smemo pa utesnjevati tistih socialno-medicinskih dejavnosti, ki jih že nekaj let izvajamo, ker bi to pomenilo korak nazaj. Upoštevamo finančne težkoče, ne smatramo pa jih za nepremagljive. Odločno se bomo borili proti temu, da bi se — kot že tolikokrat doslej — težave reševale pretežno na račun našega in morda še prosvetnega resora.

2. Večkrat, zadnjič na razširjenem plenumu mestne OF in na mestni partijski konferenci smo slišali dokaj primitivno kritiko o delu zdravstvenih delavcev. Ne odklanjamo kritike, niti take kot je bila

ta, ker je res veliko tega, kar je treba kritizirati. Opozorili bi le, da s tako pavšalno, enostransko in nekonkretno kritiko stvari ne bomo niti za las izboljšali. Problemi so mnogo globlji.

Med zdravstvenimi delavci prevladujejo starejši, vzgojeni v stari družbi. Med njimi imamo odlične, dobre in slabe. Ker je situacija takšna — in bo takšna ostala še tri ali 4 leta — in ker tudi slabi niso tako slabi, da bi bilo bolje brez njih, naj se oglasi k besedi tisti, ki ve za recept, kako slabe spremeniti v dobre. Nam to vprašanje ne dela prevelikih skrbi, pač pa dejstvo, da smo v zadnjih letih dobili že lepo število zdravstvenih delavcev, ki so izšli iz povojnih šol in za katere smo upali, da jih bo novi družbeni red vsaj nekoliko prekrasil. Žal pa po vseh dosedanjih skušnjah ne moremo reči, da bi bil procent slabih med njimi kaj manjši kot pri starejših. Ta pojav skrbi nas in še mnoge druge. Rešitev je v globoki reformi medicinskega študija, v strožji izbiri kandidatov in v taki organizaciji zdravstvene službe, ki nikomur ne bo dajala prevelikih možnosti za izživiljanje nezdravih tendenc. To pa so naloge, ki bistveno presegajo delokrog našega sveta.

3. V zdravstvu je mnogo zlorab. Marsikaj bi moglo biti cenejše, ne da bi bilo slabše. Na tem zdravniki in ostali zdravstveni delavci niso brez krivde. Zelo pa se moti, kdor misli, da je pretežni del krivde na njihovi strani. Dokler bodo vrata za klimatsko in kopališko zdravljenje odprta tako široko, dokler bodo reflektanti imeli na takih oddihih ne le vso oskrbo brezplačno, ampak še polno plačo, pri določenih pogojih celo dve plači in plačano vožnjo tja in nazaj, vsej dotlej bo pritisk na zdravnike tolikšen, da se bodo godile napake, ker so te že v samem sistemu. — Dokler bodo zavarovanci dobivali vsa zdravila popolnoma brezplačno, vse dotlej jih bodo v cekarjih nosili iz lekarn, jih doma zlivali v stranišča in zahtevali novih. Redek je namreč danes zavarovanec, ki ne obišče poleg svojega zdravnika še vsaj dva ali tri specialiste. Na domovih nastajajo cele hišne lekarne, ki bi se v dveh mesecih zmanjšale na $\frac{1}{4}$, če bi morali pacienti prispevati k zdravilom samo 10%. V naši državi imamo skoraj prav toliko starostnih upokojencev kot mladih ljudi, ki dobivajo invalidnino ali invalidsko pokojnino. Pri dodeljevanju teh pravic smo od sile širokogrudni, pa ne toliko po krivdi zdravnikov kot po zaslugi meritornih uredb in okoliščin, da je danes proketo težko najti zaposlitev za človeka, ki je delen invalid, vsled česar pri delu ne dosega istega efekta kot zdrav človek. Teh stvari, ki so vse zelo drage, saj stanejo stotine milijonov in milijarde, je še dolga vrsta. Na njih more naš svet bore malo spremeniti. Veseli nas, da so že nekaj časa na delu številne komisije CK KPJ, ki po vsej državi proučujejo stanje v zdravstvu. Zadeva je važna in bi bilo prav, če bi se zanj zanimala širša javnost, zlasti pa partijski forumi večjih

upravnih in industrijskih centrov. Vse delo ne bo prineslo pričakovanih uspehov, če se bodo iskali vzroki za nedostatke le v slabostih zdravstvenih kadrov, ne pa istočasno v okolnostih, od katerih smo nekatere pravkar navedli.

4. Pri iskanju rešitve iz finančnih težkoč smo večkrat naleteli na očitke, češ kako je mogoče, da se v mestnih ustanovah oskrbujejo ljudje iz cele Slovenije in celo vse Jugoslavije, ne da bi njihove občine, okraji ali republike za to kaj prispevali v naš proračun. Očitek prihaja na napačen naslov: način zbiranja dohodkov ni stvar zdravstva, ampak finančne politike. Čudi nas dvojje: 1. tako, kot je, je že vseh 7 let po osvoboditvi, pa do pred 4 meseci, ko smo naslutili preteče težave, nihče ni delal vprašanja iz tega; 2. prenekateri Ljubljčan se zdravi izven Ljubljane, pa do danes nihče ni vprašal, kako da Ljubljana ne dobi v plačilo računov zanj. Tovariši, tako stanje je z zakonom predpisano. Naše ustanove so proračunske ustanove, torej v celoti na proračunu LO. In ker so javne ustanove, so odprte za vse ljudi. Lepo bi izgledalo, če bi se v celjski bolnici zdravili le Celjani, v zagrebški pa samo Zagrebčani. Lahko spremenimo zakon — seveda tisti, ki so za to poklicani — in bo vsaka usluga plačana ali od soc. zavarovanja, od vojske, od domovinske občine ali pa od oskrbovanca, če je plačila zmožen privatnik. Ni pa to enostavna zadeva. Že pol leta se vrše težavne diskusije o tem vprašanju. Imamo razloge, ki govore za tak način, mislim pa, da je še več takih, ki govore proti. V Jugoslaviji je še cela vrsta okrajev, ki so finančno tako slabi, da jim lahko prepustimo ne le 7, ampak 70% akumulacije, pa še ne bodo zmogli stroškov za zdravljenje otrok, porodnic, bolnikov in ponesrečencev. Tudi v Sloveniji imamo take okraje. Težko Suhi Krajini in vsemu ostalemu Krasu, če bodo tam uživali zdravstveno in socialno zaščito le tisti, ki bi zanje domača občina plačala oskrbnino. Po našem mnenju je vsaj za prihodnjih 5 let sedanji način boljši. Šibkim naj pomagajo močnejši. Ljubljana kot center Slovenije ima pač premajhne lastne dohodke, da bi mogla vzdržati tolikšen naval tujih oskrbovancev. Zato pa še ni nujno sistem slab, ampak je treba izposlovati, da bo mesto deležno večjih dohodkov. To seveda ni naloga zdravstva, ampak tistih, ki jim je že danes treba povedati, da je prav malo upanja, da se bo zadeva že prihodnje leto kaj dosti spremenila. Novo proračunsko leto je pred nami, občine, mesta in okraji bi morali že pripravljati proračune, pa nimajo nikakih novih navodil. Še potem, ko bodo morda taka navodila dobili, ne moremo računati z dobrimi rezultati takoj v prvem letu. Sedem let administrativnih proračunov je dovolj dolga doba, da danes niti zdravstveni delavci, kaj šele občinski možje in člani OLO, ne vedo, koliko staneta zdravstvo in socialna zaščita. Ne bo lahko sestaviti realne pro-

račune. Na marsikaj bomo prvo leto pozabili, kljub temu pa bomo morali bolnega otroka in vsakega resnega bolnika sprejeti na zdravljenje, pa naj bo občini kredit za to osiguran ali ne.

Te ugotovitve sem smatral za toliko tehtne, da naj se o njih razmišlja in razpravlja tudi izven kroga zdravstvenih delavcev.

V naslednjem želim na kratko prikazati delo in stanje v naših najvažnejših ustanovah:

Ambulantno-poliklinična služba (APS) služi vsem potrebam izvenbolniške zdravstvene pomoči. Zaposluje 21 splošnih in 14 zdravnikov-specialistov ter 50 honorarnih zdravnikov, od katerih je dobra polovica specialistov. Srednje medicinskega kadra je 45, nižjega 89. S tem osebjem so do 1. X. izvršili 566.915 pregledov, od tega 267.000 specialističnih. Na domovih so zdravniki opravili 12.376 obiskov, rentgenskih pregledov je bilo 33.556. Laboratoriji so izvršili nad 190.000 preiskav, v diagnostični postaji se je oskrbovalo 1745 bolnikov. Osnovne pomanjkljivosti te službe so naslednje: ima preveč honorarnih in premalo sistemiziranih zdravnikov. Honorarci, čeprav na splošno vestni in sposobni, so vezani na matično ustanovo, to je na kliniko ali vojno bolnico in jim je služba na polikliniki pač le postranska služba. Problemi poliklinike niso njihovi problemi. — Čeprav imamo več zdravnikov kot pred par leti, je v nekaterih strokah še vedno stiska. Še vedno imamo ordinacije, splošne in specialistične, kjer pride po 70 in več bolnikov na enega zdravnika. Poudariti je treba, da so marsikje dopoldanske ordinacije prepolne, popoldanske pa slabo obiskane. Ne zato, ker naj bi bili dopoldanski zdravniki boljši, ampak zato, ker žele zavarovanci zdravnika v času službe, ne pa v svojem prostem času. Uprava poliklinike je tu brez moči. Danes je prav v vseh ambulantah uvedena celodnevna, torej tudi popoldanska služba in je stvar sindikatov in upravnih vodstev, da brez nujne potrebe ne dovoljujejo odhajanja v ambulanto v delovnem času. — Pri 2000 in več podjetjih in ustanovah je skoraj nemogoče najti način, kako centralno voditi evidenco bolnikov za vsako podjetje in ustanovo. Redka so danes podjetja in ustanove, ki vodijo lastno evidenco in ki jih usoda njihovih bolnikov kaj zanima. Je pa nujno, da si podjetja in ustanove tako evidenco ustvarijo. Res je sicer, da smo letos ukinili pristojnost po kraju zaposlitve in jo zamenjali s pristojnostjo po kraju stanovanja, ker je to za bolnika ugodnejše. Prej je imel zavarovanec, ki dela v Mostah, stanuje pa na Viču, svojega zdravnika v Mostah, danes ima zdravnika doma t. j. na Viču. Posledica je, da so bolniki istega podjetja v evidenci pri zdravnikih raznih sektorskih ambulant, kar pa tovarne ali ustanove ne ovira, da ne bi imele o vsakem svojem bolniku točnega pregleda. Delodajalci predpisov socialno zdravstvene vsebine prav malo poznajo in tudi ne kažejo volje,

da bi jih spoznali. — Osnovna slabost vse APS je v pomanjkljivih prostorih, ki so marsikje tudi slabo opremljeni. Ne le, da je naraslo število upravičencev, tudi njihova zahtevnost je mnogo večja. Ta je narasla deloma zaradi razširjenih pravic, deloma zaradi napredka medicine in večje zdravstvene prosvetljenosti. Samo dograditev nove poliklinike, ki se gradi že 4 leta, more stanje izboljšati. Ker je bilo o tem že dovolj govora, bi danes podčrtal le dejstvo, da se poliklinika gradi na republiškem proračunu in se brez krepkih intervencij s strani MLO še dolgo ne bo dogradila.

V sklop APS sodi tudi zobozdravniška služba. Ta zaposluje 9 zobozdravnikov, 37 dentistov, 13 zobotehnikov in 41 nižjega medicinskega kadra. Izvršili so 151.419 pregledov z 91.141 plomb in 103.279 ostalih del v skupni vrednosti 29.516.449 din. Čeprav je letos naredilo zobozdravstvo znaten korak naprej, je to še vedno najbolj bolna točka APS. Zobozdravstvenih delavcev ni, naval nanje je pa ogromen, ker ima vsakdo pravico do brezplačnih storitev vseh vrst. Na nesrečo se zobozdravstveni delavci zavedajo, da jih je malo in onemogočajo vsak ukrep za povečanje storilnosti. Tudi poizkus, da jih plačamo boljše kot druge, se ni obnesel. V delno njihovo opravičilo naj navedem, da so sedanji prostori v Nebotičniku res odločno pretesni in da je že v naslednjem letu nujno treba v isti stavbi adaptirati še eno etažo za zobozdravstvo.

2. *Šolska poliklinika* zaposluje 13 zdravnikov, 20 srednje medicinskega in 13 nižje medicinskega osebja. Izvršili so 46.531 pregledov in 10.720 sistematskih pregledov. Zobni oddelek šolske poliklinike je izvršil samo plomb skoraj 29.000, vseh del pa v vrednosti 4.053.505 dinarjev. Glavna slabost šolske zdravniške službe je v tem, da je bolj kurativna kot preventivna, da torej bolezni bolj zdravi, kot jih preprečuje. Ni krivda na zdravnikih, ki jih je za preventivno delo premalo. Do nedavna med zdravniki ni bilo interesa za to vrsto zdravstvene dejavnosti. V dveh letih se bo situacija izboljšala, nastal pa bo drug problem. Stavba šolske poliklinike služi za zdravstveno varstvo 26.000 učeče se mladine in je že nekaj let premajhna. Treba jo bo dvigniti za eno nadstropje. Ne bom vas dolgočasil s sicer zanimivimi podatki o boleznih šolske mladine. Omenim le, da ima komaj 10% res zdravo zobovje, da je učencev z izrazitimi razvojnimi hibami zlasti pri učencih v gospodarstvu izredno veliko in da nam iz literature ni znana država, kjer bi toliko otrok imelo slab vid, kot ravno v Ljubljani. Na telesnih anomalijah in slabem vidu nosijo dobršen del krivde prav gotovo neprimerni šolski prostori in njihova oprema. S preventivnimi ukrepi se more ravno pri mladini največ doseči, zato moramo naša prizadevanja v tej smeri okrepiti.

Pod upravo Šolske poliklinike spadajo tudi stalna okrevališča (Šiljevica, Dom Staneta Žagarja) in zdravstvene kolonije. V okrevališčih se je oskrbovalo letos 770 otrok, za zdravstvene kolonije pa ima podatke prosveta. Uspehi so zadovoljivi in bi bili še boljši, da nismo vse do začetka glavne sezone oklevali z odobritvijo kreditov. K uspehu je mnogo pripomoglo socialno zavarovanje, ki je letos z zadostnimi finančnimi sredstvi omogočilo prav številnim otrokom zdrave počitnice.

Okrevališče v Šiljevici je zgrajeno na novo in so potrebne še številne dopolnitve: cisterna za kapnico, ograja, terasa, ureditev okolice itd. Tudi v Domu Staneta Žagarja bo treba še marsikaj urediti. Precejšnji stroški bodo z okrevališčem na Rakitni, ki ga v povečanem obsegu obnavlja sedaj OLO Ljubljana-okolica in kjer smo mi obljubili znatno participacijo. Zadeva ni urejena, čeprav se stavba in vodovod že gradita.

3. *Zaščita matere in otrok* obsega dečji dom (zaprta zaščita), jasli (pol zaprta zaščita) ter posvetovalnice, dispanzerje, sestrsko posetno in babiško službo ter čakalnico za matere in otroke na kolodvoru (odprta zaščita).

Dečji dom z depandanso za Bežigradom zaposluje 6 zdravnikov, 7 srednjega in 54 nižjega medicinskega kadra. Letos je oskrboval 535 bolnih in 499 socialno ogroženih otrok in 412 mater-dojilj. Stanje na dan 30. IX.: 155 otrok, 40 mater in 167 otrok v reji. Ustanova ima pogoje, da se razvije v zavod, ki bo ponos Slovenije in Jugoslavije. Na tem ne more veliko spremeniti tragičen dogodek, ki je upravičeno vznemiril javnost in zahteval življenje 4 otrok. Podrobnega poročila o tem danes ne morem dati, ker je zadeva še v preiskavi, lahko pa izjavim, da bodo krivci prejeli zasluženno kazen.

Okrog Dečjega doma je bilo letos že dovolj in preveč polemike. Ker bom o finančnih problemih govoril posebej, naj omenim le to, da se je Dečji dom res med letom delno spremenil v bolnico za dojenčke in da MLO za to ni dal formalnega pritrdila, da je pa prav tako res, da je bilo predsedstvo sproti obveščeno in ni proti temu nikdar protestiralo, tudi tedaj ne, ko je naš svet na III. seji o tem razpravljal in poslal zapisnik tajništvu. Mislim, da bi nas morali grajati, če bi bili ravnali drugače kot smo. Ali naj zdrave otroke sprejemamo, bolj pa odklanjamo samo zato, ker je oskrba bolnih nekoliko dražja? V dečji kliniki so zaradi prenapolnjenosti dnevno odklanjali mnogo težko bolnih otrok, naša ustanova pa naj bi to mirno gledala in še nadalje sprejemala zdrave otroke! Tu ni veliko diskutirati, pač pa o tem, kako ustanovo dvigniti na primerno višino. V tem pogledu je treba še marsikaj napraviti. Nižji kader je strokovno zelo slab, srednjega je premalo, višji je večinoma še zelo mlad in brez zadostnih izkušenj. Tudi glede odnosov ni vse tako, kot bi bilo želeli. Znatno oviro predstavlja nedovršenost

stavbe in nezadostna tehnična oprema. Šele ko bo to urejeno in dozidan trakt, v katerega se bo preselila depandansa iz Bežigrada, bo zavod mogel v celoti izpolniti pričakovane naloge.

Posvetovalnice za matere in otroke so izvršile nad 14.000 pregledov. Za obsežen teritorij jih je premalo in so deloma v neprimernih prostorih.

Dispanzerji za bolne otroke, bolj ambulantne za otroke so opravile 16.500 pregledov. Z dispanzersko službo nismo zadovoljni. Pravega dispanzerja Ljubljana sploh nima. Dispanzer je namreč precej več kot navadna ambulanta, kamor prineseš bolnega otroka, da ga pregledajo, a se nato nihče več zanj ne briga. Dispanzer mora s specialno usposobljenim kadrom vzdrževati stalen kontakt med ustanovo in otrokovim domom in dajati pomoč materi in otroku z besedo in dejanjem. Potrebno je izvršiti že več let planirano preureditev hiše v Ulici Stare pravde v centralni dečji dispanzer, za Vič urediti manjšo podružnico, sedanjo depandanso Dečjega doma za Bežigradom pa po preselitvi iste v Dečji dom preurediti v dispanzer. Za Moste je problem že rešen z dograditvijo zdravstvenega doma.

Posebno službo vrši v Ljubljani 8 medicinskih sester, ki so do 1. X. izvršile 8.846 hišnih obiskov, kar je za Ljubljano premalo.

Posvetovalnice za noseče so izvršile 5995 pregledov in so v podobni situaciji kot posvetovalnice za matere in otroke: premalo jih je in imajo slabo opremo in prostore.

13 babic je izvršilo 8920 obiskov na domovih porodnic. Kljub temu, da so razen 67 vse ostale Ljubljančanke rodile v porodnišnici, je babic v Ljubljani premalo, ker pridejo žene že 4. dan iz porodnišnice. Za Ljubljano kot za celo Slovenijo je neurejeno vprašanje pokojnin dosluženih babic, kar je velika napaka.

V Materinskem domu na Viču se je oskrbovalo letos 775 nosečnic, vsaka povprečno 12 dni. Ljubljančank je bilo samo 50%. Stavba materinskega doma je za svoj namen tako malo prikladna, da moramo že v naslednjih letih misliti na gradnjo nove, ki naj pride pod upravo porodnišnice.

4. *Uprava protituberkulozne službe* s centralnim antituberkuloznim dispanzerjem in področnimi ustanovami vodi dispanzersko varstvo nad 2646 jetičniki, med katerimi je 1330 takih, ki imajo aktivno formo tuberkuloze. Izvršenih je bilo 21.173 pregledov in danih 3462 pneumotoraksov. Patronažne sestre so napravile 3393 hišnih obiskov pri jetičnikih. Za tuberkulozo je letos umrlo 37 Ljubljančanov. Za izboljšanje te službe je potreba dograditi ležalno lopo pri bolniškem oddelku CAD. V bližnji bodočnosti bo treba misliti na ustanovo za izolacijo otrok jetičnih staršev in ji priključiti odgovarjajočo šolo. Mnogo stroškov in

preglavič nam povzročajo asocialni tuberkulotiki, ki kot pohajači pogostilnih in drugih lokalih okužujejo zdrave ljudi, pa nimamo niti materialne, niti pravne možnosti za njihovo prisilno azilacijo. Poleg zaščite otrok je ravno borba proti jetiki tista veja zdravstva, ki najbolj občuti težave zaradi pomanjkanja stanovanj. O kakšni resnejši prioriteti pri dodeljevanju stanovanj jetičnikom vsaj doslej ne moremo govoriti. Zadeva je toliko bolj mučna, ker nam manjka za te bolnike postelj v specialnih bolnicah. Čakalna doba za sprejem je še vedno zelo dolga.

5. *Lekarniška služba* je v 12 lekarnah do 1. IX. ustvarila nad 143 milijonov prometa. Od 581.074 receptov jih odpade na bolniško blagajno 499.356. Mesto potrebuje vsaj še eno veliko lekarno nekje v bližini Ajdovščine, na kar smo že večkrat opozorili. Vse lekarne so slabo opremljene in brez kakršne koli sodobne strojne opreme za mehanizacijo dela. Niti na videz moderna Centralna lekarna ni v tem oziru izjema.

6. *Reševalna postaja* je letos izvršila z reševalnimi avtomobili 12.478 voženj in prevozila 193.388 km, z osebnimi avtomobili pa 9124 voženj in 45.458 km. Izven Ljubljane je bilo izvršenih z rešilnim avtomobilom 2584 voženj. Trenutno na reševalni postaji ni težjih problemov. Če ostanejo dohodki nezmanjšani, se bo ustanova ne samo sama vzdrževala, temveč celo iz lastnih sredstev nabavljala nova vozila. Z dohodki nekaterih izrabljenih vozil, za katere smo jim odobrili prodajo, in z lastnimi prihranki bodo že letos verjetno nabavili vsaj 2 nova voza, seveda pod pogojem, da zopora uvoza ne zadeva rešilnih avtomobilov.

7. *Sanitarna inšpekcija* ima tako bogato problematiko in se bori s toliki težavami, da nameravam o njej govoriti na enem prihodnjih zasedanj. Danes bi se zadržal le pri številkah, ki naj vsaj deloma ilustrirajo njeno delo. Trije zdravniki, 3 veterinarji, 2 medicinski sestre, 6 sanitarnih tehnikov so opravili med drugim tudi naslednje naloge: V zvezi z zatiranjem nalezljivih bolezni so izvršili nad 2700 intervencij. Za Vidalovo reakcijo na tifus in Wassermanovo reakcijo na sifilis so odvzeli 2629 vzorcev krvi, zaradi tifusa 3456 vzorcev blata in še več vzorcev urina. Proti tifusu so cepili 2893 oseb, proti davici 3190, vse po dvakrat in proti kozam 2678 otrok. Večjih dezinfekcij je bilo napravljenih 187, dezinsekcij 81, razen tega 7 velikih akcij proti podganji nadlogi. V zvezi s komunalno higijeno je bilo opravljenih 804 pregledov na terenu, v higijeni živil je bilo izvršenih 2130 pregledov. Veterinarska inšpekcija je pregledala 17692 komadov zaklane živine, 176.532 kg v Ljubljano pripeljanega mesa, 45.216 kg rib in 79.586 kg mesnih izdelkov. Ogromno živil je bilo kot neuporabnih izločenih iz prometa. V zvezi s higijeno vzgojnih zavodov je bilo izvršenih 458 pregledov na terenu. Ambulanta za pregled osebja živilske stroke je sistematično pregledala 2913 oseb. Kakšno je na splošno stanje javne higiene v Ljub-

ljani, vam je itak znano. Manj znano pa je, da se sanitarna inšpekcija že 30 let stiska v nemogočih prostorih v Mestnem domu in da je za primer kakršne koli težje epidemije nepripravljena in brez osnovnih tehničnih pripomočkov. Potrebno je, da že prihodnje leto začnemo z gradnjo zavoda za sanitarno epidemiološko službo v Ljubljani. Zavod mora vsebovati vsaj naslednje:

- urade sanitarne inšpekcije;
- antiskabično postajo s prhami in fiksnim parnim kotlom;
- suho komoro za dezinfekcijo z vročim zrakom;
- malo in veliko plinsko komoro;
- pralnico, likalnico in sušilnico za pranje perila nalezljivih bolnikov;
- skladišče za aparaturo in strupe;
- garažo za dva avtomobila za prevoz nalezljivih bolnikov;
- prostore za množična cepljenja in stalno higiensko razstavo;
- ambulantne prostore za odvzem kužnega materiala in za pregled gostinskega osebja.

Tudi personalno moramo sanitarno inšpekcijo okrepiti, ker 18 ljudi ne zmore vseh nalog, ki jih od njih terja higiena mesta Ljubljane.

Prehajam na socialne ustanove in socialno problematiko.

1. Za stare in onemogle imamo štiri domove, enega v Ljubljani in 3 na Štajerskem s skupno 554 posteljami. V njih se je na dan 30. IX. nahajalo 520 oskrbovancev. Na novo je bilo letos sprejetih 121, umrlo jih je 59, iz domov odšlo 51. Ker tudi po dovršitvi novega doma na Bokalcih ne bomo dosegli predvojne kapacitete, bomo verjetno še nekaj let morali obdržati tudi domove na Štajerskem. Ti so sicer lepo urejeni, vendar so oskrbovanci v njih nezadovoljni, v glavnem zaradi oddaljenosti od Ljubljane, pa tudi zaradi brezdelja in slabosti domskih uprav. Začeli smo večjo akcijo za zaposlovanje oskrbovancev, ki bo imela razen moralnih tudi vsaj malenkostne ekonomske efekte. Bo pa treba v prihodnjih letih investirati v te stavbe še precej denarja, ker so bile na hitro in zato pomanjkljivo urejene za bivanje takih ljudi. Gradnjo doma na Bokalcih moramo pospešiti, saj ji razen zidov in oken in nekaj vrat manjka še vsega. Letos bomo delno usposobili vodovod in kanalizacijo, za silo morda tudi eno četrtno stavbo za vselitev, vendar nam bo predvidoma že sredi novembra zmanjkalo denarja.

2. Cukrarna bo letos dobila novo lice. Po zaslugi zadostnih sredstev so se že doslej odpravili številni nedostatki gradbenotehničnega značaja, nabavilo se je precej pohištva in se še nabavlja, tako da bo z novim letom hiša postala vsaj kolikor toliko znosno bivališče za 300 ljudi, ki jim Ljubljana še nekaj let ne more drugod dati stanovanj.

3. O mladinskih domovih Malči Beličeve na Viču in Titove mladine v Mostah poročam le to, da se letos borita z velikimi finančnimi

težavami in da bodo v prihodnjih letih potrebne razne izboljšave v gradnji in opreми. Težja je situacija v Domu predšolske mladine v Stanežičah. Stavba je tako neprimerna, da je škoda denarja za izboljšave. Predlagamo gradnjo novega doma za predšolsko mladino s kapaciteto 100 oskrbovancev. V vseh teh domovih naletavamo na težke vzgojne probleme, ki jim tamkajšnje osebje ni vselej doraslo.

Posredovalnica za delo je imela v septembru prijavljenih kot brezposelne 637 moških in 2042 žensk. Od njih prejema oskrbnino 534 oseb v znesku 2,656.843 din. Od 1. aprila do 30. septembra je bilo izplačanih oskrbnin za 12,495.224, za prevoze še posebej 311.795 din. Za hrano in stanovanje osebам, ki potujejo skozi Ljubljano, se plačuje mesečno 40—50 tisoč dinarjev. Da se preprečijo zlorabe pri prejemanju oskrbnin (dogaja se namreč, da prejemajo oskrbnino ljudje, ki so utajili ponovno zaposlitev), je potrebno, da izposlujemo uredbo, da morajo podjetja in ustanove sporočati posredovalnici ne le vse odpuste iz službe, ampak tudi vse nastavitve. Da posredovalnica ne ostane gola registratura brezposelnih, je treba doseči, da nihče ne bo iskal nove delovne sile mimo posredovalnice, kar se sedaj redoma dogaja. V naslednjih mesecih mora posredovalnica izdati nad 100.000 delavskih knjižic. Z delom je že pričela in ugotovila do 20% napak v delavskih knjižicah, kar je porazno, če pomislimo, da bo v bodoče delavska knjižica dokument za dosego vseh pravic, ki izvirajo iz socialnega zavarovanja. Nujno je potrebno, da se v posredovalnici nastavi še nekaj kvalificiranih ljudi in da se izseli iz sedanjih nemogočih prostorov. Poiskati in opremiti je treba tudi zadostno število sob za prenočevanje ljudi, ki si v Ljubljani iščejo zaposlitve. Iz posredovalnice za delo moramo napraviti urad, ki ne bo delal sramote Ljubljani. Ne vem, kaj naj si misli kulturni človek, pa ni treba, da je ravno inozemec, če stopi v sedanje prostore posredovalnice za delo.

Socialno pomoč prejema po stanju 1. X. 1285 rednih podpirancev. 994 je starih in onemoglih, ostalo so matere s številnimi otroci brez rednih dohodkov in prav taki jetičniki. Od vseh letos vloženih prošenj je bilo pozitivno rešenih 643, odklonjenih pa 796, razen tega smo 571 osebам ukinili podporo, ker smo se prepričali, da imajo vsaj kolikor toliko zadovoljive dohodke sami ali njihovi sorodniki. Izrednih podpor smo do 1. X. priznali 871 v skupni vsoti 2,637.500 dinarjev. Gre za osebe, ki so trenutno zašle v težek položaj zaradi bolezni in raznih nesreč, dalje za ljudi, ki so odpuščeni iz bolnišnice, za civilne invalide, ki niso zaščiteni z zakonom o socialnem zavarovanju in nimajo sredstev za nabavo ortopedskih pripomočkov in končno za ljudi, ki od vsepovsod prihajajo v Ljubljano iskat službe in so brez sredstev. Začetkom letošnjega leta nam je dal gospodarski svet MLO na razpolago 4 mili-

jone dinarjev kot enkratno pomoč upokojencem z minimalnimi pokojninami. Pomoč je dobilo 2123 upokojencev. Za letošnjo zimsko pomoč smo prištedili 2 milijona dinarjev, s katerimi bomo vsaj največjim revežem pomagali do nakupa manjših količin kurjave in ozimnic. Delo na socialni pomoči je bilo letos izredno težavno, ker so se sredstva zmanjšala, naval pa spričo ukinitve kart za racionirana živila in tekstilije izredno povečal. Pri delu so nam mnogo pomagali terenski socialni sveti, čeprav se na njihove izjave ne moremo popolnoma zanašati. Množična kontrola in sodelovanje vsega prebivalstva je slej ko prej potrebno.

Invalidsko skrbstvo ima v evidenci 3200 invalidov, za katere vodi posebne spiske, izpolnjuje vsako leto nove prijave, podaljšuje legitimacije za znižano vožnjo, izdaja objave za prosto vožnjo, potrjuje izplačilne knjižice, kompletira spise za nove prijave, ki morajo vsebovati različne dokumente in izjave prič in o vsem tem dostavlja nadrejenim organom predpisana mesečna in ostala poročila. S 1. VII. so se ukinili industrijski boni in nadomestek za živilske karte inval. upravičencem. Namesto tega se je uvedel invalidski dodatek, za katerega smo doslej prejeli 322 prijav. Odobrenih in izplačanih je bilo 177 primerov, odklonjenih 112, ostali čakajo še na zdravniški pregled. Upravičencev do kadrovske podpore je bilo letos 75, novih prijav 31. Izplačano jim je bilo 135.250 dinarjev. Za žrtve fašizma po uredbi NOKJ-a se je letos na novo prijavilo 11 oseb, tako da smo koncem septembra imeli skupno 79 podpirancev. Te podpore znašajo za otroke 500 din in otroški dodatek, za vdove oz. starše 1000 do 1200 din in razlika za živilsko nakaznico 700 din in 200 bonov. Za vse to delo je na Svetu en sam človek.

Skrbnništvo je letos izvršilo posvojitve 25 otrok, začasnih skrbništev je bilo postavljenih 185. Pod neposrednim varstvom države se je 30. septembra nahajalo 306 otrok, od tega 96 otrok padlih borcev in žrtev fašističnega terorja. Od njih uživa domsko zaščito 94. Pod varstvom skrbniškega organa se nahaja 952 otrok, od tega 96 otrok padlih borcev in žrtev fašističnega terorja. Domsko zaščito uživa 167 otrok. Vseh otrok pod posrednim in neposrednim varstvom države je torej 1258. V domovih za defektne otroke, to je slepe, gluhoneme, invalidne in umsko defektne imamo 28 otrok, v domovih za vzgojno zanemarjene 46. Skrbništvo je obravnavalo 67 nedoletnikov, ki so zagrešili kriminalna dejanja. Za potrebe javnega tožilstva, sodišča ali notranje uprave je izvršilo nad 250 poizvedb. Posredovalo je v 28 primerih surovega ravnanja staršev z otroci oz. moža z ženo. Velike težave ima odsek z vključevanjem mladine v delo v primerih ko ta mladina nima predpisane šolske izobrazbe. Na zadnji seji MLO smo slišali poročilo sodišča, ki ugotavlja, da je v zadnjem času število mladostnih kriminalcev v upadanju. Doba opazovanja je vsekakor prekratka, da bi samo iz tega

poročila smeli sklepati na trajno zboljšanje stanja. Vsaj število moralno ogroženih mladoletnikov, torej takih, ki se gibljejo že na robu kriminalnosti, pri nas narašča. Odsek ima evidentiranih v domovih nad 100 moralno ogroženih otrok, izven domov pa 366. K njim moramo prišteti še vzgojno zanemarjene, ki jih je 127.

MDF je v Ljubljani brez proračunskih sredstev, razen tega ima za čas od 1. januarja do konca maja neplačanih računov za nad pol milijona. Obratuje samo še s starimi zalogami in z večjo pošiljko polmastnega mleka, ki smo ga prejeli iz Zagreba.

O *inšpekciji dela* poročam le to, da so bili v zadnjih mesecih izmenjani vsi njeni vodilni uslužbenci, ki so jih nadomestili novinci v tej stroki, vsled česar je delo nekoliko zastalo.

Premalo važnosti posvečamo *socialnemu zavarovanju* in njegovi upravi za Ljubljano. Na teritoriju MLO je bilo letos do 30. IX. samo kratkoročnih dajatev, to je dajatev brez invalidnin in pokojnin, izplačanih 1 milijardo in 424,761.355. Samo denarnega nadomestila za čas bolezni je bilo izplačanega 149 milijonov, za zdravila 109 milijonov itd. Zavarovancev je v Ljubljani nekaj nad 62 tisoč in najmanj toliko svojcev. Povprečen procent bolnikov za ta mesec je 5,20. Invalidov in upokojencev imamo 13.522, otrok s pravico do dodatka 34.200. Koliko nas stanejo invalidnine in pokojnine, ne vemo, ker se za Ljubljano ne vodi posebna evidenca izdatkov. Približno lahko izračunamo izdatke, če upoštevamo, da znaša povprečna starostna pokojnina državna 8200 dinarjev, splošna 6700 din; povprečna invalidnina državna 6800, splošna 5200 in povprečna družinska pokojnina državna 4000 din, splošna 3800 dinarjev. Delo na upravi za socialno zavarovanje je torej težko in zelo važno. Doslej so podjetja sama izplačevala kratkoročne dajatve, pri čemer je revizija stalno ugotavljala milijonska preplačila. Enak pojav smo zasledili pri priznavanju in izplačevanju otroškega dodatka. Vsled tega se je vrhovna državna oblast odločila, da prenese odobravanje in izplačevanje teh dajatev zopet na socialno zavarovanje. S tem se bodo seveda naloge zavarovanja znatno razširile in bo treba število sedanjih uslužbencev, ki jih je skupaj s podružnico v Kamniku 48, povečati vsaj na 80. Omenjene posle bi socialno zavarovanje že moralo prevzeti, jih pa vse dotlej ne more, dokler ne dobi večjih prostorov. Začasni upravni odbor se že dva meseca zama pripravi dobiti prostore. Tak odnos do socialnega zavarovanja in njegovih težkih nalog smatramo za nedogovoren. Kadar gre za tako važne stvari, se morajo prostori dobiti ne v enem mesecu, temveč v enem tednu.

O delu *našega sveta* danes ne bi pobliže govoril. Mislim, da bo o dobrih in slabih skušnjah s sveti, odbori in komisijami treba na enem prihodnjih zasedanj kaj več povedati. Naš svet se je dokaj redno se-

stajal in obravnaval važne probleme, seveda ne vseh, ker je problematika preobširna. Manj ugodno je potekalo delo odborov, ki so bili z zamudo postavljeni in tudi sedaj še niso polno zaživel. Nekaj več je treba povedati o oddelku, ki ima danes 18 sistemiziranih mest, potreboval bi jih pa 21. Na Reki, ki je mnogo manjša, ima ta oddelk 32 moči. Ne mislim, da bi se ravnali po Reki, sem pa trdno prepričan, da je sedanji status na oddelku pretesen. Ne gre samo za to, da se delo nekako opravi, važno je, kako se opravi. Birokratsko se more rešiti kopica aktov in odpraviti nešteto strank, kar pa ni dobro in se moramo proti takemu uradovanju boriti. Končno je tudi uradnik človek z določenimi mejami zmogljivosti. Ne bom posebej utemeljeval potreb po zvišanju, ker smo to obravnavali na seji sveta in tajništvu poslali vlogo. Vloga je šla baje na predsedstvo vlade in jo je potrebno prikazati kot nujno.

Končno še trenutno najvažnejša zadeva!

Mnoge zdravstvene in socialno zdravstvene ustanove mesta Ljubljane imajo republiški pomen, ker nudijo oskrbo velikemu številu prebivalstva izven Ljubljane. To velja za polikliniko, za šolsko polikliniko, dečki in materinski dom in še za večino ostalih.

Proračunska sredstva Ljubljane ne krijejo potreb v teh ustanovah. Zato so nekatere prišle v položaj, ki ogroža njih nadaljnji obstoj.

1. Poliklinika je za zdravlila predvidela za letos dva in pol milijona. S tem zneskom je nameravala nabavljati laboratorijske kemikalije, dočim naj bi vse ostale izdatke na tej poziciji krilo socialno zavarovanje. Ko je z marcem prejela od republiškega sveta okrožnico, s katero se obvešča, da bo odslej socialno zavarovanje plačevalo le še zdravlila na individualne recepte, je takoj o tem obvestila finančno poverjeništvu MLO in predlagala, da se ji postavka zviša za 10 milijonov. Ker se to ni zgodilo, dolguje danes poliklinika na neplačanih računih skoraj 2 in pol milijona, za četrto četrletje pa potrebuje še 2,200.000.

2. Za novi dečki dom je bil predlagani proračun znižan za skoraj 7 milijonov in ga kljub ponovnim opozorilom, da je znesek prenizek, ni bilo mogoče zvišati. Ker je ustanova med letom delno razširila svojo dejavnost in se pretvorila v dečki dom in bolnico za dojenčke, se je primanjkljaj še povečal. Ni bolnice v Sloveniji, kjer bi bil oskrbni dan izpod 500 dinarjev. Iz tega jasno sledi, da tudi ta ustanova s sredstvi, ki jih ima na razpolago in ki ji ne dajejo za oskrbni dan niti 250 dinarjev, ne more shajati. Njeni neplačani računi znašajo skoraj 3 milijone, potrebe za četrto četrletje pa 6,886.000, skupno 9,857.000.

3. Zdravstveni menzi, to je dietno-diabetna s 180—250 abonenti in menza za tuberkulozne s 150—200 abonenti, oskrbujeta s primerno hrano bolnike, ki nikjer drugod take hrane ne morejo dobiti, bodisi ker

nimajo lastnega gospodinjstva, bodisi ker nimajo sredstev. Obe menzi obstojata že več let in je na njima zelo zainteresirana klinika kot naša uprava protituberkulozne službe. Stroški prehrane so v obeh menzah zelo visoki, največ zato, ker je kalorično zadostno in dijetalno pravilno pripravljena hrana pač po vsem svetu skoraj za polovico dražja od navadne hrane. Zelo verjetno tudi uprava, ki je bila letos na novo postavljena, ni izkoristila vseh možnosti za skrajno štednjo, čeprav se na tem stalno dela. Danes je situacija takšna, da moremo življenje obeh menz podaljšati do konca tega leta samo z dotacijo, ki znaša 5.884.000. Obstoj obeh menz narekuje nujnost. V Ljubljani je po oceni interne klinike vsaj 10.000 ljudi, ki jim je stalno ali začasno potrebna dietna hrana. Nekaj stotin bo vedno takih, ki brez naše pomoči take prehrane ne morejo imeti. Zdravje se jim neizogibno tako poslabša, da iščejo pomoči v bolnicah in klinikah, kjer plačuje skupnost zanje dnevno 500 do 700 dinarjev in so delanezmožni, dočim so sedaj vsaj relativno za delo sposobni. Še težje je z jetičniki. Ker jih ima polovica odprto tuberkulozo, bi z ukinitvijo menze pogнали skoraj 100 kužnih bolnikov po raznih menzah v mestu, ki niso urejene za prehrano takih bolnikov. S slabo pomitega krožnika, s katerega je opoldan jedel jetičnik, bi zvečer jedel zdrav abonent. Škoda, ki bi s takimi novimi infekcijami nastala, se sploh ne da preceniti, ne glede na to, da bi jetičniki v navadnih menzah, kjer celodnevna hrana ne vsebuje niti 2000 kalorij, v kratkem času shirali in ponovno odšli v zelo draga zdravilišča in specialne bolnice.

Situacija je torej takšna, da moramo v najkrajšem času dobiti vsaj 6 milijonov, do konca leta pa sukcesivno od meseca do meseca toliko, da končni znesek znes 20.371.000.

Razen tega dolgujemo MDF na neplačanih računih 565.522 dinarjev, za adaptacijo nove ambulante v Zg. Šiški 134.838, na neplačanih računih za gradnjo jasli Resljeva cesta 66.009 in za novi zdravstveni dom v Mostah 593.302, skupno torej 1.359.671 din.

Zavedamo se, da pomeni vse to za mestni ljudski odbor težko breme in skoraj nerešljivo nalogo. Že nekajkrat smo se znašli v takšni in v mnogo težji situaciji, zato sem prepričan, da bomo tudi v tem primeru našli rešitev, ki bo omogočila nadaljnji obstoj in redno poslovanje zdravstvenih ustanov mesta Ljubljane.

Predsednik da poročilo predsednika Sveta za ljudsko zdravstvo in socialno politiko v razpravljanje.

Sledi četrturni odmor.

V poročilu je bilo rečeno, naj Svet za kulturo in prosveto da podatke glede kolonij.

Kot veste, je bil šele koncem meseca maja oziroma začetkom junija odobren Svetu za kulturo in prosveto dodatni kredit v višini 5 milijonov dinarjev za kolonije. Ta kredit predstavlja samo polovico kredita, odobrenega v lanskem letu. Svet za kulturo in prosveto se je zato odločil, da bo celotni znesek uporabil le za zdravstvene kolonije. Kljub pozno odobrenemu kreditu je bila organizacija kolonij v redu in brezhibno izvršena, ker je Svet v upanju, da dobi kredit, izvedel pravočasno vse predpriprave.

Po kalkulaciji Sveta in s pritegnitvijo Sanitarne inšpekcije, Rdečega križa, Antifašistične fronte žena in drugih organizacij je bilo v posebni komisiji prekalkulirano, da bodo znašali stroški na enega otroka okrog 4500 dinarjev, starši pa naj bi od tega prispevali povprečno po 1700 dinarjev na enega otroka. Posebej določena komisija je o višini prispevka razgovarjala s starši, ki so del stroškov v skladu z njihovimi prejemki z razumevanjem prevzeli. Kalkulacija 4300 dinarjev na otroka se je pokazala kot realna in se je ob zaključku izkazalo, da znašajo stroški na enega otroka 4343 dinarjev.

Vsi otroci, poslani v kolonijo, so bili zdravniško pregledani na otroških ambulantah. Kolonije so bile v treh obmorskih krajih, in sicer ena v Šiljevici, na Sušaku na dveh mestih, 7 pa je bilo višinskih kolonij. V vseh kolonijah je bilo 1493 otrok v starosti od 5 do 15 let in to 170 predšolskih in 1323 šolskih otrok.

Zdravstveno, upravno in vzgojno osebje se je javilo na prostovoljni bazi, vsi so pristali na to, da se jih ne honorira. Honorirali smo samo tehnično osebje na način, da smo honorar povrnili ustanovi, kjer so ti nameščeni. Nerednosti v kolonijah ni bilo, s prehrano ni bilo težav, tako da smo z uspehom lahko zadovoljni.

ARKO NIKA

Tovariš predsednik Sveta nas je v svojem poročilu seznanil z delom na področju, ki je izredno pereče in težko ter obsega skrb za človeka od njegovga rojstva pa do smrti. Podkrepila bi njegov predlog glede izboljšanja preventivne službe v zdravstvu in socialnem skrbstvu. Njegov predlog bi dopolnila s tem, da moramo v Ljubljani nujno misliti na ureditev dispanzerja za žene in centralnega dispanzerja za otroke in na te ustanove vezati zdravniško službo.

V svojem poročilu je tovariš predsednik tudi govoril o Mednarodnem dečjem fondu. Povedal je, da je ta fond brez proračunskih sredstev in ima neplačanih računov za nad pol milijona dinarjev. S tega

mesta bi kritizirala stališče, ki ga je Svet svoječasno zavzel, naj bi otroci ne plačevali mesečnega prispevka 75 dinarjev za poravnavo tehničnih stroškov. V vseh drugih mestih so pobirali ta prispevek in ustvarili s tem lepe dohodke. Pri nas pa smo se postavili na oportunistično stališče, čeprav ravno v Ljubljani vsi prejemajo otroške dodatke in je v primerjavi z istimi višina prispevka malenkostna in tudi popolnoma pravilna. Dajanje take brezplačne pomoči demoralizira starše, ki so odgovorni za svoje otroke in so zanje tudi dolžni skrbeti.

Že svoječasno sem v nekem poročilu dala predlog za ustanovitev prehodnega doma v Ljubljani, ki je nujno potreben. Danes ta predlog ponavljam. Na Svetu za notranje zadeve smo med drugim obravnavali kriminaliteto med našo mladino in prišli do zaključka, da je ustanovitev prehodnega doma tudi s te strani nujna.

Zelo utemeljene se mi zde pripombe glede klimatskega zdravljenja ter prejemanja dajatev iz socialnega zavarovanja. Mislim, da je potrebno tu naš zakon spremeniti tako, da bodo vsi zavarovanci prispevali del stroškov za okrevališča, za zdravila itd. Naj plačajo vsaj 5 do 10%.

ŽAGAR-TOMIŠEVIČ FANI

V poročilu je bilo omenjeno cepljenje otrok in omenjeno, da za cepljenje nimamo primernih prostorov. Letos sem sama doživela to veliko napako in težavo glede teh prostorov. Ob priliki cepljenja smo žene čakale tri ure na vrstni red. Ne vem, zakaj so letos organizirali cepljenje skupinsko. Pred leti so bila cepljenja po rajonih, kar se je izkazalo mnogo boljše. Letos pa so bili hodniki v Mestnem domu tako nabiti, da ni možno nabiti bolj niti živine; žene so rjule in izjavljale, da je ta postopek sramoten za nas. Pomilovala sem zdravnike. Svojo normo so presežali ne vem kolikokrat. Vendar po mojem mnenju, kot lajik smatram, da je v takem stanju nemogoče pravilno razkuževati sredstva za cepljenje. Kritika je bila tu popolnoma umestna in na našo organizacijo je padla zelo slaba luč. O tem se je razpravljalo na vseh sestankih žena. Vztrajam in povem mnenje vseh žena, naj se v bodoče organizira tako množično cepljenje spet po rajonih, odnosno grupira po skupnosti.

Letos je bilo veliko zdravstvenih nepravilnosti. Iz lastnega doživetja povem, da mi bi kmalu umrl otrok in sem ga imela dolgo časa v bolnici. Na otroški posvetovalnici sem zvedela od ljudi, ki se bavijo z zdravstveno problematiko, da je verjetno cepljenje preveč pavšalizirano. Z istim cepivom se cepijo otroci komaj 7 mesecev stari in otroci stari 2 in več let. Te stvari naj Svet za zdravstvo in socialno politiko prediskutira, zlasti pa prouči vprašanje ureditve primernih prostorov za množično cepljenje, da se izognemo kritiki, ki je bila zelo milo napisana v časopisju.

V odmoru sem slišal željo, da bi ljudski odborniki radi slišali kaj o ustanovah Medicinske visoke šole v naslednjih letih. O tem je zelo težko govoriti. Izdelan je plan za nekaj let, vendar brez objektov za novo kliniko. Nova klinika je zelo draga stvar, zato na njo še ni misliti. Potrebno bo tudi še vsaj 2 leti za izdelavo načrta. Trenotno se stremi predvsem za dopolnitvijo in izboljšavo obstoječih in nedovršenih zgradb. O vprašanju nove klinike je bilo že več konferenc, ne da bi bili sprejeti dokončni sklepi. Nova porodnišnica bo n. pr. imela samo 40 postelj, kar ne bo spremenilo sedanje stiske. Isto bo veljalo za interno kliniko, kirurgijo in druge, ki bodo služile samo za vzgojo novih kadrov, niso pa zamišljene kot bolnišnice. Bolnice pa bo potrebno prej ali slej le izgrajevati.

Drugo česar bi se rad dotaknil, kar pa ni bilo navedeno v poročilu, so prejemki nižjega, srednjega in višjega zdravniškega osebja. Ti prejemki so dejansko nizki. Veliko se danes govori, da ne bodo vsi enako plačani, temveč, da se bo našel specifičen način nagrajevanja po individualni odgovornosti in efektu dela. Je pa to načelo težko izvajati, mnogo težje kot v proizvodnji. Tu namreč ne moremo povsod iti na številke in bo potrebno najti pameten način, da bo n. pr. tisti, ki naredi 100 plomb, mesto 70, če bomo vedeli da jih lahko naredi, tudi bolje plačan. Ni pa to vprašanje, ki zadeva samo Ljubljano, temveč vprašanje, ki se tiče cele države. Niso le medicinske sestre slabo plačane, temveč tudi zdravniki in ostali zdravstveni delavci. Nihče ne bo pristal na to, da se prejemki zvišajo preko zneskov, ki so zakonito določeni, dokler se tozadevne uredbe ne spremenijo.

ING. TEPINA MARJAN

Ne morem se strinjati z izjavo, da bo potrebno vsaj še dve leti za izdelavo načrtov za kliniko. Kolikor sem to doslej imel prilike zasledovati vem, da traja ta diskuzija okrog gradnje nove klinike že 15 let. Če bomo sedaj spet dve leti pripravljali gradnjo, potem je praktično težko računati s tem, da bomo imeli v kratkem ta objekt. Če bi bili že leta 1946 izdelani jasni predlogi za novo kliniko, bi verjetno danes nekaj objektov že imeli.

BRICELJ FRANC

Dotaknil bi se poročila o onem delu, ki se nanaša na posredovalnico za delo in se omejil na vprašanje brezposelnih, ki prejemajo hranarino. Smatram, da bi bilo s tem v zvezi potrebno sprejeti sklep glede sprejemanja nove delavne sile po podjetjih.

Uprava delavne sile je od 1. aprila do 30. septembra izplačala oskrbnin okrog 12 milijonov dinarjev. Posredovalnica se trudi, da to odvišno

delavno silo nekje zaposli, vendar so vsi ti poizkusi neuspešni, ker se podjetja upirajo tem zaposlitvam. Tu bo moral spregovoriti zlasti Svet proizvajalcev.

Imamo dalje 6 do 8.000 upokoјencev, ki so še vedno zaposleni po podjetjih. Vsaj eno tretino teh upokoјencev bi brez škode nadomestili z brezposelnimi, s čemer bi se prvič znižalo število brezposelnih, drugič pa znatno znižali stroški za oskrbnino. Mestni ljudski odbor naj bi za to izdal ukrep, da mora vsako podjetje javiti posredovalnici za delo potrebe po delovni sili in tudi vsak sprejem novega delavca. S tem bomo preprečili ono, nakar sedaj često naletimo, da namreč ena in ista oseba prejema podporo, je pa že zaposlena in prejema redno plačo, predvsem pa bo s tem omogočeno znatno znižati število nezaposlenih in oskrbnin. Kajti dejstvo je, da podjetja sprejemajo nove delavce zlasti iz vasi — mimo posredovalnic. Znano je, da morajo tudi v zapadnih kapitalističnih državah podjetja prijavljati navedene podatke. S predstavniki podjetij je bil svoječasnó že sklenjen ta dogovor, vendar ta dogovor ne zajema vseh podjetij. Hiba je tudi v tem da posredovalnica za delo nima možnosti izvajanja konsekvenc v primeru kršitev. Kakor mi je znano, Okrajni ljudski odbor Ljubljana okolica o tem vprašanju že razpravlja in namerava izdati tozadevni odlok. Vprašanje se je prvotno postavljalo, v kolikor je tak odlok zakonit. Po informacijah se Svet za zakonodajo doslej še ni izjavil, da bi ta odlok ne bilo možno izdati po zakonu o ljudskih odborih.

Ker podjetja najemajo delovno silo iz vasi, bo to imelo za posledico pomanjkanje delovne sile na vasi, na drugi strani pa to povečuje brezposelnost v mestu, čeprav podjetja delavce potrebujejo.

RIBIČIČ JOSIP

Zanima me, po kakšnem kriteriju se vrše pregledi zavarovancev, ki se pošiljajo brezplačno na okrevanje. O tem vprašanju je namreč ogromno kritike in v kolikor je kritika upravičena, je potrebno napraviti neke protiukrepe.

VONTA JOŽE

Zastopnik naše tekstilne tovarne je bil svoječasnó prisoten na sestanku, ki ga je sklicala Uprava delovne sile po vprašanju sprejemanja nove delovne sile. Na podlagi sklepov tega sestanka smo sklenili, da bomo delovno silo sprejemali le potom uprave. Drugo vprašanje pa je, koga pošilja ta posredovalnica v naše tovarne. Dnevno prihaja po 10 ljudi v tovarno, ki je sicer malo oddaljena od mesta. Pogosti so primeri, da ti brezposelni zahtevajo od nas potrdilo, da jih ne bomo sprejeli, z izgovorom, da smo predaleč in da tega mesta ne bodo prevzeli. S tem potrdilom, da jih ne sprejemamo v službo, imajo potem možnost še nadalje prejemati

podporo. Te stvari naj se enkrat ukinejo. Mi bomo napisali da ljudi sprejmemo in konec. Uprava delovne sile pa jim ne sme več izplačevati 75% plače.

Istočasno pa je potrebno, da podjetja streme za večji delovni elan, mislim v realizaciji proizvodnje, da bodo lahko sprejela več delovne sile.

V nakazanem smislu naj delajo posredovalnica in podjetja, pa bomo zaposlili delovno silo, istočasno pa prihranili ogromne vsote denarja.

DROBEŽ FRANC

Podkrepil bi predlog predsednika Sveta za zdravstvo in socialno politiko v onem delu, kjer govori o organizaciji posredovalnice za delo. Zaradi te izredno šibke organizacije v posredovalnici za delo se dogajajo velike nepravilnosti. Uprava Električne cestne železnice išče n. pr. že dva meseca štiri do pet šoferjev I. klase. Svojo potrebo smo prijaviili posredovalnici in iskali šoferje preko časopisja. Iz posredovalnice smo dobili nato naslov nekega šoferja iz Maribora-Studencev. Za istega smo ugotovili, da je bil oficir bivše jugoslovanske vojske in od naše oblasti obsojen na 10 let zavora, kasneje pa je bil izpuščen. Naravno smo ga zavrnili. Na drugi strani pa je rajonski ljudski odbor II. priporočal naši upravi nekega šoferja iz Most, ki je bil ob službo radi likvidacije podjetja. S tem tovarišem smo razpravljali in ga vprašali, kako je mogoče, da ni štiri mesece dobil nobene službe. Izjavil nam je, da je nezaposlitev javil posredovalnici za delo in disciplinirano čakal na ugodno rešitev. Večkrat se je tudi osebno zglasil na Posredovalnici za delo, vendar brez uspeha. Na posredovalnici so se vedno izgovarjali, da nihče ne išče šoferjev I. klase. Ima dva otroka, je pošten in predan človek, ki je zaupal oblasti, da mu bo preskrbela primerno službo v Ljubljani. Mi smo tega šoferja že zaposlili. Pripomnim samo to, da je ta šofer čakal na namestitev v času, ko smo mi iskali ljudi iz njegove stroke.

Drugo vprašanje, o katerem bi rad spregovoril, je to-le: Med brezposelnimi, ki jim Uprava za posredovanje dela izplačuje podporo, je veliko ljudi, ki niso delali niti pred vojno, niti med vojno, niti nočejo delati sedaj. Vedno so delali tako, da so prišli skozi brez dela. Posredovalnica za delo bi morala imeti točno evidenco o teh elementih, ker jih ni malo. Če pogledamo bolj široko, lahko vidimo, da so ti ljudje, o katerih sem ravnokar govoril, v pretežni meri bivši domobranci, ljudje na slabem glasu, ki jim je prejemanje podpore že poklic. Često se bavijo poleg tega verjetno še s špekulacijo in prekuščujejo z raznim blagom, nato se za kratek čas zaposlijo, pa pridejo spet na breme posredovalnice za delo.

Naše podjetje je nekaj časa mislilo po nasvetu zdravstvene službe odpustiti žensko delovno silo. Po razgovoru s tovarišicami, ki so v naši službi že neprekinjeno od leta 1945 odnosno 1946 dalje, pa smo prišli do za-

ključka, da jih ne bomo odpustili, ker delo za močne ni tako naporno. V podjetju imamo zaposlenih še vedno 147 žena, ki vestno in brez naporov opravljajo svoje delo. Odpustili pa smo nekaj tovarišic, ki so pokazale slab odnos do dela, in tudi nekaj moške delovne sile. Ko smo pregledali njih okolico, smo ugotovili, da ti ljudje s slabim odnosom do dela spadajo večinoma v vrsto tistih ljudi, ki bodo šli sedaj na posredovalnico in rekli, da smo jih vrgli iz službe. Moje mnenje je, da smo mi pri tem postopku preveč obzirni in stremimo, da te ljudi na vsak način obdržimo v Ljubljani, če pa bi pogledali natančneje, bi lahko tudi ugotovili, da ti ljudje večinoma niso iz mesta, da so prišli k nam šele po letu 1945 in mi ni razumljivo, kako pride Ljubljana do tega, da jih mora podpirati. To so priseljenci, ki so stvarno v Ljubljani samo prehodno. Predlagam, naj se zaposle v mestu predvsem ljudje, ki so glede na družinske razmere, zdravstvene ali druge razloge vezani na mesto.

SUHADOLC ANTON

V odgovor tovarišu Drobežu bi pojasnil, da se ni samo v njihovem podjetju zgodil tak primer in izjavljam v zvezi z njegovim izvajanjem, da se točno tako godi tudi drugod in celo še večje nepravilnosti.

Znan mi je primer, ko je neko podjetje dobilo od posredovalnice za delo tri ljudi. Od teh je bil eden krojač, eden brivec, in tudi tretji obrtnik. Za delo niso vredni nič. Te tri ljudi som dali na enomesečno preizkušnjo. Čez en mesec so vzeli bolniški list, ostali dva meseca na bolniškem dopustu in ko smo jih dali nato proč, so šli spet na Upravo delovne sile, ki jim je nudila podporo. Ti ljudje se nato hvalijo, da so ubili dve muhi na mah. Vlekli so bolniško podporo, nato pa podporo uprave za posredovanje dela.

Socialno zavarovanje je dejansko težka stvar, vendar kolikor mi je znano, je bila ta organizacija pred vojno zelo dobra. Imel pa je zavod za socialno zavarovanje posebej določene ljudi, ki so hodili okrog zavarovancev, ki so bili v bolniškem staležu, in kontrolirali, ali ta človek leži doma ali hodi okrog, če morda ne šušmari itd. Danes tega ni in so podjetja sama dolžna izvajati kontrolo nad bolniki, zlasti ker so za prvih 7 dni dolžna plačevati bolnika iz lastnih sredstev. Podjetja pa nimajo ljudi, ki bi opravljali to delo. V slučaju, da je n. pr. pred vojno dobil kontrolor Zavoda za socialno zavarovanje nekoga pri delu, mu je zavod takoj prenehal izplačevati podporo, oziroma mu je ni izplačal niti za nazaj. Z ponovno vzpostavitevijo slične kontrole bi prihranili ogromne vsote denarja, obenem pa bi zaostрили odgovornost za izkoriščanje zavoda za socialno zavarovanje.

Kritiziral pa bi s tega mesta tudi zdravnike, ki bolniške liste avtomatično potrjujejo. Nešteto primerov je namreč, ko ostajajo posamezniki

doma vsled šušmarjenja. Stanje se bo verjetno spremenilo sedaj, ko za prve 3 dni odsotnosti iz službe ne bo plačalo bolnika niti podjetje, niti socialno zavarovanje. V splošnem je moje mnenje, da je postopek premil in smo ljudi preveč razvadili.

MOJŠKERC JANEZ

Poudaril bi rad glede brezposelnosti samo to, da dokler ba s strani podjetij tako veliko povpraševanje po delovni sili, kakor trenutno je, toliko časa nima niti smisla kakorkoli razpravljati o brezposelnosti.

Pred kratkim smo na Svetu za komunalne zadeve razpravljali, kako priti do 600 ljudi, ki bi delali na cestah in drugih komunalnih delih. Samo Uprava cest bi takoj lahko sprejela 200 ljudi. To ni vprašanje brezposelnosti, tu je le vprašanje pravilne razmestitve odvišne delovne sile na posredovalnici za delo. N. pr. invalide, žene in ljudi s šibkejšim zdravjem bi bilo treba dati na odgovarjajoča mesta. Posredovalnica za delo nam pošilja ljudi, ki nočejo delati niti po akordu, niti po brigadnem sistemu, niti nadur itd., iz česar jasno sledi, da jim gre po večini zgolj za prejetje dodatka za otroke, gre jim zgolj za podporo.

Kar se tiče zaposlitve moške delovne sile, sem mnenja, da si poštene ljudje sami najdejo delo. Poznam ene in iste ljudi, ki so pred vojno, med vojno in tudi sedaj po vojni iskali službo. Ti ljudje po večini sami zahtevajo od podjetij odpoved, da gredo potem na Upravo za posredovanje dela po podporo in živijo brez dela. Vse te primere bo potrebno kaznovati.

Mi nimamo ljudi, da bi dokončali dela na cestah in komunalnih napravah, eni pa vlečejo podporo kot brezposelni. Naj nam Uprava za posredovanje dela odstopi 12 milijonov, ki jih izplačuje za podpore, in da naši upravi cest za nadaljnja dela, vse brezposelni pa naj gredo delat na cesto. Problem bo tako vsestransko rešen.

ZUPANČIČ STANE

Ko je že govora o brezposelni delovni sili, bi poudaril, da se strinjam z izvajanjem predgovornikov, in tudi s tem, da za 40% delovne sile dejansko drži to, kar je navedel tovariš Drobež oziroma tovariš Mojškerc, vidimo pa, da je med brezposelno delovno silo tudi veliko žensk, nekaj nad 2000. To so fizično slabe ženske, ki jih ne bi bilo možno zaposliti na cesto. Na drugi strani pa vidimo, da imajo prenekatera podjetja delovna mesta, ki bi jih ti fizično šibki ljudje lahko opravljali. Pri odpuščanju delovne sile upravni odbori niso stremeli za tem, da bi odpuščali slab kader, temveč so šli na linijo, da odpuste fizično šibke ljudi. Predlagam, naj bi posredovalnica za delo s sodelovanjem inšpekcije dela ugotovila, katera podjetja lahko zaposle žene. Isto naj se direktorje prepriča, kako

potrebna je pravilna razporeditev kadra, kajti dokler podjetja sama ne bodo tega reševala v nakazani smeri, toliko časa tudi posredovalnica ne bo mogla rešiti problema.

Iz poročila ni nič razvidno, kaj je v letošnjem letu naredila inšpekcija dela. V celem letu je naredila gotovo nekaj, saj je to važen sektor dela. V Ljubljani imamo med drugim tovarno, v kateri vsakemu tretjemu delavcu manjka prst. Danes nam ne sme biti važna izključno samo produkcija, temveč je tu tudi vprašanje nezgod, ki v Ljubljani dosega jo že porazno višino. V zvezi s temi nezgodami so polne naše ambulate in bolnišnice. Mnenja sem, da bi bilo potrebno v Ljubljani, kjeer imamo tako delikatna podjetja, inšpekcijo dela nujno ojačati s tehničnim kadrom. Na inšpekciji naj bi imel vsaj en član visoko tehnično izobrazbo, kajti povprečno kvalificiran delavec nalog inšpekcije dela ne bo zmogel. Tu je potrebna avtoriteta, ki jo sedanji inšpektorji niso pridobili vsled premajhnega strokovnega znanja in ker niso znali na posameznih sektorjih dela dati pametnih predlogov. Vem, da je glede visoko kvalificiranih tehničnih kadrov težava, ker zahtevajo visoke plače, toda to ne sme biti ovira.

OCEPEK LOJZE

Tovariš Benigar je v svojem poročilu nakazal velik promet v naših lekarnah, ki se kaže v visokih milijonih ter je istočasno nakazal tudi zlorabe naše zdravstvene službe, zlasti pri pošiljanju v okrevališče na zdravljenje. Nimam ničesar proti temu, da posamezni zavarovanci dobe pomoč, ki jim je nujno potrebna za zdravljenje, vendar bi pa opozoril še na drugo stvar, ki se mi zdi nič manj važna. Znano je, da imamo med zdravniškim kadrom v političnem pogledu še problematične, da, celo sovražne elemente. Ti elementi onemogočajo delavnim, požrtvovalnim ljudem, da pridejo do svojih pravic, medtem ko omogočajo raznim zdravim razlaščencem in sovražnim elementom brezplačno okrevanje in druge ugodnosti v naših zdraviliških, dočim se na drugi strani od naših ljudi zahtevajo vse mogoče formalnosti, ter se odklonitev običajno utemelji s tem, da za njih ni pravne osnove. Mnenja sem, da je Svet za zdravstvo in socialno politiko temu vprašanju posvečal premalo pažnje, kako namreč zdravniški kader vrši svoje delo v cilju zaščite naših delovnih ljudi in v interesu naše skupnosti.

Naj navedem samo primer, na kakšen način je neka otroška zdravnica v ambulantni socialnega zavarovanja ravnala z materami oziroma otroki. Njeni odnosi so bili nečloveški, brez tiste prave topline do otrok kot jo zahteva zdravstvena služba, ker je pustila matere z bolnimi otroki delj časa čakati, ne da bi se zmenila za svojo okolico. Ko so matere predlagale, da se ta zdravnica vsled njenega nepravilnega odnosa odstrani, je

prešla v drugo skrajnost in sedaj daje in predpisuje toliko zdravil, da se jih s košom lahko nese domov. Jekocitrola predpisuje po 10 do 20 steklenic, proti vročini 30 do 40 tablet ter druga zdravila, ki jih moramo za drage devize uvažati, kar po mojem mnenju izgleda, da hoče namerno oškodovati našo skupnost. Te stvari bi moral svet pregledati, kako zdravstveni kader vrši svojo nalogo in če se gospodarsko rešujejo zdravstveni problemi v skladu z ukrepi naše skupnosti. Apotekarji sami se taki razkošnosti in razsipanju zelo čudijo. Smatram, da je take primere potrebno javno ožigosati in proti krivcem odločno nastopiti.

ZUPET AVGUST

Tudi jaz bi se dotaknil tega izredno važnega problema. Nisem proti temu, da danes v naši socialistični Jugoslaviji vlagamo v te namene tako velike vsote in da naš človek dobi tisto pomoč, ki jo je v bolezni še zlasti potreben. Ta osnovni smoter je brezdvoma nujen zlasti še v taki situaciji, kot je pri nas.

Osnovna slabost je v tem, da na eni strani za zdravstvo ogromno žrtvujemo, na drugi strani pa nismo uspeli, da bi izkoriščanje in malomaren odnos ljudi do teh stvari preprečili, oziroma omejili na minimum. To je težak in širok problem. Na drugi strani nam je znano, da imamo opravka s takim zdravstvenim kadrom, ki ne gleda stvar tako široko, družbeno, ki se ne zaveda, da ima kot državljan pravice in dolžnosti do te skupnosti. Zato se tudi dogajajo take stvari.

Naša osnovna slabost je tudi v tem, da imamo premalo družbene presoje in vpogleda v potek tega dela. Oslonil bi se na eno važno točko današnjega referata. Smatram, da ni pravilno, da sedaj, ko so bile uvedene sektorske ambulate in dosedanji proizvodni princip zamenjan s teritorialnim, prizadeti ne kritizirajo napak na licu mesta, temveč samo pavšalno opazujejo in kritizirajo, na samem mestu pa niso pripravljeni odpraviti napak in terensko službo napraviti tako, kot bi morala biti. Nepravilno je tudi, da se terenski zdravstveni sveti ocenijo kot slabi, vendar moramo vedeti, da smo mi premalo naredili, da bi ti sveti lahko bili boljši. Več neposredne odgovornosti moramo terjati od naših zborov volilcev in odkrivati na licu mesta vse nepravilnosti. Vse napake je zlasti povedati konkretno, kdo je prizadet, kdo pa izkorišča. Če ne bomo v tej smeri bolj stvarno videli, kaj je možno in kaj ne, če ne bomo na nepravilnosti opozarjali odgovorne organe in ne bomo naših državljanov v večji meri vključevali v boljše povezovanje in urejevanje teh stvari, če ne bomo krepili zdravstveno prosvetnega dela, o katerem danes ni bilo govora, a je zelo važno, se stvari ne bodo izboljšale. Na vse te stvari je potrebno gledati bolj konkretno in bolj iz naših terenskih prilik, vključiti v to, zlasti zdravstveno-socialne svete,

zbore volivcev in OF, potem bomo v stanju nekaj narediti v tej smeri in dati neposredno pomoč našim zdravstvenim organom pri odpravljanju številnih slabosti.

PONIKVAR JANEZ

Tovariš predsednik Sveta za zdravstvo in socialno politiko je v svojem referatu omenil neodgovorno razsipanje državne imovine. Tu mislim poudariti, da niso zavarovanci tisti, ki trošijo to imovino, čeravno ne izključujem, da jih je tudi med njimi nekaj. Glavno krivdo za to razsipavanje pa menda nosi zdravniški kader. Važna je ugotovitev, ki smo jo danes že slišali, da zdravniški kader ni strokovno in politično tak, kot bi moral biti. Stara miselnost se prenaša že tudi na mlad kader. Nam to ne sme biti vseeno in po sedmih letih obstoja naše države tega ne smemo dopustiti. Če bomo čakali, kdaj se bo tem ljudem zljubilo spremeniti svoj odnos, bomo zašli v še slabši položaj.

Glede brezobzirnega izkoriščanja socialnega zavarovanja je potrebno iskati vzroke predvsem pri bolniških pregledih: Zdravnik, ki hoče pacienta dobro pregledati, ne more izvršiti toliko pregledov dnevno. Vendar zdravniki pacientom kljub temu, da jih niso temeljito preiskali, predpišejo zdravila, ki največkrat ne učinkujejo. Pacient je tako primoran, da gre drugi dan spet k zdravniku, dobi spet nova zdravila. Ker ta ne učinkujejo, gre ponovno in tako naprej. Zdravila, ki ne učinkujejo, pacienti zavržejo in s tem delajo ogromno škodo.

Znan mi je konkreten primer uslužbenca podjetja Hrane, ki mi je povedal sledeče: Živčno sem bil izčrpan in sem se čutil utrujenega. Šel sem v bolniško blagajno, kjer me je zdravnik pregledal in dal recept. Kljub zdravilom sem naslednji dan čutil še večjo utrujenost. Vedno sem se vračal nazaj k zdravniku in to 4 do 5 krat, isti pa mi je vselej predpisal nova zdravila. Ko je šel petič na pregled, je povedal zdravniku, da se stanje ni izboljšalo in ga zaprosil za temeljit pregled. Povedal je zdravniku, da je njegov poklic delo in ne ležanje, da je prišel na pregled z namenom, da se pozdravi, ne da vleče bolniški dopust in mu istočasno izrazil, da se čuti tako utrujenega, da zjutraj zelo težko vstane. Na to njegovo izjavo mu je zdravnik odgovoril, da se tudi njemu ne ljubi zjutraj vstati. Imenovani uslužbenec podjetja Hrane je šel vsled neizboljšanega stanja k privatnemu zdravniku, ki se je z njim zamudil pol ure, mu predpisal zdravila, ki so učinkovala, da je bil v enem tednu zdrav. Pri petih pregledih je na bolniški ambulantni zamudil mnogo več kot pol ure, izkoriščal zdravila in s tem precej oškodoval skupnost. Tu je potrebno iskati vzroke.

Drug primer je bila mobilizacija delovne sile v času snežne akcije. Imeli smo veliko ljudi, ki so hodili okrog zdravnikov, da so dobili po-

trdila o delanezmožnosti. Ti pa so celo brez povprečnih pregledov izdajali neke zdravniške izvide. Konkretno smo imeli od nekega zdravnika večje število potrdil (2/3). Tega zdravnika smo tudi pozvali na odgovor vsled brezbržnega izdajanja takih potrdil.

V kolikor se dogajajo take stvari, kot je govoril tovariš Ocepek, se nam ne sme zdeti čudno, da je predsednik višje nadpregledne komisije zdravnik, ki je bil že po osvoboditvi dva do trikrat kaznovan. Povsem jasno je, da tak človek zasleduje verjetno vse druge interese, kot interese naše skupnosti. Pri nastavljanju kadra moramo zato biti bolj budni. Potrebno je ustvariti javno mnenje, da so zdravniki ljudem odgovorni, kako delajo in da ne bodo radi posebnih intervencij in pod vplivom nam sovražnih elementov delali samovoljno.

DR. BENIGAR JOŽE

izjavlja, da ne pozna nobenega predsednika v sklopu zdravstvene službe, ki bi bil že kaznovan. Prosi tovariša Ponikvarja, da o stvari poroča bolj konkretno. Tovariš Ponikvar pojasni, da mu ime zdravnika ni točno znano, bo se pa informiral o stvari in bo poročal.

KRIVIC VLADIMIR

Tovariši in tovarišice!

Oglasil sem se samo radi tega, ker mislim, da so nekateri problemi enostransko osvetljeni. Res je, da je ta problematika izredno pereča, istočasno pa tudi zelo široka, ker ta Svet združuje zdravstvo, socialno politiko, higieno in vse do Inšpekcije dela. Skratka zelo široko področje dela. Radi tega je po mojem mišljenju težko na enem samem zasedanju pregledati in razčistiti vsa vprašanja.

Najprej bi se dotaknil vprašanja zdravstvenega kadra in njegove krivde ter nekrivde. Mislim, da so problemi tu nekoliko širši in globlji in ni problem samo v tem, da imamo take zdravnike, temveč v tem, zakaj so taki. S tem v zvezi bi bilo potrebno govoriti o birokratizmu v tem sistemu. Mi ta birokratizem že odpravljamo. Prvi korak k temu je skupščina socialnega zavarovanja, v kateri bodo zastopani po mojem mišljenju ljudje, ki bodo znali zagovarjati naš interes. V tem birokratizmu je iskati predvsem osnovni razlog za slabosti, ki so bile nakazane. Potrebno bi bilo, da v tej smeri več diskutiramo. V samem referatu je bilo to premalo poudarjeno. Tovariš referent si je gotovo predstavljal, da tovariši o tem razmišljajo. Diskusija je pokazala, da so te stvari premalo razmišljene in da gledamo nanje še iz starega stališča. Vendar tudi če jih gledamo iz starega stališča, ne smemo valiti vse krivde na zdravnike. Krivda je v celotnem podcenjevanju te službe. Kar se je danes govorilo, spada vse k tovarišu Kutinu. To ni vprašanje

Sveta za zdravstvo in socialno politiko. To je stvar kaznovalnega pregon, in bi se dala rešiti na zelo enostaven način. Zadoščalo bi samo eno eksemplarično kaznovanje in zadevo javno ožigosati, pa bi bilo precej drugače.

Osnovna krivda je tudi v tem, da smo premalo konkretni, da govorimo na splošno. Tovariš Ponikvar je na primer govoril o nekem predsedniku, ki je bil trikrat zaprt, ne ve pa kako se ta predsednik piše. Mislim, da je to malo tipično. Ne smemo površno pristopati k takim stvarim, kajti če se bodo take izjave pokazale kot napačne, bo to metalo na njih kaj čudno luč. Če pa je res, je dolžnost, da se zadeva pokrene pri tovarišu Kutinu. Mislim, da je to edino pravilno stališče.

Dalje je potrebno govoriti o birokraciji teh ustanov. Ta cel problem nima težkih posledic samo za zdravstvo naših ljudi, temveč tudi za borbo proti birokratizmu na teh ustanovah, za borbo za socialistični odnos. Preprost človek si ustvarja vtis o socializmu s pogledom, kakšen odnos ima ta družba do šibkega, bolnega človeka. Če ta ni v redu, ima popolnoma drugačen vtis. Na ta način izpademo kot nesocialistični, nečlovečanski. Mislim pa, da celotni naš sistem vlogo človeka poudarja, se bori za delovnega človeka in za njegov razvoj. Ti pojavi so, kjer so — ne bom pretiraval, ker se je dejansko veliko naredilo in ni na svetu države, kjer bi bilo zavarovanje tako na visoki stopnji — obsojanja vredni, v kolikor pa bi te stvari posploševali, bi ustvarili napačno sliko.

Popolnoma se strinjam s predsednikom Sveta v tem pogledu, naj bi se uvedel sistem, po katerem bi tisti, ki bi socialno zavarovanje več uporabljali, tudi več prispevali, da se prepreči zloraba. To je v današnjem položaju nujno potrebno, ker še nismo v fazi komunizma. Tudi to vprašanje je regulirati z ekonomskimi prilikami, kar smo že napravili na drugih področjih dela.

Ne bi bil tako pesimističen v pogledu materialnih sredstev iz teh razlogov, ker mislim, da bi lahko s pravilno povezanostjo tovarne dale več sredstev na razpolago za te stvari. Tudi občine bodo morale prispevati za svoje bolnike, ker bodo imele sedaj možnost zbrati ta sredstva. Ljubljana s svojim šibkim industrijskim potencialom ne bo sposobna prispevati vse iz svojih skromnih sredstev. Danes je dejansko potrebna pomoč, v bodočnosti pa se bo to spremenilo v našo korist.

Dalje mislim, da je zelo pereč problem higienske službe v Ljubljani in bi bilo treba reči par kritičnih pripomb. To vprašanje je postalo že politično vprašanje. Odgovorni ljudje se izgovarjajo, da ni sredstev za ta namen, vendar pa mislim, da so te težave premostljive zlasti pri onih stvareh, ki bi jih lahko z malimi težavami rešili. Na primer nečistoča po šolah, ki ima za vzrok epidemije. Ni mi razumljivo, zakaj so te epidemije samo v Ljubljani, ne pa tudi v drugih mestih, ki so verjetno na nižji

stopnji higiene. Verjetno so temu vzrok pomanjkljivosti higienske službe. V tem pogledu imam občutek, da je higienska služba preveč popustljiva napram raznim šolam, tovarnam, gostinskim podjetjem, kopališčem, kinematografom, cerkvam, kavarnam, prometnim sredstvom, menzam in sploh vsem upravljalcem prostorov, kjer se zbirajo množice ljudi; tudi ambulate niso izvzete. Skratka, to velja za vse javne prostore. Ta nedostatek bi lahko odpravili brez obremenitve mestnega proračuna. Na to linijo je šel tudi gospodarski svet mestnega odbora, ki je oddal lokale samo onim interesentom, ki so se zadolžili, da bodo lokal uredili na način, kot ga je zahteval svet. Danes vidimo, da so vsi lokali lepo urejeni (brez obremenitve proračuna MLO). Trgovska podjetja so sama uvidela, da jim to ekonomsko samo koristi. Danes na žalost dostikrat naletimo na kritiko, čemu nam je potrebna fluorescenčna razsvetljava in novi lokali, misleč, da gredo vsi stroški iz proračuna MLO. Dejansko ne gre v te svrhe iz proračuna niti en dinar. Tudi za področje zdravstva je zelo važno, da se uredijo te zadeve, predvsem v interesu štednje.

Vprašanje srednje-medicinskega kadra je res zelo pereče, predvsem vprašanje nagrajevanja tega kadra. Pereče je tem bolj, ker se opaža, da se število osebja na tem področju zmanjšuje, posledica tega so verjetno tudi neurejeni odnosi v pogledu nagrajevanja in plač. Vem tudi, da imamo na tem področju opraviti s političnim vprašanjem. Cerkev in kler se namreč trudita, čim več svojih ljudi vriniti v zdravstveno službo, kajti ko je človek bolan, je najlažje dostopen in se da na njega najbolj vplivati. Mislim, da je tudi s tega političnega vidika potrebno pregledati celo zadevo in videti, kdo zapušča ta mesta in kdo vztraja. Po nekih signalih imam vtis in občutek, da tiste reakcionarne ljudi, ki so na tem področju, moralno in materialno podpirajo reakcionarni krogi, da bi na teh mestih ostali. Mi pa s tako politiko sovražnim elementom to omogočamo.

V diskusiji so iznašali odborniki vprašanje brezposelnosti. Tudi jaz se strinjam z govorniki, ki so rekli dovolj jasno besedo. Problem je vprašanje ženske delovne sile, čeprav so tudi med njimi ljudje, ki bi šli lahko v razne okrajne centre. To je koristno za mladega človeka, da gre v drug kraj, za njegov razvoj in širino bo samo koristno.

Tudi na proračunu MLO je še veliko ljudi, ki ne delajo. Menda jih je 35. Od tega samo en del takih, ki so bolni in jih ni možno premeščati. V ostalem pa je zadevo potrebno pogledati. Okrajni nujno potrebujejo strokovne moči, zato ni nobenega razloga, da govorimo o kaki brezposelnosti. Nasprotno, govoriti moramo o pomanjkanju delovne sile, in nima smisla, da dajemo potuho delomrznežem, ki samo špekulirajo. Proti takim pojavom se je treba odločno boriti. Vsak mlad človek,

ki mu je pri srcu graditev socializma, bo te potrebe razumel in oni, ki se sedaj radi teh premestitev jeze na nas, nam bodo čez leta samo hvaležni.

Drugo vprašanje je lociranje naših novih zgradb. Tu je že dejansko skrajni čas, da se stvari bolj jasno in odločno postavijo. Kot primer naj služi klinika, katero vprašanje se nikamor ne premakne. Največja napaka je, v tem, da smo dopustili, da so zdravstv. ustanove gradile svoje objekte na neprimernih mestih. Potrebna bi bila boljša lokacija na zdravstveno primernejših mestih in krajih, kjer bi bila tudi okolica bolj zdrava. Čim bolj bomo popuščali s tem prakticistom, tem slabše bo. Mestni ljudski odbor se je sicer z vsemi silami boril proti tem stvarim, na žalost pa v tej svoji borbi ni mogel vzdržati radi nešteti intervencij in dejstva, da z gradnjami ni bilo možno več odlašati. V kolikor pa danes še nimamo lokacij za kliniko, ki je Ljubljani nujno potrebna, se vidi, da smo zapadli prakticizmu. Zadevo bo potrebno reševati s širšo perspektivo, kar velja zlasti tudi za šole. O tem vprašanju bo potrebno razmišljati več kot doslej in mislim, da je res, kar je nekdo rekel v odmoru, da je doslej bila zdravstvena služba zapostavljena, ne iz nekih namernih razlogov, temveč zato, ker ni bila jasno prikazana ljudskim odbornikom njena dolžnost v pogledu reševanja nadaljnjih perečih zdravstvenih nalog, z vidika socialističnega odnosa do človeka, ki je zdravstvene pomoči potreben.

DR. BENIGAR JOŽE

Zelo me veseli, da se — kot morda redko kdaj — sliši v tej dvorani tako živahna diskusija, kot danes po poročilu našega sveta. To dokazuje, da dejansko gremo tja, kamor je načrtana naša prema pot. Mi Slovenci smo lahko ponosni na zgodovinsko ugotovitev, da niti en narod ni imel toliko zdravnikov partizanov ali aktivistov, kot mi. Zavedamo se, da je med slovenskimi zdravniki veliko takih, ki ne poznajo ne počitka, ne težav, ki neumorno delajo za dosego socializma in vzgajajo v tem duhu tudi mladi kader. Za dosego načrtanih nalog pa obstoje objektivne težave. Na žalost je med nami še nekaj garjevih elementov, ki ne spadajo med nas. Te elemente držimo v šahu, vendar radi pomanjkanja časa pride tudi do takih napak, kot smo jih slišali danes. Nepravilno pa bi bilo, da ne bi v diskusiji vzeli v poštev tudi neskromnost naših bolnikov.

Glede cepljenja bi odgovoril tovarišici, da se je množično cepljenje vršilo vsako leto po terenih, kar je po principu medicine edino pravično, ker se tako izognemo morebitnim infekcijam. Letos pa je bilo v času cepljenja hladno vreme in smo radi pomanjkanja kuriva napravili cepljenje za ves teritorij v Mestnem domu, kjer smo zakurili prostore. Obvestila za cepljenje otrok so bila pravočasno objavljena. Na žalost

pa je bilo prvi in drugi dan cepljenja deževno vreme in so matere vsled tega navalile na cepljenje šele tretji dan, ko je bilo vreme že boljše. Tako je prišlo tega dne na cepljenje ogromno število otrok izven razporeda. Ob tej priliki je nastalo nerazumevanje mater (vodstvo je priporočalo naj gredo naprej noseče matere, kar pa žene niso vzele z razumevanjem na znanje) in nedisciplina, ki se je razvila do take mere, da so se matere stople med seboj, naš uslužbenec pa je dobil klofuto in pljunek v obraz, kar je kulturna sramota.

Na kritiko glede brezplačnega okrevanja in v odgovor, kakšen je postopek v zvezi s tem, bi pojasnil, da mora biti sleherni bolnik najprej preiskan pri terenskem zdravniku. Ta zdravnik mora zavarovanca poslati k odgovarjajočemu specialistu, ki mora dati mnenje, v koliko je zdravljenje potrebno. Ko ima to zbrano, lahko šele zdravnik napiše predlog za okrevališče. Predlog mora utemeljiti, priložiti mora rentgensko sliko in specialne izvide. Te dokumente dobi v roko nato komisija, ki da končno odobritev. Do zlorabe po tem sistemu lahko pride, ker zdravnik posameznikov ni poznal, še manj specialist, najmanj pa komisija. Vedno sem bil mnenja, naj bi bolniki istočasno, ko dvignejo bolniški list, dobili še kratko karakteristiko podjetja, iz katere bi zdravnik lahko spoznal njegov odnos do skupnosti. Če bi se kljub takemu postopku dogajale navedene nepravilnosti, bi lahko rekli, da zdravniki podpirajo razne elemente. Osebnost sem ta način že uvedel, in mi mnogo koristi pri presoji, kajti nismo še iznašli medicinskega ogleda in medicina še ni tako eksaktna, da bi dejansko lahko rekli, ali si ali nisi bolan. Na podlagi takih prilog k zdravniškemu listu pa bi se zdravniki lahko orientirali. Ponavljam ponovno in sem na zdravniškem sestanku v polikliniki zdravstvenemu osebju v obraz povedal, da vodimo evidenco o njih delu, da bomo znali te stvari vpoštovati in da bomo tistim zdravnikom, ki delajo proti nam, znali čez dve leti pokazati vrata in tudi utemeljiti odpoved.

Brez dvoma, da je delo tega sveta tako široko, da se ne da v enem referatu prikazati celotna situacija. Prepričan sem, da bo potrebno misliti na razširitev tega sveta. Kje se mora nekaj članov sveta znajti v vsej problematiki in zaiti v njene korenine? Če kateri svet v svoji dejavnosti, potem mora naš svet organizirati odbore, ki bodo močnejši že pri sami glavi sveta. V bodočnosti pa je potrebno o tej stvari spregovoriti in v skladu z uredbami izvesti reorganizacijo.

Kar se tiče inšpekcije dela, bom dal par pripomb. Res je, da inšpekcija dela zelo škriplje, vendar so tu objektivni razlogi. Nimamo takega kadra, ki bi nam bil potreben. Delno se kaže šibkost inšpekcije tudi v tem, ker so inšpektorji šele kratek čas v tej službi. Za tako odgovorno delo pa so potrebne izkušnje. Subjektivna napaka pa je v tem,

da naš delavec, pa to ne samo naš, tudi po vsem svetu, v cilju doseganja višje produkcije želi vsa taka zaščitna sredstva, ki ga ovirajo, odstraniti. S tem v zvezi je potrebno zadolžiti delovne kolektive in sindikate, da tudi s svoje strani pokrenejo vse potrebno. Poškodbe so ogromne. Da delo inšpekcije škriplje, je dokaz tudi zadnje poročilo Svetu, ki je bilo zelo suhoparno. Dostavljenih je bilo sicer nekaj podatkov, v katere ne verjamem, zato vam jih tudi ne poročam (poročano je bilo med drugim, da je bilo v zadnjem polletju samo 495 poškodb).

Glede predloga, da bi se vršila večja neposrednejša kontrola na samem terenu pri sektorskih ambulantah mislim, da je predlog umesten. Bojim pa se, da zdravnik ne bo vedel, ali naj posluša komisijo, koliko tablet naj predpiše pacientu, ali naj posluša svojo strokovno vest, če bo vpliv komisije direktno nanj. Pametno bi bilo, da bi se inšpekcija na terenu pozanimala bolj za to, kako zdravila uporabljajo zavarovanci sami in to poročajo zdravniku. Zdravnik pa mora postati pravi socialistični zdravnik, ki bo pogledal v sleherno hišo, poznal vso generacijo svojega terena. Biti mora politično trden človek, ki mu je do izgradnje socializma, ki bo gledal na ljudi svojega okoliša kot na svoje in ga bodo ti ljudje gledali kot svojega zdravnika, kot socialističnega zdravnika.

AVŠIČ JAKA

Iz poročila dr. Benigarja je razvidno, da bo moral Mestni ljudski odbor sprejeti sklep, da se Dečjemu domu in Dietični menzi ter polikliniki dodale sredstva za nemoteno delovanje. S tem, da bomo odobrili ta kredit, bomo povečali izdatke v našem proračunu in povzročili deficit v proračunu. Ta deficit bo potrebno kriti iz drugih virov, bodisi s povečanjem dohodkov ali s prenosom kreditov iz drugih proračunskih pozicij.

KRESE LEOPOLD

Že na zadnjem zasedanju smo govorili o stanju našega proračuna. Stanje tudi danes ni bistveno drugačno. Dejansko smo pred nekaj dnevi dobili telefonično sporočilo, da nam je Gospodarski svet dvignil svojo dotacijo od 57 milijonov na 250 milijonov. Na prvi pogled izgleda to zelo lepa rešitev, vendar nam je bilo istočasno sporočeno, da se nam zmanjša participacija na akumulaciji podjetij za 272 milijonov. Računamo, da bomo z maksimalnimi napor in štednjo na vseh področjih dosegli predvidene dohodke, morda celo nekaj presegle. Kljub temu pa nam manjka še vedno 30 milijonov z ozirom na novo nastale izdatke. V kolikor bo izglasovan predlog, da se vnesejo v proračun izdatki, potrebni za naše zdravstvo, se mora istočasno izglasovati tudi rebalans del na komunalnih delih.

V zvezi s proračunom bi omenil, da se jasno vidi zlasti iz poročila naše centralne komisije za štednjo, ki je bila izvoljena z namenom, da bi pregledala, kje bi bilo možno še kaj prištediti, da so imele posamezni sveti in proračunske ustanove MLO do samega proračuna zelo slab odnos.

Kritiziral bi naziranje, ki se čestokrat pojavlja, da je za gospodarstvo Mestnega ljudskega odbora odgovoren samo Gospodarski oddelek, dočim se ostali odgovornosti izmikajo in dostavljajo v izplačilo vedno nove račune. Ravno včeraj mi je prišel v roke račun za razkuževanje privatnih stanovanj. Naša zdravstvena služba je ta razkuževanja izvršila za privatnike, plačniki pa smo mi. Tu se vidi, kakšen odnos ima naš aparat do našega proračuna in kako razpolaga z državnim denarjem.

Druga stvar je prosveta, ki ima tudi velike težave vsled nizkega proračuna. Kljub temu pa je naš svet za kulturo in prosveto po neki iniciativi republiškega sveta dal v slavnostno številko revije »Tovariš« inserat, za katerega je moral plačati 80.000 dinarjev. To je izdatek, kateremu bi se z lahkoto izognili. Medtem, ko plačujemo take račune, prihajajo z druge strani računi za nujno potrebna dela, katerih vsled takih nepotrebnih izdatkov ni možno kriti, oziroma bodo zanje potrebni dodatni krediti.

Naloga nas vseh je, da se borimo za nove dohodke, za pokritje letošnjega primanjkljaja. Proračun ne sme sloneti le na participaciji in sem mnenja, da bi bilo potrebno ponovno pokreniti akcijo za uvedbo lokalnih davščin, ker to postavlja tudi zakon o ljudskih odborih. Naravno pa je uvedba takih davščin vezana na neka posebna navodila. V stari Jugoslaviji smo imeli 200 milijonov pridobljenih samo z davki na mitnicah. Ne rečem, da bi mi zopet uvajali ta davek, a so še drugi pogoji, o katerih bi bilo razpravljati.

Naslednja stvar je dvig naše obrtne in industrijske dejavnosti, kateremu vprašanju bi morali posvetiti tudi več pažnje. Naslednji vir dohodkov je tudi turizem, ki ima svoj vpliv na celo vrsto podjetij in ustanov in na višino njih dohodkov. Naša naloga bi bila, da bi več delali na vprašanju ustanovitve teh podjetij in vzpostavitve pogojev za povečanje turistične dejavnosti. Zabeleženih imamo veliko primerov, ko so inozemci in to cele karavane nadaljevale pot naprej, ker niso pri nas dobili ustreznih pogojev za prenočevanje, zabavo itd.

Glede obnove lokalov in fluorescenčne razsvetljave istih bi poudaril, da je nepravilna misel nekaterih, da leži breme za kritje teh stroškov na mestnem odboru, temveč krijejo te stroške podjetja šama. Od podjetij, ki hočejo odpreti lokal, zahtevamo, da lokal najprej moderno preurede. S tem, da moderno opremijo lokale, si ustvarjajo večje pogoje, da obdrže stare stranke in pridobe nove. Glede fluorescenčne razsvet-

ljave bi pojasnil, da omogoča tudi štednjo in bomo s to razsvetljavo prihranili milijone. Ta razsvetljava porabi 70 do 75 % manj toka in se v vsakem podjetju amortizira v enem letu.

Predlagam, da Svet za ljudsko zdravstvo in socialno politiko, upoštevajoč splošno problematiko, skuša znižati višino zaprošenega zneska na minimum, naša skrb pa je, da primankljaj, ki bo na ta način nastal v našem proračunu, pokrijemo s povečanimi dohodki in na prihodnjem zasedanju poročamo, katere dela bi izpadla na račun tega od komunalnih del. Svet za komunalno naj sam presodi zadevo in da o predlogu poroči na prihodnjem zasedanju.

KRIVIC VLADIMIR

Mislim, da ne bi bilo pravilno, če bi mi sedaj zmanjšali našo komunalno dejavnost, ker so vsa začeta dela nujno potrebna in potrebna tudi iz zdravstvenih razlogov. Najti pa moramo za to neka sredstva iz drugih virov. Ta sredstva se dajo najti. Tovarne niso dale še vsega, kar bi lahko dale. Drugo pa je, kar je omenil že tovariš predsednik Gospodarskega sveta, da namreč ponovno razpravljamo o uvedbi lokalnih davščin, ki smo jih že dvakrat morali likvidirati. Tudi v Belgradu je sedaj prodrlo gledanje, da je uvažanje lokalnih davščin pravilno in že aktualno. Tako bomo prišli do sredstev. Danes sicer ne moremo iti na velike davščine glede na sedanje življenjske pogoje, kar bomo morali računati v kratkem še z zvišanjem najemnin in ne bi bilo primerno preveč obremenjevati ljudi še z drugimi davščinami.

Druga zadeva so davki. Kar je potrebno izterjati od obrtnikov, zlasti od šušmarjev, naj se izterja. Ni sicer iti na neko pretirano obdavčenje, zlasti ne tistih, ki svoje delo v redu izvršujejo. Tudi s štednjo bi se dalo še nekaj prihraniti. Vsakih tisoč dinarjev je dobrih. Par milijonov bi lahko prihranili tudi pri Posredovalnici za delovno silo, kot je to pokazala diskusija. V aparatu mestnega odbora tudi ne dela nekaj tovarišev, ki jih plačujemo. Tudi to je nepotreben izdatek.

Ne strinjam se se predlogom, da bi se ukinila kakšnakoli komunalna dela. Ne moremo na primer sedaj prenehati z gradnjo javnega stranišča, z deli na Kolodvorski ulici, ali prenehati z drugimi deli, ki so nujna. Mislim, da bi morali napeti vse sile, da deficit krijemo ali dosežemo celo presežek dohodkov. Prepričan sem, da v kolikor bi pretresali šolstvo v takem obsegu, kot smo danes pretresli zdravstvo, bi prišli do enakih sklepov, da je treba kredite povečati.

AVŠIČ JAKA

Predlagam, naj bi Gospodarski svet na eni izmed prihodnjih sej napravil skupen rebalans in sprejel sklepe, kajti Mestni ljudski odbor

ne sme zaiti v deficit. Za Dečji dom sem mnenja, da bi se potrebni znesek odobril v celoti, za Dietično menzo pa naj bi Svet za zdravstvo in socialno politiko morda še enkrat proučil znižanje potrebnih sredstev.

DR. BENIGAR JOŽE

Svet za zdravstvo in socialno politiko je stvari temeljito proučil in postavil številke, ki lahko diferirajo le za kakih 10.000 din. Zastavili bomo vse sile, da prištedimo vsak dinar, ki ni nujen izdatek. Vendar stojimo pred situacijo, da ustanove, ki sem jih navedel v svojem referatu zapremo, zato ne moremo iti na to, da od predloženega proračuna odstopamo. Če se bo znižal znesek sedaj, bomo morali zapreti pač malo kasneje, morda že decembra in bomo stali takrat zopet pred istim problemom.

Vprašanje menze je sledeče: Tam se je dejansko delalo v preteklosti neekonomično in neracionalno. Tudi danes bi lahko zmanjšali stroške, če bi namesto 10 tuberkuloznih oseb namestili v menzi 7 zdravih. Toda kaj bi dosegli s tem. Odpuščeni bi šli na breme socialnega zavarovanja in imeli bi še večjo škodo. Če pa tuberkuloznim zmanjšamo kaloričnost hrane, oziroma povišamo prispevek za hrano, jih bo polovica gotovo zapustila menzo, in šla v druge menze, kjer bi inficirali zdrave ljudi. Drugo leto bomo imeli tako namesto 300, 600 tuberkuloznih. Kakšna škoda za narodno gospodarstvo! V menzi držimo tuberkulozno bolne samo s tem, da jim damo boljšo hrano. Verjetno ni med vami nobenega, ki ne bi poznal psihično razpoloženje tuberkuloznega človeka, zato o tem ne bom govoril.

Ravno tako je z Dečjim domom. Proračun je bil delan, kot za zavod za socialno ogrožene in še ta kasneje znižan za 7 milijonov. Dečji dom pa je bil kasneje spremenjen v bolnico za dojenčke. Jasno je, da za 100 zdravih otrok ni bilo potrebno toliko zdravnikov, kot za 100 bolnih in tudi drugi stroški so se povečali.

Prav isto velja tudi za zdravstveno polikliniko. Stroški, ki so bili predvideni za ambulantno, so bili znatno manjši. Plačevati smo morali iz lastnih sredstev samo rentgen in nekaj drugih malenkosti, sedaj pa moramo kupovati vse do zadnjega povoja. Samo mavčna obveza stane 1200 dinarjev, torej si lahko predstavljamo, kakšni so stroški.

Ne trdim, da bi se dalo z dobro kontrolo stisniti nekaj tisočev, vendar za 2 milijona, ki so potrebni za menzo, ne moremo popustiti.

KRIVIC VLADIMIR

Mislim, da tak način reševanja ni pravilen. Preorientacija zneskov enega področja na drugo področje prav gotovo ne bo rodila uspeha. Ponovno poudarim, da je izhod le pridobitev novih sredstev. Te možno-

sti imamo. Na primer v tovarnah še marsikje ni zaostreno vprašanje zmanjšanja administrativnega aparata, to zlasti ne v malih podjetjih, kjer z ozirom na stara znanstva še vzdržujejo nerentabilno poslovanje. V kolikor bi zaostрили to vprašanje bi prihranili lepe vsote.

Razpravljati bi bilo tudi o tem, v koliko bi posamezna podjetja prevzela patronanco nad gotovimi ustanovami na primer šolami. Na ta način bi s sorazmerno malimi stroški veliko napravili. To bi dosegli z večjo povezanostjo volivcev s posameznimi tovarnami in podjetji. Že danes je potrebno vse napraviti, da bi se poslednji član delavskega sveta zavedal, da so komunalna vprašanja tudi njih vprašanja.

Dalje je potrebno razvijati industrijo. Nismo še izkoristili vseh možnosti, ki so bile dane. Še je čas in tega dela se je potrebno čim prej lotiti. Podjetja naj se zlasti orientirajo na izdelavo artiklov, ki jih uvažamo, a bi jih lahko brez večjih naporov proizvajali doma.

V kolikor pa bi tako pridobljena sredstva ne zadoščala, bi se lahko poslužili tudi brezobrestnega posojila.

VRHOVEC STANE

predlaga, naj Gospodarski svet sam prouči možnost, kje dobiti potrebni denar za zdravstvo in poroča o sklepu na prihodnjem zasedanju.

KRESE LEOPOLD

Nikakor nisem za to, da bi se menza ukinila. Iz prakse pa povem, da ne verjamem, da bi bili stroški menze tako veliki, kajti razlike v primeri z drugimi menzami so le prevelike. Če pogledamo menze, ki so bile v preteklosti tudi budžetirane, vidimo, da so porabile ogromne vsote. Ko pa so prišle na samostojno gospodarjenje so zelo veliko prištedile. Zgovoren dokaz je tu menza Mestnega ljudskega odbora na Miklošičevi cesti, o kateri je pisalo že tudi naše časopisje. Na slabo gospodarjenje v Dietični menzi kaže tudi dejstvo, da ne moremo še do danes dobiti od te menze končnega obračuna.

Na zadnjem zasedanju sem povedal celo vrsto vprašanj, ki bi jih bilo potrebno rešiti. Kot nujno smo obravnavali ustanovitev nove pralnice. To nam narekuje, da zaostriamo štednjo denarja na vseh področjih dela.

VONTA JOŽE

Mislim, da bi bilo potrebno, ko sem že omenil, stremeti predvsem za tem, da podjetja dvignejo produktivnost in s tem pridobi MLO večje možnosti. Kar pa se tiče primanjkljaja dveh milijonov, potrebnih za menzo tuberkuloznih, izjavljam, da bom vplival na delavski svet našega

podjetja »Bombažna tkalnica Vižmarje«, da bo v ta namen prispeval 1 milijon, za drugi milijon pa sem prepričan, da se bo tudi našlo podjetje, ki bo to breme prevzelo nase.

ŠEFIC LUDVIK

S tega mesta bi povedal, da je upravni odbor podjetja »Pletenine« razpravljajl o tem, da bi dal Mestnemu ljudskemu odboru na razpolago 10 do 15 milijonov dinarjev. Prepričan sem, da v kolikor bi delovnim kolektivom ostalih podjetij pravilno prikazali, s kakšnimi težavami se Mestni ljudski odbor bori, da bi ti razumeli in nudili Mestnemu ljudskemu odboru še večje vsote denarja.

Druga stvar, na katero bi rad opomnil, je to, da so mala podjetja razumela akcijo MLO in da so dala na razpolago izvestne vsote iz fonda za prosto razpolaganje. Obsojati pa je prejšnja republiška podjetja, ki niso razumela potreb MLO. Treba bo pri teh podjetjih s politično akcijo doseči, da prispevajo za komunalne naprave v Ljubljani.

ZUPET AVGUST

Vprašanje štednje je zelo pereče in bi si jo bilo potrebno zadati kot obvezo tudi na tem področju.

Kakor je bilo razvidno iz referata prispevajo abonenti menze tuberkuloznih za hrano povprečno 45 %. Predlagam, naj bi se morda preko posebne komisije pokrenila kontrola, ki bi pokazala, ali se sredstva te menze v redu uporabljajo in če ne bi mogli dvigniti % prispevka abonentov.

VRHUNC VILJEM

Strinjam se z mnenjem tovariša Krivica, da podjetja niso izkoristila še vseh možnosti za dvig svoje dejavnosti, in da nepravilno izkoriščajo nadplanski dobiček.

Važno se mi zdi tudi opozoriti, da zadeve, ki jih obravnava naš Mestni ljudski odbor na sejah, ne pridejo dovolj v javnost. Predlagam, da Mestni ljudski odbor skliče sestanek vseh podjetij in jim prikaže situacijo, v kateri se nahaja. Ljudje po delovnih kolektivih imajo veliko razumevanje, in je krivda, da ne dobimo zadostnih sredstev le v tem, da pristopamo in rešujemo zadeve preveč prakticistično. Dejansko bi bilo nepravilno, če bi dajali denar iz ene postavke na drugo. Prepričan sem, da je podjetij, ki bi za tako važne stvari kot je naše zdravstvo, prispevala kak milijon, še dosti, samo pravilno je treba pristopiti do njih.

Političen problem je tudi davčna politika, v kateri še vedno ni izvršena prava diferenciacija. Konkretno v Vižmarjih imamo primere, da veliki obrtniki grade vile, drugi grade planinske kočje na Pokljuki

itd. Kdo danes lahko gradi drugi kot ljudje, ki so prej ali slej prišpekulirali denar. Mislim, da bi te ljudi in vir njih dohodkov bilo potrebno temeljito pretresti. Ne mislim s tem posplošiti, da grade zgolj špekulanti, zlasti ne na ljudi, ki grade s pomočjo obročnega posojila eno do dvestanovanjske hišice.

DI BATISTA FRANC

Kolikor mi je znano so bila podjetja že enkrat sklicana na Mestni ljudski odbor po vprašanju nudenja pomoči. Ker sem član enega izmed teh kolektivov, moram povedati, da je bilo na tem sestanku stanje Mestnega ljudskega odbora prikazano zelo suhoparno in stavljen predlog, da bi bilo pač dobro, da bi podjetja prispevala kaj Mestnemu ljudskemu odboru. V večurni diskusiji smo danes prišli do zaključka, da je možnosti za povišanje kreditov oziroma dohodkov mestnega odbora zelo veliko. Naj med drugim omenim še to, da so konkretno v našem podjetju razdelili med delovni kolektiv ogromne vsote denarja kot presežek dobička, in je prišlo na gotove ljudi od 50 do 60.000 dinarjev vključno z mesečno plačo. Mislim, da bi bilo v tem pogledu potrebno iti malo globlje in zadevo pregledati.

DROBEŽ FRANC

Predlagam, da bi Mestni ljudski odbor ostal pri svojem nekdanjem sklepu, da se vsa komunalna dela, ki so v programu, izvajajo nemoteno dalje. Istočasno pa predlagam, da se iz vrst ljudskih odborikov predvsem onih, ki delajo v raznih delovnih kolektivih osnuje komisija, ki bi šla od podjetja do podjetja in prikazala podjetjem nujne potrebe Mestnega ljudskega odbora po finančnih sredstvih. Prepričan sem, da bi komisija s svojim delom uspela pridobiti toliko sredstev, da bi pripevki podjetij ne krili samo stroškov zdravstva, temveč bi se lahko razširili tudi na del prosvete.

Če bomo prišli na zasedanja delavskih svetov, sem prepričan, da po jasnem prikazu položaja ne bi nobeno podjetje odklonilo svoje pomoči. Ta pojasnila bodo potrkala na zavest teh ljudi, ki ne bodo odklanjali pomoči.

PREŠEREN MIRKO

Dejstvo je, da ni prave povezave med tereni in sindikati, zato predlagam, naj bi ne ustanavljali komisije, kot je to omenil tovariš Drobež, temveč naj vsak ljudski odborikov obišče zadruga in podjetja na svojem teritoriju in vpliva nanje v že nakazanem smislu in v cilju tesnejšega sodelovanja s tereni, ker bomo z osebnim obiskom dosegli nekaj več kot potom okrožnic ali telefona.

Predsednik Mestnega ljudskega odbora Jaka Avšič predlaga v zvezi s poročilom in diskusijo na poročilo naslednje sklepe:

1. Svetu za zdravstvo in socialno politiko se za kritje najnujnejših postavk odobri dodatni kredit 19,671.000 dinarjev za kateri znesek se povečajo izdatki proračuna Mestnega ljudskega odbora. Od primankljaja nadaljnjih dveh milijonov bo kriil 1 milijon delavni kolektiv »Bombažne tkalnice Vižmarje«, 1 milijon pa naj skuša prirediti z racionalnejšim gospodarstvom menze tuberkuloznih in dietičnih.

2. Svet za gospodarstvo in Svet za komunalne zadeve naj izdelata predloge za nova delovna mesta na osnovi razširitve industrijske in obrtniške dejavnosti in poročata o tem na eni izmed prihodnjih sej MLO.

3. Svet za gospodarstvo naj prouči vprašanje najetja brezobrestnega posojila za šolske investicije.

4. Ponovno naj se organizira širše posvetovanje s podjetji, da pridobi MLO večje vsote denarja iz fondov za prosto razpolaganje. Pri tem tudi predlagati podjetjem naj bi materialno pomagala prosvetnim ustanovam, otroškim vrtcem, šolskim kuhinjam in podobno, v svojem okolju.

5. Svet za zdravstvo in socialno politiko naj izdela proračun koliko da Mestni ljudski odbor za oskrbo ljudi iz drugih občin. Na osnovi tega proračuna se bo skušalo dobiti od republike ali okrajev primerno povračilo, ali pa bo potrebno zadevo kako drugače urediti.

6. Svet za gospodarstvo naj prediskutira vprašanje ustanovitve nove lekarne pri Ajdovščini.

7. Svet za zdravstvo in socialno politiko naj dokončno precizira in stavi predlog glede višine prispevka starišev otrok, ki prejemajo v šoli hrano.

8. Svet za zdravstvo in socialno politiko naj pregleda kader inšpekcije dela in po potrebi namesti tehnično strokovnejši kader. V primeru povečanja števila kadra inšpekcije dela mora dati za to prispevek republiški svet za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti.

9. Svet za zdravstvo in socialno politiko naj prouči vprašanje kadra v zdravstvu in da potrebne inštrukcije za opravljanje službe v pogledu socialističnih odnosov do človeka. Okrepiti tudi socialno-zdravstvene svete.

10. Svet za komunalne zadeve naj predloži mesto za medicinsko visoko šolo in Svet za zdravstvo in socialno politiko naj preskrbi podatke o velikosti, obliki in splošne pogoje, katerim naj odgovarjajo.

11. Svet za zdravstvo in socialno politiko naj v sporazumu s svetom za komunalo konkretizira ustanovitev prehodnega doma.

12. Vsi sveti MLO naj prouče možnost zmanjšanja administrativnega kadra v proračunskih ustanovah in podjetjih svojega delokroga.

13. Svet za prosveto in kulturo se zadolži da organizira pristopanje gospodarskim podjetjem, da bi podjetja pomagala pri oskrbi šol v njihovi bližini.

14. Vsi sveti MLO naj takoj pristopijo k izdelavi novega proračuna MLO tako, da bo projekt gotov do 30. novembra.

Sklepe daje na glasovanje.

Soglasno sprejeto!

DR. RAVNIKAR TONE

Predlagam, da če že damo v program sklep o ustanovitvi nove lekarne pri Ajdovščini, je potrebno sprejeti tudi druge sklepe, predlagane v poročilu Sveta za zdravstvo in socialno politiko. Lekarno smo nakazali samo kot nalogo, ki jo bo treba izvesti v teku prihodnjega leta, vendar ni nič bolj nujna kot ostale.

Predsednik pojasni, da je vsled kratkega termina, ki nas loči do sprejema novega proračuna za leto 1953 potrebno že sedaj pristopiti k izdelavi predloga proračuna za prihodnje leto.

KOVAČIČ LEO

V zvezi z delom s tovarnami glede pridobitve novih sredstev predlagam:

1. Gospodarski svet MLO naj skliče vse direktorje podjetij in z njimi obravnava ta vprašanja.

2. Ljudski odborniki naj na svojem terenu obiščejo tovarne in se z delavskimi sveti konkretno pomenijo o vsoti in vseh podrobnostih glede prispevka za komunalno dejavnost.

Predsednik da dodatni predlog tovariša Kovačiča na glasovanje.

Soglasno sprejeto!

Predsednik MLO še predlaga:

naj bi se posvetovanja s podjetji udeležili tudi predsedniki delavskih svetov in upravnih odborov podjetij.

Soglasno sprejeto!

GORJANC JOŽKO

Naši domovi onemoglih imajo veliko ljudi iz drugih okrajev. Stremeti bi bilo za tem, da bi občine plačevale za svoje ljudi iz lastnih sredstev. Sedaj gredo vsi stroški na račun MLO in mi ni jasno, kako pride mestni odbor do tega, da plačuje za ljudi drugih okrajev. To traja že par let. Oskrbovancev iz drugih občin je toliko, da bi z njih odtegnit-

vijo lahko ukinili en dom. Poleg tega pa je v Ljubljani še mnogo takih, kateri si žele domske zaščite, pa odločno odklanjajo, da bi morali iti v domove izven Ljubljane.

Predsednik prekine sejo ob 13.30 uri. Nadaljevanje seje bo ob 15.30 uri.

Seja se nadaljuje ob 15.30 uri.

3. Poročila svetov o izvajanju sklepov, sprejetih na prejšnjih sejah MLO.

Poročilo Sveta za gradbene in komunalne zadeve poda njegov predsednik *ing. Tepina Marjan*.

Tovariši in tovarišice! Svet za komunalne zadeve je dolžan odgovora na dvojje vprašanj in sicer:

1. o asanaciji pionirske proge in
2. o rušenjih, ki zadevajo stanovanjski fond.

Glede pionirske proge smo ugotovili, da ima taka, kot je danes, premajhno frekvenco, pa tudi z dograditvijo bi bila potrebna še dotacija. V naslednjih letih moramo skrbeti, da se bo frekvenca proge stalno večala. V zvezi s tem je aparat Sveta za komunalne zadeve izdelal aproksimativni proračun za dograditev pionirske proge. Predlagam, da se proga podaljša v prvi fazi od postaje TV 15 do otroškega igrišča v Tivoliju, kar bi veljalo 49,391.800 dinarjev. Kot drugo bi prišla v poštev gradnja proge od postaje Trnovski gozd do Podutika, kar bi zahtevalo 24,737.600 dinarjev.

Poleg tega bi bilo potrebno opremiti progo še z raznimi otroškimi igrišči in podobno. Ta prvi program zahteva skupno 88,651.800 dinarjev. Smatram pa, da bi se moglo vendarle nekaj prihraniti in razbremeniti proračun mestnega odbora na ta način, da bi s pritegnitvijo frontnih in pionirskih brigad prištediti cca 25%. Ta prištedeni denar bi se uporabil za ostala predvidena dela. Računati je torej, da bi vsa predvidena dela stala okrog 70 milijonov dinarjev.

V primeru, da se izvedejo vsa gornja dela, bo namen pionirske proge in njen obstoj upravičen. V takem stanju pa, kot je sedaj, nima ta proga nikake možnosti obstoja, ker znesejo mesečno samo plače osebja cca 135.000 dinarjev, dočim so dosedANJI mesečni dohodki približno 4000 dinarjev. S tem bomo morali računati tudi v bodoče, čeprav bodo te investicije zadevo mnogo popravile. Ta proga bi tako vezala in približala Ljubljani Podutik, to priljubljeno izletno točko, s čimer bo

vsekakor poraslo število potnikov, zlasti v prostih dnevih, tako v poletnem času za izlete, kot v zimskem času za zimski šport, saj v bližini Ljubljane ni ugodnejših smučišč.

Nekateri menijo, da bi se mogla pionirska proga uporabljati za dovoz materiala iz kamnolomov s tem, da se uredi v teh kamnolomih primerne nakladalne rampe, pri zadnji postaji v Tivoliju pa izkladalne.

Ker je sedaj na razpolago samo ena lokomotiva, bo potrebno v perspektivi, če se osvoji dograditev proge, misliti na to, da se uvede namesto parne lokomotive motorna na nafto, kar bi pocenilo obrat. V primeru dograditve proge bo treba nabaviti tudi večje število voz, ker se bo promet znatno povečal.

V glavnem naj bi današnji plenum razpravljal o tem, ali naj te nakazane postavke vnesemo v proračun za bodoče leto in osvojimo predloženi program.

Drugo vprašanje je problem stanovanjskega fonda v Ljubljani, ki je zelo pereče vprašanje. Svet za komunalne zadeve je bil mnenja, da ne more reševati vprašanje stanovanjskega fonda posamično, kot zahtevajo nekateri članki v dnevnem časopisju, ki večkrat dajejo prostora za kritike prizadetih posameznikov. Obravnavati moramo tako rušenje nekaterih zgradb kot gradnjo stanovanj v luči celotne problematike stanovanjskega fonda v Ljubljani.

Navedel bom, kolikšna je bila izguba stanovanj v Ljubljani. Med vojno smo izgubili 1600 stanovanj. Naravni prirastek je zahteval letno 600 do 650 stanovanj. Torej v 7 in pol letih cca 4500 stanovanj. Obstoječi fond se je zmanjšal tudi zaradi preureditev stanovanj v poslovne namene za cca 500 stanovanj, od katerih 300 še danes ne služi svojemu namenu. To pa so v glavnem taka stanovanja, ki jih vsled velikih adaptacij ne bo več možno rešiti.

Zaradi regulacijskih posegov smo izgubili cca 50 stanovanj. Ta rušenja moramo smatrati za taka, ki jih terja normalen razvoj mestnega organizma. Ves izpad po vojni znaša torej skupno 6000 do 6500 stanovanj. Če k temu prištejemo še nehygienična stanovanja, stanovanja s slabo toplotno izolacijo, kletna in podstrešna stanovanja, ki jih je po statistiki še vedno 6815, in od tega vzamemo samo polovico, za katera smatramo, da jih ne moremo računati kot stanovanjski fond, potem manjka skupno 9650 stanovanj.

Kako je z gradnjo stanovanj? V povojnem obdobju t. j. v letih od 1945 do 1952 smo zgradili v Ljubljani povprečno 460 stanovanj na leto. S tako izgradnjo ni pokrit niti reden naravni prirastek. V tem obdobju je bilo zgrajenih skupno 3679 stanovanj. Če primerjamo rušenje nekaterih objektov, kar je povzročilo kritiko v našem časopisju, s povojno izgradnjo, moramo ugotoviti, da je rušenje neznatno in nor-

malno, da je daleč izpod normalne izgradnje stanovanj. Lotiti se je treba zato vprašanja, kako zgraditi manjkajoče število stanovanj, in kako nadoknaditi to izgubo.

Po računu, ki so ga izdelali naši strokovnjaki za obdobje 10 let naprej, bi morali zgraditi letno 1200 do 1500 novih stanovanj, dejansko pa smo jih dosedaj zgradili letno po 460. To je v resnici težek problem, ki ga bo potrebno temeljito preštudirati, zlasti, kje dobiti sredstva za gradnjo. Na razpolago imamo 3 poti: individualno gradnjo, gradnjo podjetij in gradnjo Mestnega ljudskega odbora.

Za individualno gradnjo so bili dani krediti v štirih oblikah. Tri od teh oblik upoštevajo 80 % popust za materialne stroške. Kljub temu je bilo zgrajenih komaj 292 hišic.

Četrta oblika pa daje 1%-no gradbeno posojilo za dograditve; to posojilo lahko izkoristijo vsi brez razlike na lastniški sektor, toda le do 700.000 dinarjev brez državne pomoči in brez taksne oprostitve. Lahko ugotovimo, da ima ta individualna gradnja svoje dobre in svoje slabe strani. Če ne bo popusta, ni možno računati na večje uspehe. Po novih ekonomskih cenah stane namreč enostanovanjska hiša 2 do 2,5 milijona dinarjev. To je velika obremenitev, katere ne bo mogla odplačati ena, celo ne dve generaciji. Zato od nje tudi ne moremo dosti pričakovati. Ta gradnja pa ima tudi drugo slabo stran, ker je neracionalna za gospodarstvo samega Mestnega ljudskega odbora. Taka individualna gradnja se lahko preveč raztegne v vse štiri smeri glavnih cest, ki vodijo v Ljubljano in še vmes. To ima za posledico dolge vodovode, široko elektrifikacijo, iztegnjeno telefonsko omrežje, kar vse obremenjuje mestni proračun, v kolikor nočemo teh hišic pustiti izven standarda.

Dalje bo ta neracionalna gradnja šla tudi na škodo naših površin. Če bomo površine tako nenačrtno uporabljali, bo to škodilo našemu gospodarstvu, prizadet pa bo tudi gradbeni red.

Pri malogradnjah so se nekateri graditelji posluževali tudi raznih malverzacij, se posluževali nedovoljenih sredstev itd. To se pravi, da nam ostane od vseh dobrih stvari individualne gradnje samo živa iniciativa in doprinos graditeljev pri delu.

Mislim, da se bomo morali v bodoče odločiti za drug način gradnje, katerega smatram za najbolj primerne, to je način vrstnih hiš. S tem načinom bi zadostili individualnim željam posameznikov, da imajo svoj dom, če mogoče svojo hišo in vrt, na drugi strani pa se izognemo slabostim, ki smo jih navedli. Zapadne države mnogo grade prav na ta način, ker je to sredina med individualnimi hišami in stanovanjskim blokom.

Druga pot je gradnja podjetij in ustanov. Danes so v tem smislu že nekaj govorili. Govori se mnogo, da so danes po podjetjih velike

rezerve, na katere vse preži. Smatram, da bi se delovni kolektivi strinjali z nasvetom, naj ta denar uporabijo za gradnjo stanovanj za potrebe njih samih. V tem smislu je bilo govora tudi na gospodarskem svetu LRS.

Svet za komunalne zadeve je razpisal lokacije in pozval take investitorje, naj predlagajo kje in kdaj nameravajo graditi. Do sedaj se jih je prijavilo le 7, kar je zelo malo; verjetno se bo prijavil še kdo. Pred vojno je n. pr. gradil fond socialnega zavarovanja, kateri ima tudi sedaj verjetno svoje možnosti.

Naslednja pot je, da bi gradil MLO. Vprašamo se sedaj, od kod dobiti denar? Diskutirali smo o tem, da ima dajanje posojil posameznikom često slabe posledice. Zakaj bi MLO ne dobil posojila pod istimi pogoji in zgradil stanovanjski blok? MLO bi take zgradbe ali posamezna stanovanja po zgraditvi eventualno odprodal po principu etažne lastnine.

To je približna in kratka slika o stanovanjskem vprašanju v Ljubljani.

Ker je bilo ponovno govora o rušenju, še par besedi o tem. V resnici smatram, da je kritika na ta dela malo filistrska. V Ljubljani imamo 11.770 zgradb. Od teh jih je samo 49, ki imajo 4 nadstropja in 23, ki imajo 5 nadstropij in več. Nekaj moramo rušiti iz higienskih in transportnih razlogov. Največ opazk se danes sliši glede zgradbe ob Titovi cesti. Treba je pojasniti, da Gradis ne gradi samo zase, temveč predvsem za mesto. V tem objektu ne bo imel niti svojih pisarn, pač pa bo v zgradbi cca 60 stanovanj in kino dvorana za 1200 oseb.

Zakaj gradimo pač na tem prostoru? Vsak investitor išče najcenejši prostor za gradnjo, zato mnogokrat lokacije zunaj centra, ki zahtevajo ogromne investicijske vsote za napravo novih komunalnih naprav. Za gospodarstvo Mestnega ljudskega odbora pa je smotrnejše in ekonomičnejše, pa tudi iz urbanističnih razlogov primernejše zazidati proste fasade v neposrednem centru ali njegovi bližini, kjer bo kapaciteta komunalnih naprav izkoriščena. Nas je samo veselilo, da se je našel nekdo, ki je bil sposoben graditi na tem mestu. Gradis se je tega dela dobro lotil in tudi zadolženi tovariši iz Mestnega ljudskega odbora so dobro opravili svoje delo. Vsako leto se nam ne bo javil investitor, ki se bo hotel lotiti težavne parcele, kjer je treba rušiti in graditi objekt velikih dimenzij.

SITAR FRANCE

Dotaknil bi se drugega vprašanja, ki ga je obdelal predsednik Sveta za komunalo, in sicer tega, da se dejansko Ljubljani v vseh letih med

vojno in po vojni ogromno zmanjšuje stanovanjski fond in da bi bilo potrebno najti način, kako bi se ta fond nadomestil.

Strinjam se s predlogom tovariša predsednika, da ne smemo razmetavati z našim zemljiškim fondom, ker na ta način večamo izdatke za komunalne naprave, na drugi strani pa reduciramo kmetijske površine, ki itak niso velike. Vsled povečanja Ljubljane v prihodnjih letih bo ljubljanski trg potreboval čedalje več. Mnenja sem, da je potrebno podpirati iniciativo, da je potrebno več žrtvovati, na drugi strani pa izrabiti iniciativo privatnikov, tako da bi vložili denar v etažne ali bločne objekte na združni podlagi. To se pravi, da ne smemo razmetavati z našim zemljiškim fondom, temveč da uporabljamo te površine za bolj potrebne namene. Stanovanjska kriza je v resnici ogromna, poleg tega pa se tedensko poveča še za 50 do 60 novih poročencev, ki hočejo imeti tudi svoje ognjišče. To je naraven pojav, ki ga ne moremo omejiti. Vse to nam jasno kaže, da bomo morali izrabiti vse možnosti, da bomo ta primanjkljaj v stanovanjskem fondu nadoknadili. Redki so bili primeri, da so neke ustanove gradile stanovanjske zgradbe.

Pridružujem se predsedniku sveta, da bo potrebno napeti vse sile in apelirati na podjetja, ki imajo na razpolago primerne vsote, da pristopijo resno k reševanju stanovanjske problematike. V kolikor pa gre za gradnjo nekaj večjih objektov, naj bi pristopila h gradnji skupno dve ali tri podjetja in na ta način omogočila gradnjo večjega bloka, če sama niso sposobna izvesti tako velike investicije.

Dopoldne sem slišal, da imajo nekatera podjetja na razpolago desetmilijske vsote. Če bi od te vsote oddvojili kakih 50%, bi s tem v veliki meri lahko zmanjšali stanovanjsko stisko in bi s tem istočasno pomagali reševati stanovanjsko krizo v okviru samega mesta, na drugi strani pa pripomogli, da bi marsikdo od njihovih uslužbencev prišel do primerne stanovanjske.

AVŠIČ JAKA

Popolnoma se strinjam z izvajanjem tovariša referenta. Nastaja pa vprašanje, če bomo zmogli dobiti toliko kreditov, da bomo lahko zgradili 1200 stanovanj letno. Od podjetij te sume verjetno ne bomo uspeli dobiti in izgleda, da bomo morali kljub temu iskati še nove vire. V poštev tu najbolj prihaja najetje posojil. Mnenja sem, naj bi morda Mestni ljudski odbor načelno že danes odobril to posojilo, da bi se takoj pristopilo k pripravam. Svet za komunalne zadeve naj bi se pooblastil, da intenzivno dela na tem vprašanju, da pričnemo v prihodnjem letu z gradnjo.

Predsednik Mestnega ljudskega odbora predlaga naslednje sklepe kot naloge za delo svetov:

1. Na posvetovanju s tovarnami naj Svet za gospodarstvo išče tudi interesente za gradnje hiš. Eventuelno naj se združi več podjetij za gradnjo večjih blokov.

2. V istem smislu naj se osnujejo tudi stanovanjske zadruge. Točnejši program naj bi izdelal Svet za komunalne zadeve in pristopil k izvajanju.

3. Svet za komunalne zadeve in gradnje naj čimprej poišče in najame posojilo za gradnjo stanovanj in blokov v višini do ene milijarde dinarjev. Končni tekst pogodbe za posojilo dati na soglasnost MLO.

Soglasno sprejeto!

DR. BENIGAR JOŽE

Zanima me, kaj je s tistimi hišami narodne imovine, za katere je bilo govora, da jih bomo odprodali. Z odprodajo teh hiš bi namreč pridobili precejšen fond, ki bi tvoril bazo za nadaljnjo gradnjo.

Predsednik Mestnega ljudskega odbora pojasni, da je bila od Zvezne vlade razprodaja ustavljena in o tem ni več govora. V primeru odprodaje bi dobili za te hiše maksimalno 150 milijonov.

SUHADOLC ANTON

Odprodaja hiš narodne imovine bi bila za nas dejansko pridobitev, ne pa velika, kajti če vzamemo kriterij, da imajo po uredbi pravico odkupa prvenstveno uslužbenci in delavci, ne bi mogli postavljati visokih cen. Drug kriterij pa bi bil, če bi šli na licitacijo. Tu se pojavlja problem, kdo bi potem dobil te hiše v roko. Pošten delavec danes nima v rokah 400 do 500.000 dinarjev. Osebnost sem prizadet, ker stanujem v taki hiši. Hiša je ocenjena na 1.500.000 dinarjev. Če vzamem, da bi 30 let plačeval po 2000 dinarjev mesečno, bi bilo to komaj 700.000. Torej hišo bi morali odplačevati vsaj dve generaciji. Če pa nameravam vzeti posojilo, je pač vseeno, ali ga vzamem jaz, ali pa MLO. Osebnost torej za odprodajo nisem navdušen, čeprav sem prizadet.

ZUPANČIČ STANE

Zanima me, kam je šel denar, ki se je plačeval v združni stanovanjski fond pri Krajevnem sindikalnem svetu. Osebnost sem plačeval v ta fond pol leta po 300 dinarjev mesečno. V kolektivu, kjer sem služboval, nas je bilo 15, ki smo plačevali v ta fond, in sicer mi je znano, da je bilo veliko zanimanje za to stvar. Z gradnjo štiristanovanjskih hiš bi verjetno dosegli prav lepe uspehe.

Drugo vprašanje je odprodaja hiš narodne imovine. Kot mi je znano, je bilo veliko povpraševanje za te hiše. To se pravi, da ljudje denar imajo in da ta denar nekje leži, bodisi v materialu ali v denarju.

Ta denar je potrebno odtegniti in ga uporabiti za pravi namen. Te hiše naj bi gradilo neko podjetje, posamezniki pa bi v gradnjo vložili svoje deleže. V ta namen bi bilo izposlovati tudi odobritev dolgoročnega in brezobrestnega posojila. Iniciativo in denar, ki je naložen pri ljudeh, je treba pritegniti in pristopiti k tej gradnji. Stremeti pa je za tem, da se bodo posojila dala o praveč času in da se bodo pravilno izkoristila. Iz prakse nam je namreč znano, da so se večkrat dajala privatnikom posojila šele jeseni, ti pa so jih uporabili za druge namene kot so bila namenjena. Tako so preplačevali zidarje in podobno, to se pravi, da je hiša zato tudi dražja.

SINDIČ ZLATO

Brez dvoma je treba pozdraviti iniciativo graditeljev malih stanovanjskih hišic. Upoštevati pa je pri tem, da so dobili ti graditelji ogromne ugodnosti od države. Tako so med drugim dobili v prejšnjem planskem sistemu material po nižjih cenah. Če pa pogledamo stanje malo pobliže, lahko ugotovimo, da Ljubljana z gradnjo teh malih hišic ni dosti pridobila, ker so bile te hiše večinoma enostanovanjske in ni mogel stanovanjski urad namestiti v te hiše nobene družine več. Mislim, da bi se z malo večjimi stroški lahko napravilo mesto eno-, dvo- ali trodružinska stanovanja. Ta privatna iniciativa pa je šla za tem, da se osamosvoji v svoji hiši. Mislim, da bi bilo veliko bolje, v kolikor se bo v bodočnosti pristopilo h gradnji, da se grade večje zgradbe, ki so tudi sorazmerno cenejše.

MOJŠKERC JANEZ

Glede načina gradnje malih hišic trdim, da je bila pozitivna pri vsem le mobilizacija delovne sile. So pa bile te gradnje zelo anarhične. Pri gradnji se je uporabilo ogromno materiala, ker se delo ni izvrševalo pod strokovnim nadzorstvom, druge hišice pa so bile spet izredno razkošno grajene. Tako so nekatere izmed hiš stale 300 do 400.000 dinarjev, druge pa 1 milijon do 1,200.000. Tako so nekateri postavljali v te hiše dragocene kamnine, stropne iz mavca, delali v kletih garaže, vse to pa iz denarja, ki ga je dal Mestni ljudski odbor. Bolje bi bilo, da bi gradil Mestni ljudski odbor sam in dal te hiše v odkup privatnikom. Hiše bi bile mnogo cenejše. Imeti bi morali podjetje, ki bi se specializiralo na gradnjo stanovanj; to podjetje bi moralo imeti na razpolago tudi vse tehnične pripomočke za gradnjo, kar vse bi omogočalo, da bi stanovanje — kot danes preračunano — ne stalo 2 milijona. Posamezniki bi tako lahko kupili samo stanovanje. V kolikor bi pristopili k temu delu, bi se eventualno dalo mobilizirati ljudi na prostovoljni bazi s pogojem, da bi tisti, ki bi pomagali, imeli prednost pri odkupu stano-

vanja. Vprašanje pa je tu, kot že omenjeno, da bo moral MLO priti do sredstev.

Drugo vprašanje je, v koliko bi bilo možno prodati hiše narodne imovine. Z odprodaja bi si lahko ustvarili okrog 300 milijonov dinarjev, s katerim denarjem bi gradili nove hiše, jih spet prodali in pridobili nadaljnja sredstva za novo gradnjo. V malih hišah, ki izredno malo prinašajo, so nameščeni ljudje, ki na hišo ne gledajo in jim ni mar razpad. Če pa bi imeli možnost odprodaje, bi bilo to zelo pametno, ker se ljudje zanimajo za odkup. Nekateri imajo na razpolago 100 do 400 tisoč dinarjev; nekateri so v prepričanju, da se bodo te hiše odprodale, prodali razne nepremičnine. Predlog bi bil torej v celoti umesten.

MAČEK LEOPOLD

Interesenti za odkup hiš narodne imovine se pojavljajo tudi v občini Polje. Odprodaja bi bila umestna že iz razloga, ker predstavljajo te male hiše za nas veliko breme, ker se ne vzdržujejo tako, kot bi bilo potrebno in tudi sicer povzročajo škodo. V kolikor bi posamezniki postali lastniki teh hiš, bi nanje bolj pazili, jih redno vzdrževali, mi pa bi prišli do sredstev za gradnjo novih stanovanj. Presoja reflektantov je lahko individualna.

ING. TEPINA MARJAN

Vtis imam, da gre diskusija v napačno smer. Razumeti moramo, da smo prišli na nov finančni sistem. Bistvo tega sistema je v tem, da prepuščamo ekonomskim zakonom njihovo igro. Hišo bodo dobili pač tisti, ki bodo zanjo več dali, pa čeprav taki, ki jim ne privoščimo. Skupnost ni pri tem nič izgubila, temveč samo pridobila. Zaradi spremembe gospodarskega sistema je bila ta prodaja tudi ustavljena. Nesoglasje je predvsem v tem, da se naše hiše dejansko ne amortizirajo in je potrebno ta ekonomski problem urediti. Nazadnje tudi človek, ki bo hišo kupil, ne bo pridobil nič drugega, kakor to, da lahko reče, da je hiša njegova, ker on dejansko danes že tudi nekje stanuje. Mi pa smo temu človeku naprtili, da hišo vzdržuje in od njega dobili 2 milijona, nimamo pa zato niti enega stanovanja več ali manj.

KRIVIC VLADIMIR

Glede individualne gradnje bi še nekaj omenil. Izjava, da je bilo le nekaj pozitivnega pri tej gradnji, mislim tudi ne drži. Tovariš Mojškerc je dejal, da smo uspeli pri individualnih gradnjah mobilizirati delovno silo, ki bi je sicer ne uspeli. To je samo videz. Dejansko je morda graditelj res sam delal, zaposlil tudi svoje znance, istočasno pa je uporabljal na hiši delavce, ki so na račun tega na naših državnih

podjetjih denarili, na privatnih delih pa uporabljali svoje sile. Istočasno so kradli material v državnem sektorju in ga po špekulantskih cenah prodajali tem privatnim graditeljem. To seveda še ni vse. Če bi mi ta denar, ki smo ga dali malograditeljem, dali Mestnemu ljudskemu odboru ali zadrugi ali podjetjem, bi nas po mojem mišljenju — tudi če ne računamo na povečanje komunalnih izdatkov — stanovanja stala polovico manj (okrog 1 milijon), posebno če bi se oprli na gradnjo delovnih kolektivov. Če bi gradile tovarne, bi lahko uporabljale prostovoljno strokovno delovno silo. Marsikje pa ima podjetje na razpolago tudi material. Tako bi prišli do najcenejših gradenj. To velja zlasti za tovarne in obrtne obrate, ki imajo stroje in strokovno delovno silo.

Drugo vprašanje je, kako zajeti denar, ki leži mrtev. Nekaj tega denarja je res pri špekulantih, nekaj je takih, ki so si denar prihranili, drugi so denar podedovali. Mislim, da bi bilo to najboljše urejeno z načinom stanovanjskih zadrug, kjer bi postal nekdo lastnik stanovanja, ali tudi cele etaže. Enkrat sem napisal že članek o tem in so se pojavili ljudje, ki so bili pripravljeni takoj nuditi v ta namen po 300.000 dinarjev s pogojem, da niti ne bi bili lastniki stanovanja, temveč bi imeli samo prioriteto pri dodelitvi tega stanovanja. Drugi spet mi je zastavil vprašanje, zakaj se ne pritisne individualnih graditeljev, ki so dobili posojilo, da bi svoje hiše v celoti dogradili, ki pa nočejo imeti drugih ljudi v hiši, ter odlašajo zato z dograditvijo.

Najdražja gradnja bi bila gradnja Mestnega ljudskega odbora, kakteremu je najtežje dobiti sredstva, poleg tega bi bil vmes birokratizem, ki je tu nujen. Če gradi zadruga, ali neko podjetje, so delovni kolektivi ali posamezniki sami zainteresirani, da se bo delo v redu izvršilo. Podpirati bi bilo združno ali tovarniško gradnjo, kajti individualna gradnja je najdražja in iz kakršnega koli vidika gledano, najmanj primerna.

DROBEŽ FRANC

Iz prakse svojega podjetja t. j. Električne cestne železnice bom povedal, kako smo mi gradili.

Lani je naše podjetje dobilo od Mestnega ljudskega odbora polovico nedograjenega bloka v Šiški. Stavba je bila sicer pod streho, vse drugo delo pa je bilo potrebno še izvršiti. Megradu smo dali naročilo, da nam za dovršitev zgradbe objekta napravi proračun. Proračun je znašal 13 milijonov. O tem smo razpravljali na delavskem svetu. 13 milijonov nismo imeli, imeli smo le mala finančna sredstva t. j. 3 milijone, ki jih je dal Mestni ljudski odbor, vse drugo pa išči. Zaposlili smo oddelek za komunalne zadeve, da nam dovoli gradnjo v lastni režiji. Delo smo izvršili in razen za 3 stanovanja že vselili najemnike. Delo

nas stane 7 milijonov. To znižanje smo dosegli na način, da smo z vsemi delavci, ki so bili reflektanti za stanovanja, sklenili pogodbo, da bodo delali na bloku, njih delo pa vračunali pri znižanju najemnine. Ti tovariši so s svojim delom zaslužili nekaj nad 2 milijona dinarjev. Mobilizacijo je po svoji liniji izvršil tudi sindikat, in sicer tako, da so se ljudje odpovedali nekaj dnem rednega dopusta in te dni delali na bloku, ali pa so vršili delo za tiste, ki so delali na bloku. Tako smo blok naredili in vsak si lahko ogleda kvaliteto našega dela, ki je za 15 do 20% boljša, kot če bi to delalo gradbeno podjetje, in to katero koli. Da je delo tako kvalitetno ni vzrok v tem, da so vršili kontrolo nad delom tehnični ljudje, temveč v tem, da so se delavci zavedali, da delajo za sebe oziroma za sotovariše in je vsak, ki se je razumel na katero koli delo, kontroliral le-tega. Med drugim je bila napravljena doma tudi vsa oprema za štedilnike, v naših delavnicah. Vsako stvar smo pred izdelavo temeljito prediskutirali. Vsi so poudarjali, da delajo za sotovariše.

Mislimo iti še naprej, ker imamo v podjetju še ljudi, ki so v slabih stanovanjih, ali stanovanj sploh nimajo. Vsa sredstva, ki bodo ustvarjena, bodo dana v gradnjo stanovanj in za dvig standarda. Če bodo vsa podjetja pristopila k temu, bo fronta gradnje zelo velika. N. pr. »Meograd« bi lahko zgradil že velikanski blok, isto tudi druga podjetja. Prav tako bi se lahko združilo več podjetij in zopet gradilo manjše ali večje bloke. Mislim, da je združitev interesentov v neki primerni za drugo tudi ena izmed oblik.

Strinjam se, da po takem načinu individualne gradnje, kot je v praksi danes, ne bi nadaljevali. Ljudje bodo šli tudi na etažno lastnino. Čeprav bo n. pr. v hiši več strank lastnikov, mislim, da ne bo prišlo do nesporazumov, ker bodo imeli vsi ti ljudje neki skupen interes. Važno se mi zdi pripomniti, da naj bi bile to zadruge, ki bi bile sposobne same izvrševati gradbena dela, skratka zagotoviti je treba tehnično operativno izvedbo del.

V odgovor tovarišu Zupančiču bi pojasnil, da je denar, ki so ga člani sindikatov prispevali leta 1946 v sklad stanovanjske zadruge pri Krajevnem sindikalnem svetu, vgrajen skupno z ostalimi sredstvi, ki so jih dali sindikati, v bloku na Ambroževem trgu.

ING. LAPAJNE-OBLAK SONJA

Glede pionirske proge sem mnenja, da jo je potrebno usposobiti, da bo služila svojemu namenu. O tem smo že večkrat govorili, zato smatram, da bi bilo pravilno, da bi vzpostavitev proge danes sprejeli samo v načelu, konkretno pa bi sklepali o obsegu del ob sprejemu proračuna. Ta načelna odobritev je potrebna že iz razloga, da pristopimo k izdelavi načrtov in vseh predpriprav za delo. Najprej naj bi se pri-

stopilo k izvedbi projektov I. etape del, in sicer k podaljšanju proge od postaje na Viču do Tivolskega parka, to je do otroškega igrišča. Z načrtom bomo tudi konkretno lahko ugotovili, v koliko je proračun pravilen. Proga mora biti zgrajena pravilno in solidno, postaje bi bile lahko manjše, kakor so sedanje, ker te nikomur ne služijo. Na ta način bo vse mnogo cenejše.

Kar je povedal tov. Drobež glede nižje cene gradenj stanovanj v lastni režiji, bi poudarila, da je razlika v ceni tudi v tem, da morajo gradbena podjetja odvajati akumulacijo, podjetjem pa, ki delajo v lastni režiji, te akumulacije ni treba odvajati.

AVŠIČ JAKA

Mislim, da je 70 milijonov znesek, o katerem bi bilo potrebno temeljito razpravljati. Pionirska proga namreč ni tako močan problem, da bi ga postavljali pred gradnjo stanovanj, pred zdravstvo in pred ostale nujne probleme, ki jih je nešteto. Ne vem, v koliko bi bilo umestno o tem vprašanju kar koli sklepati že na današnjem zasedanju. Drugo vprašanje pa je, kako se bo pionirska proga postavila na gospodarski račun z ozirom na višino dohodkov in izdatkov, ki so bili danes priznani.

ING. TEPINA MARJAN

Tudi proga v današnji dolžini ni usposobljena. Evo dokaza: Peljal sem se pred kratkim na tej progi. Ko sem hotel kupiti karto so mi rekli, da dobiš karto šele takrat, ko vlak pride, ker ni sigurno, če sploh pride nazaj. Proga naj bi se usposobila vsaj na obstoječi dolžini, kar pa zahteva tudi 4 in pol milijona dinarjev.

RIBIČIČ JOSIP

Zadevo pionirske proge je treba rešiti na vsak način. Začeta je sredi poti in sredi poti se spet konča. Vsota 49 milijonov je res velika, posebno če vzamemo v obzir, da proga tudi potem ne bo rentabilna. Vendar si javnost in mladina želi, da bi proga delovala. Vsekakor, čim bi se pa proga tako dopolnila, potem gotovo ne bi zahtevala več tako velikih stroškov. Odločiti pa se je treba. Eventualno naj se sprejme predlog, da se prihodnje leto izvrši vsaj I. etapa del. Kolikor mi je znano, je dobila tehnika nalog, da bi študenti izdelali načrte za progo. Še predno bi se lotili dela je potrebna sigurnost, da se bo to delo res izvršilo. Prepričan sem, da bi se veliko del dalo izvršiti tudi s prostovoljnim delom, poleg tega pa lahko računamo tudi z znižanjem cen gradbenega materiala. Odločiti pa se je treba tako ali tako.

Strinjam se s predlogom, da je potrebno progo razširiti ali podreti.

Mislím, da je res odveč diskutirati o tem, ker smo o tem razpravljali že dvakrat. Moje mišljenje je, da je vprašanje diskusije v tem, v koliko se bo pionirska proga v prihodnjem letu podaljšala in kam se bo podaljšala. Morda bi se kazalo zmeniti z Električno cestno železnico, da bi to pionirsko progo prevzela v svoj patronat.

Tako visoki stroški z osebjem pionirske proge so mi nerazumljiva stvar. Tam bi bilo lahko dobiti v službo penzioniste, če zgradimo stanovanja in zadeva nas ne bi skoraj nič stala. Tako kot sedaj gledamo — zgolj s pridobitne plati, delo ni mogoče. To je kulturna institucija, ki jih drugod po svetu vzpostavljajo na novo, mi pa razpravljamo, da jo bomo ukinili. Tu ni gledati samo pionirsko progo, temveč ves kompleks z gostinskimi obrati, športnimi prostori, živalskim vrtom, izhodiščno točko za izlete v okolico, smučišči itd. Mislím, da bi bilo pravilno del stroškov prevaliti na pridobitna podjetja. To bi se vse dalo izvesti, vendar je potrebno resno vzeti zadevo v roke. Smatram, da bi bilo najbolj pametno podaljšati progo v prvi etapi do Tivolija, če smo že prešibki, da bi kaj več napravili in nato drugo leto podaljšati progo še do Podutika in Št. Vida. Prva naloga pa je usposobiti progo vsaj v obstoječi dolžini.

ONIC FRANČ

iznaša misel, da bi bilo vprašanje pionirske proge vzeti bolj široko. Proga naj bi predstavljala atrakcijo v merilu cele Slovenije. Predlaga, naj bi se v to svrho ustanovilo neko posebno društvo ali družba, ki bi te stvari vodila z upoštevanjem vseh faktorjev.

DROBEŽ FRANC

Mnenja sem, da bi pionirska proga delala z večjim uspehom, če bi se nekdo resno zavzel zanjo. Trenotno namreč nima nobene možnosti vzdrževanja. Nima ne delavnic, ne svojega orodja, s katerim bi jo lahko popravili. Prvotno je bilo mišljeno, naj bi se postavil svet, ki bi gospodaril. Dejansko bi morala pionirska proga dobiti hrbtnico v podpori s strani močnejšega podjetja.

Strinjam se tudi z mnenjem, da mora proga dobiti podaljšek do Tivolija, kajti šele takrat bo možno govoriti o večji rentabilnosti proge. Čim bo ta podaljšek napravljen, bo proga dobila drug gospodarski smisel, ker bo verjetno vsaj polovico dneva delno ali sploh zasedena. Če bi bila ta proga podaljšana do Tivolija, bi dala večjo prometno možnost pridobitvenim podjetjem, ki se nameravajo formirati ob tej progi vse do Podutika in bi bilo pravilno, da dobi zato del dobička, ustvarjenega ob tej progi v za to formiranih podjetjih pionirska proga.

Pri delih, ki bi se sedaj izvršila na pionirski progi, pa moramo paziti, da ne bo potrebno v naslednjih letih ponovno vlagati v ta dela večja sredstva. Izvesti je rekonstrukcijo proge na posameznih odsekih. Na progi ni niti primernih pragov, pragi so v nesorazmernih razdaljah, posteljice slabe itd. Vzpostaviti je treba brzino vsaj 30 km na uro. Podaljšek do Tivolija in obnova obstoječe proge je nujna.

V svojem kolektivu bom skušal vplivati na to, da se pionirska proga priključi podjetju ECŽ in omogoči boljša organizacija dela, proga pa naj služi svojemu namenu. Mestni proračun bo pa v vsakem primeru moral zasigurati potrebna sredstva.

ZUPET AVGUST

Priznati moramo, da odkar je proga prišla pod upravo Mestnega ljudskega odbora, je vendar le nekaj naredila. Ni res, da se sredstva trošijo samo za plačevanje osebja, temveč se dela na ureditvi 3 stanovanj, proga se bo zavarovala pred nadaljnjim propadanjem. Res pa je, da je proga narejena nestrokovnjaško, delana na ilovico, na majhno plast peska, kar dejansko ni pravilno. Mi smo jo preveč dolgo časa pustili v rokah železnice, ki za njo ni skrbela, pa tudi izvedba sama, kot sem že dejal, ni primerna.

Tudi iz kulturno-prosvetnega vidika je težko reči nekaj bolj določenega, kaj bi bilo ob progi bolj smotrno kot pa je sedaj izvršeno. Sama komisija, ki je delala po vprašanju pionirske proge, se je vrtela okrog tega, ali naj bi bila ob progi zabavišča in zoološki vrt ali ne. Ni bilo nekaj konkretnega. V osnovi se strinjam z mišljenjem, da je prav, da ne gremo na podiranje. Toliko časa, dokler ne bodo vzpostavljena okrog te proge razna podjetja (gostinska), kulturno prosvetna in fizikalne naprave, pa moramo biti v stanju progo vzdrževati in jo tudi postopno rekonstruirati. Prepričan sem, da bodo stroški potem neprimerno manjši.

Pretresti bi bilo tudi vprašanje prve postaje, ki je po svojem obsegu zelo velika. Te prostore nismo uporabili v vzgojne svrhe, kot bi jih lahko in kot bi bilo tudi potrebno, zlasti za potrebe mladine viškega predela in nasploh.

ZUPANČIČ STANE

Smatram, da je vprašanje pionirske proge resen problem in bi bilo potrebno pristopiti k pregledu proračunske situacije. Z deli naj se prične takoj, Svet za komunalne zadeve pa zadolži, da izvrši vse predpriprave za gradnjo.

ING. TEPINA MARJAN

predlaga v zvezi z razpravo o pionirski progi sledeče sklepe:

1. Že danes sklenimo, da se v proračun za leto 1953 vnesejo stroški za usposobitev obstoječe dolžine pionirske proge.

2. O predlogu Sveta za komunalo o podaljšanju pionirske proge v smer proti Tivoliju (otroškemu igrišču) in proti Podutiku se bomo odločili pri sklepanju o proračunu Mestnega ljudskega odbora za leto 1953.

3. Tovariš direktor Drobež naj govori z delovnim kolektivom Električne cestne železnice glede prevzema patronata nad pionirsko progo.

Predsednik Mestnega ljudskega odbora da predlog ing. Tepine Marjana na glasovanje.

Soglasno sprejeto!

ING. TEPINA MARJAN

Ob zaključku diskusije o stanovanjskem fondu bi poudaril še eno bistveno stvar. Zavedati se moramo, da je rešitev stanovanjskega vprašanja samo v gradnji stanovanj. Pripombe glede špekulantov, ki grade hiše, se mi v tej zvezi ne zde primerne. Kolikor je nekdo špekulant, imamo zanj tožilstvo, če ima preveč denarja, smo mu predpisali premalo kazni, ne smemo pa kazati nanje, če grade stanovanjske hiše, ker bodo ti ljudje samo skušali denar skriti. Naj grade, če imajo denar. Prav tako tudi ni primerno kar naprej opozarjati na dobičke podjetij. Apelirajmo raje nanje, naj grade stanovanja. Ponavljam, da bomo stanovanjski problem rešili samo z gradnjo in vsakogar, ki gradi, je treba pozdraviti.

KRIVIC VLADIMIR

Z rešitvijo stanovanjskega vprašanja je temeljito povezano tudi vprašanje reguliranja najemnin. Dejansko je možna rešitev predvsem z gradnjo novih stanovanj, ni pa res, da samo z gradnjo. Z ekonomske strani gledano bo reguliranje najemnin vzpodbudilo ljudi, da bodo več zidali, dokler pa to vprašanje ne bo rešeno, interes za gradnje ne bo velik. Prav tako se bo olajšala pravilna distribucija stanovanj in boljše izkoriščanje obstoječega stanovanjskega prostora.

ING. TEPINA MARJAN

tolmači, da smatra Zvezni svet za zakonodajo, da je vprašanje reguliranja najemnin zvezni problem, zato je dal prepoved, da bi ta problem reševale ljudske republike same.

KRIVIC VLADIMIR

smatra, da je reguliranje najemnin vprašanje mest, dočim za deželo to ni tako izrazito. Predlaga naj bi se reguliranje čim prej realiziralo in dalo tozadevni predlog Vladi LRS.

Tudi meni je popolnoma nejasno, zakaj se ta zadeva ne reši. Večji prispevki so nujno potrebni, da dobimo potreben denar za nove gradnje. Dejansko bi lahko sprejeli sklep, da se napravi vloga na vlado, zakaj smatramo, da je potrebno povišanje najemnin. V tem smislu prosim predlogov.

JELENC ALEŠ,

načelnik oddelka za komunalne zadeve, pojasni:

Naša skupščina je svoječasno že sprejela tozadevni sklep in na osnovi istega dala vladi predlog, da se takoj regulirajo najemnine za lokale, istočasno pa uredi najemnine in kategorizacija stanovanj. Kolikor mi je znano, je Zvezni svet ta predlog zaenkrat zavrnil, kljub temu, da je problem izredno pereč.

Glede posojila smatram, da bi se morala razširiti pomoč države za izgradnjo stanovanjskega fonda tudi na mestne oz. okrajne ljudske odbore, državna podjetja, ki nimajo dovolj lastnih sredstev, zadruga in druge družbene organizacije, s čimer bi omogočili obsežnejšo graditev novih stanovanj. Do sedaj so namreč dobili to posojilo od države samo delavci in nameščenci za dokončanje že začelih zgradb.

Prej, ko je država dala 80 % regres na nabavljeni gradbeni material, je bil ta interes za individualno gradnjo izredno velik. Gotovo je, da v novem gospodarskem sistemu takega regresa ne bo možno več pričakovati. Obstaja pa možnost za najetje 1 %-nega dolgoročnega posojila. Če pogledamo, kakšna razpoložljiva sredstva imajo podjetja Ljubljane, vidimo, da je možna rešitev predvsem tu. Vendar smo na žalost ugotovili, da podjetja kljub našemu pozivu kažejo malo interesa za gradnjo in še vedno mislijo, da je gradnja stanovanj naloga samo Mestnega ljudskega odbora. Zato naj se osnuje širša komisija, ki bo pregledala možnosti gradnje v okviru teh dolgoročnih posojil.

Istočasno, ko vidimo, kakšna je potreba po stanovanjskem fondu, pa je že sedaj pripraviti vse pogoje in usposobiti našo gradbeno operativno za delo. Mislim, da moramo še to zimo ustanoviti novo gradbeno podjetje in obstoječa razširiti.

4. Sklepanje o številu odbornikov in določitev volilnih enot za Mestni ljudski odbor ter za občinska ljudska odbora Polje in Šentvid.

Predlog Komisije za pravne predpise in organizacijo o številu odbornikov in določitvi volilnih enot za novi Mestni ljudski odbor in za občinska ljudska odbora Polje in Šentvid poda predsednik komisije *dr. Modic Heli*.

Komisija za pravne predpise in organizacijo je na več sejah pretresala naslednje predloge:

1. o številu odbornikov v mestnem zboru MLO;
2. o volilnih enotah za volitve v mestni zbor;
3. o številu odbornikov v zboru proizvajalcev MLO;
4. o potrditvi sklepov Občinskih ljudskih odborov Polje in Šentvid glede volilnih enot in števila odborov za ta dva ljudska odbora.

Ta vprašanja so bila v torek, 14. t. m., prediskutirana tudi na sestanku v Klubu ljudskih odbornikov, tako da naš predlog že upošteva pripombe, katere so nekateri odborniki dali glede razdelitve mesta Ljubljane na volilne enote.

Volitve v Mestni in v občinske ljudske odbore so bile razpisane z Ukazom Prezidija Ljudske skupščine LRS dne 11. oktobra. Najkasneje pet dni po tem mora ljudski odbor sprejeti sklep o številu odbornikov in o določitvi volilnih enot za novi ljudski odbor.

Na podlagi predpisov Zakona o ljudskih odborih mest in mestnih občin ter Zakona o volitvah in odpoklicu ljudskih odbornikov, kakor tudi predhodnih diskusij o teh vprašanjih, Komisija MLO za pravne predpise in organizacijo predlaga, da MLO sprejme naslednji

s k l e p :

I. V skladu s predpisi člena 61 Zakona o ljudskih odborih mest in mestnih občin ima mestni zbor Mestnega ljudskega odbora glavnega mesta Ljubljane 70 odbornikov.

II. Za volitve odbornikov v mestni zbor MLO glavnega mesta Ljubljane se določijo naslednje volilne enote:

Teren OF	Število volilnih enot	Teren OF	Število volilnih enot
Miklošič	2	Poljane II + Hradec-	
Resljev	2	kega vas	1
Poljane I	2	Hrušica + Štepanja vas	1
24 Talcev	1	Kodeljevo	1
Tabor	1	Mostje	1
Stara Ljubljana	2	Novi Vodmat	1
Univerza	2	Jarše	1
Gradišče	2	Zelena jama	2
Ivan Cankar	1,	Stari Vodmat	1
Ajdovščina	2	Barje	1
Dravlje	1	Krim	2
Zgornja Šiška	2	Rudnik	1
Litostroj	2	Lavrica	1
Hinko Smrekar	1	Vič	1
Spodnja Šiška	2	Tržaška cesta	1
Milan Majcen	2	Tobačna tovarna	3
Ježica + Tomačevo	2	Rožna dolina	3
Stadion	2	Trnovo	2
Slovan	1	Kolezija	1
Bežigrad	2	Prule	2

Na področju občine Polje se določijo naslednje volilne enote za volitve v mestni zbor MLO:

1. Obrije, Šmartno, Hrastje, Sneberje, Spodnja in Zgornja Zadobrova.
2. Polje, Studenec, Slape, Vevče.
3. Zalog, Podgrad, Spodnji in Zgornji Kašelj.
4. Bizovik, Dobrunje, Zadvor, Zavogljje, Podmolnik.
5. Sostro, Besnica, Sadinja vas, Podlipoglav, Javor, Št. Pavel, Zagradišče, Češnjice,
skupaj 5 volilnih enot.

Na področju občine Šentvid se določijo naslednje volilne enote za volitve v mestni zbor MLO:

1. Šentvid, Trata, Pržanj, Poljane, Podgora, Dolnice, Glinica, Kamna gorica, Podutik, Toško čelo.
2. Vižmarje, Brod.
3. Gunclje, Dvor, Stanežiče, Medno.
4. Tacen, Šmartno pod Šmarno goro,
skupaj 4 volilne enote.

Vsaka volilna enota voli enega odbornika v mestni zbor Mestnega ljudskega odbora glavnega mesta Ljubljane.

III. Na podlagi 3. odstavka člena 63 Zakona o ljudskih odborih mest in mestnih občin predlaga Mestni ljudski odbor, da Prezidij Ljudske skupščine LRS poveča število odbornikov zbora proizvajalcev od 35, kolikor je praviloma odbornikov po samem zakonu, na 45, ker je to potrebno zaradi števila in velikosti gospodarskih organizacij na območju mesta Ljubljane.

V skladu s členi 91, 92 in 93 Zakona o volitvah in odpoklicu ljudskih odbornikov Mestni ljudski odbor predlaga, da Prezidij Ljudske skupščine LRS potrdi naslednjo razdelitev števila odbornikov zbora proizvajalcev na posamezne volilne skupine oziroma podskupine:

Volilna skupina (ki obsega gospodarske panoge)	Družbeni produkt brez materialnih stroškov	%	Število odbornikov
1. Industrija (z eksploatacijo gozdov, gradbeništvo, komunalna dejavnost in promet)	13.106,639.000	80,69	36
2. Trgovina in gostinstvo	1.284,346.000	7,91	4
3. Kmetijstvo	477,766.000	2,94	1
v tem: drž. kmet. posestva	40,434.000	0,25	—
kmečke delovne zadruge	68,492.000	0,42	—
splošne kmet. zadruge	368,840.000	2,27	1
4. Obrt	1.374,825.000	8,46	4
Skupaj	16.243,576.000	100%	45

Ker volilnima podskupinama: državna kmetijska posestva in kmečke delovne zadruge po gornji razdelitvi ne pripade niti en mandat, se jima na podlagi člena 95 Zakona o volitvah in odpoklicu ljudskih odbornikov dodeli po en mandat ne glede na odstotek udeležbe pri doseženem družbenem produktu mesta. Skupno število odbornikov zbora proizvajalcev se v zvezi s tem poveča za 2, in naj znaša torej 47.

IV. Na podlagi člena 27 Zakona o volitvah in odpoklicu odbornikov ljudskih odborov, Mestni ljudski odbor glavnega mesta Ljubljane potrjuje

- a) sklep Občinskega ljudskega odbora Polje z dne 2. t. m. o določitvi volilnih enot in številu odbornikov, ki se v teh enotah volijo v občinski ljudski odbor, kateri se glasi:

»V Občinski ljudski odbor Polje se voli 27 ljudskih odbornikov v 20 volilnih enotah, katere tvorijo sledeča naselja:

1. Obrije, Šmartno, Hrastje	1	ljudski odbornik
2. Sneberje	1	„ „
3. Zgornja in Spodnja Zadobrova	2	„ „
4. Slape	1	„ „
5. Studenec	1	„ „
6. Polje	3	„ „
7. Vevče	2	„ „
8. Zgornji Kašelj	2	„ „
9. Zalog	2	„ „
10. Podgrad	1	„ „
11. Spodnji Kašelj	1	„ „
12. Zavoglje, Sostro	1	„ „
13. Podmolnik	1	„ „
14. Besnica	1	„ „
15. Dobrunje	1	„ „
16. Češnjice, Zagradišče	1	„ „
17. Sadinja vas, Št. Pavel, Podlipoglav	1	„ „
18. Javor	1	„ „
19. Zadvor	1	„ „
20. Bizovik	2	„ „

b) sklep Občinskega odbora Šentvid z dne 30. IX. t. l. o določitvi volilnih enot in številu odbornikov, ki se v teh enotah volijo v občinski ljudski odbor, kateri se glasi:

»Glede na velikost občine in na število prebivalcev, kakor tudi glede na posebnosti gospodarskih, socialnih, kulturnih in drugih razmer v občini, se voli v Občinski ljudski odbor Šentvid 19 ljudskih odbornikov v 14 volilnih enotah, katere tvorijo sledeča naselja:

1. Dolnice, Glinica, Kamna gorica	1	ljudski odbornik
2. Podutik, Toško čelo	1	„ „
3. Gunclje	1	„ „
4. Dvor, Stanežiče	1	„ „
5. Medno	1	„ „
6. Šmartno pod Šmarno goro	1	„ „
7. Tacen	2	„ „
8. Podgora	1	„ „
9. Poljane	1	„ „
10. Trata, Pržanj	1	„ „
11. Šentvid	3	„ „
12. Male Vižmarje	1	„ „
13. Velike Vižmarje	3	„ „
14. Brod	1	„ „

Komisija za pravne predpise in organizacijo predlaga, da na današnji seji Mestni ljudski odbor razpravlja in sklepa o predlogu glede števila odbornikov in volilnih enot za bližnje volitve v nove ljudske odbore. V utemeljitev našega predloga naj navedem še sledeče:

1. Komisija je predlog izdelala v skladu z določili Zakona o ljudskih odborih mest in mestnih občin (čl. 61 in 63) ter Zakon o volitvah in odpoklicu odbornikov ljudskih odborov (čl. 24, 25, 27 ter 91, 92, 93 in 95), kakor tudi v skladu z načelnim sklepom VII. seje MLO o teh vprašanjih.

2. Vse sklepe MLO o številu odbornikov in volilnih enotah za volitve v zbor proizvajalcev mora v smislu člena 101 Zakona o volitvah in odpoklicu ljudskih odbornikov potrditi Prezidij Ljudske skupščine LRS. Dodatno k današnjim sklepom bo moral Mestni ljudski odbor na eni od prihodnjih sej, najkasneje pa do 30. oktobra, sklepati še

a) o številu odbornikov, ki jih v okviru vsake volilne skupine oziroma podskupine volijo v zbor proizvajalcev posamezne gospodarske organizacije, ki so posebna volilna enota, in

b) katere gospodarske organizacije v okviru posameznih volilnih skupin oz. podskupin sestavljajo skupne volilne enote in koliko odbornikov v zbor proizvajalcev voli vsaka taka skupna volilna enota.

Za današnjo sejo tozadevnih sklepov ni bilo mogoče pripraviti, ker mora komisija predhodno zaslisati in skušati doseči sporazum glede sestavljanja skupnih volilnih enot s tistimi gospodarskimi organizacijami, ki naj pridejo v skupne volilne enote za volitve v zbor proizvajalcev.

Prav tako danes še ni mogoče sklepati o tem, kateri gospodarski zavodi naj volijo odbornike v zbor proizvajalcev, ker Prezidij Ljudske skupščine LTS še ni izdal navodil, ki jih glede tega predvideva člen 90 citiranega zakona.

3. Pri določanju volilnih enot za volitve v mestni zbor MLO je komisija upoštevala:

a) da naj ima vsaka volilna enota svojega odbornika,

b) da naj meje volilnih enot ne sekajo meja terenov OF, in

c) da naj posamezna naselja ali skupine naselij na periferiji mesta tvorijo posebne volilne enote ne glede na število prebivalcev.

Podrobna razmejitev volilnih enot bo izdelana v sodelovanju s tereni v prihodnjih dneh, tako da bodo do 21. oktobra, kot to zahtevajo navodila Sveta vlade LRS za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti, na terenu že objavljeni sklepi o določitvi volilnih enot s točno navedbo ulic in hišnih števil, ki spadajo v posamezno volilno enoto. V tej objavi bodo volilne enote tudi označene z zaporednimi številkami.

Na osnovi gornje utemeljitve predlagam, da Mestni ljudski odbor sprejme sklep o določitvi števila odbornikov in volilnih enot za volitve v nove ljudske odbore na območju mesta Ljubljane.

Predsednik Mestnega ljudskega odbora da predlog Komisije za pravne predpise in organizacijo o številu odbornikov in določitvi volilnih enot za novi mestni ljudski odbor in za občinska ljudska odbora Polje in Šentvid na glasovanje.

Soglasno sprejeto!

5. Predlog nekaterih sprememb v podjetjih.

Predlog nekaterih sprememb v podjetjih obrazloži v imenu Sveta za gospodarstvo Krese Leopold.

a) Ustanovitev državnih obrtnih obratov »Elita čevljarstvo« in »Model - športno krojaštvo«.

Na podlagi sporazuma med MLO Ljubljana in Ministrstvom za notranje zadeve LRS, je Vlada LRS dne 10. julija 1952 izdala odločbo, po kateri se krojaška in čevlarska delavnica kot stranska obrata podjetja »Napred«, Ljubljana, ki je v gospodarski upravi Ministrstva za notranje zadeve LRS, izločita in preneseta v gospodarsko upravo MLO Ljubljana.

Navedena obrata, doslej v sklopu podjetja »Napred«, postaneta samostojni državni podjetji, in sicer:

1. Državni obrtni obrat »Elita-čevljarstvo«, Ljubljana, in
2. Državni obrtni obrat »Model - športno krojaštvo«, Ljubljana.

Navedeni novi podjetji, ki imata svoj sedež v Igriški ul. 3, dobita vsa potrebna osnovna sredstva brez povračila protivrednosti od podjetja »Napred«.

Predmet poslovanja prvega podjetja bodo vsa v čevlarsko obrt spadajoča dela; drugo podjetje pa bo po meri izvrševalo moške, ženske in otroške obleke ter perilo.

Pričetek poslovanja obeh novih podjetij naj bi bil 1. 10. 1952.

Novi podjetji bosta prevzeli tudi vse strokovne kadre iz dosedanjih obratov podjetja »Napred«.

Šindič Zlato predlaga, da se spremeni naziv državnega obrtnega obrata »Elita-čevljarstvo«, ker že imamo trgovsko podjetje z imenom »Elita«.

b) Ustanovitev državnega obrtnega obrata »Kino-foto delavnica«, Ljubljana.

S privoljenjem vlade LRS z dne 25. avgusta 1952 in sporazumno med MLO Ljubljana ter Svetom vlade LRS za prosveto in kulturo naj se iz republiškega podjetja »Triglav-film« prenesejo na Mestni ljudski odbor glavnega mesta Ljubljana določena osnovna sredstva v vrednosti 1,515.700 dinarjev, z namenom, da se ustanovi novo mestno podjetje »Kino-foto

delavnica«, Ljubljana, ki bo s temi sredstvi brez plačila protivrednosti gospodarilo.

Novo podjetje bo prvenstveno izvrševalo popravila za potrebe filmske industrije podjetij »Triglav-film« in »Podjetja za razdeljevanje filmov«.

Samo v primeru, da bi se novo podjetje ukinilo ali preneslo na drug organ, bi se morala ta osnovna sredstva vrniti »Triglav-filmu«.

c) Ustanovitev državnih obrtnih obratov »Ljubljanska krojačnica« in »Naša čevljarna«.

Generalna direkcija državnih železnic v Beogradu je izdala odločbo o prenehanju trgovskega podjetja »Železničar« v Ljubljani, ki je imelo v LRS nad 40 trgovskih in 23 obrtnih poslovalnic. Sporazumno z imenovano direkcijo je bilo na zadnji seji MLO Ljubljana ustanovljeno mestno trgovsko podjetje »Železničar« s 6 poslovalnicami v Ljubljani.

Sedaj pa bi bilo prevzeti tudi krojaški in čevljarski obrat ukinjenega železničarskega podjetja ter ustanoviti dvojne samostojnih mestnih podjetij:

1. Državni krojaški obrtni obrat »Ljubljanska krojačnica«, Ljubljana, s sedežem na Vodovodni cesti 26, ter

2. Državni čevljarski obrtni obrat »Naša čevljarna«, Ljubljana, s sedežem v Komenskega ul. 26.

Vsa osnovna sredstva bi bila dodeljena brez plačila protivrednosti.

Pričetek poslovanja obeh podjetij: 1. oktober 1952.

č) Ustanovitev državnega obrtnega obrata »Izdelovalnica in popravilnica harmonik«, Ljubljana.

V Pražakovi ulici 12., kjer je imela poslovne prostore ukinjena »Pralnica RLO I«, naj bi imelo svoje poslovne prostore novo obrtno podjetje »Izdelovalnica in popravilnica harmonik«, ki bi se bavilo samo s harmonikami, ne pa tudi z drugimi glasbenimi instrumenti. Ustanovitev tega specialnega podjetja narekujejo potrebe mesta Ljubljane. Obenem pa bo ta obrat tudi konkurenčno podjetje že obstoječemu državnemu podjetju »Harmonika« na Titovi cesti.

Inventar v vrednosti 48.078 dinarjev naj bi novo podjetje dobilo iz ukinjenega obrata »Pralnica RLO I«, dočim bi se potrebne strojne in druge specialne naprave zaenkrat vzele v najem.

d) Ustanovitev državnega obrtnega obrata »Krojaštvo« Ljubljana.

V manjšem obsegu, kot je bilo v likvidaciji se nahajajoče podjetje »Ljudska šivalnica«, naj bi se osnovalo novo mestno podjetje Državni obrtni obrat »Krojaštvo«, Ljubljana.

Novi obrat bi prevzemal v delo po meri moške, ženske in otroške obleke ter perilo. V ta namen bi zadostovale tri poslovalnice: Rimska 2, Igriška 10 in 14.

Osnovna sredstva bi bila na razpolago v šivalnih strojih in opremi ukinjene »Ljudske šivalnice«.

Pričetek poslovanja: 1. oktober 1952.

e) Prenehanje državnega gospodarskega podjetja »Krajevna kovačnica Kozarje«.

1. Krajevni ljudski odbor Kozarje-Podsmreka je zaradi izkazane potrebe v letu 1947 ustanovil lokalno podjetje »Krajevna kovačnica Kozarje«. Podjetje se je lepo razvijalo vse dotlej, dokler ni bilo kovačev na Brezovici, na Viču in na Dobrovi. Že s tem je krajevna kovačnica Kozarje zgubila precej strank. Ko pa so si zaradi praktičnosti in varčevanja omislili lastnega kovača tudi prej stalni naročniki tega podjetja — Ljudska milica, Kmetijsko posestvo Bokalci in Viška kmečka delovna zadruga, je enostavno zmanjkalo dela v krajevnem podjetju. S 1. julijem t. l. je zato odpovedal službo tudi zadnji kovač v državnem podjetju. V teh okoliščinah je obstoj »Krajevne kovačnice Kozarje« nepotreben. Predlaga se ukinitve tega podjetja.

2. Kmetijska delovna zadruga Vič pa prosi, da bi se ji osnovna sredstva ukinjene kovačije začasno izročila v brezplačno uporabo. Kolikor bi se tej prošnji ugodilo, bi bilo z zadrugo skleniti posebno pogodbo in komisijsko izročiti tehnične pripomočke kovaškega obrata.

Če pa bi Kmetijska delovna zadruga potrebovala tudi material in drobni inventar ukinjenega podjetja, bi se ta moral plačati po tržnih cenah.

f) Sprememba vrste in predmeta poslovanja podjetja »Rog«.

Mestno podjetje »Rog« je bilo ustanovljeno kot podjetje za trgovino in predelovanje mesa in mesnih izdelkov.

Dejansko pa ne gre za trgovsko podjetje, temveč tipično za obrtno podjetje.

Zato se predlaga, da postane podjetje »Rog« državni obrtni obrat, katerega predmet poslovanja je: obrtno izdelovanje mesnih izdelkov, predelava in sušenje mesa in vsa v to stroko spadajoča dela ter prodaja teh izdelkov.

g) Sprememba vrste in predmeta poslovanja podjetja »Mesnine«.

Ob ustanovitvi mestnega podjetja »Mesnine« je bil predmet poslovanja določen takole: Izdelava in prodaja mesnih izdelkov, mesnih specialitet in suhega mesa. Treba pa bi bilo poudariti, da gre za obrtni način dela in zato ustanovitveno odločbo delno spremeniti.

Predmet poslovanja »Mesnine« kot državnega obrtnega obrata je: Obrtna izdelava mesnih izdelkov, mesnih specialitet in suhega mesa ter prodaja teh izdelkov.

Predsednik Mestnega ljudskega odbora da predlog o spremembah v podjetjih v diskusijo.

STOPAR VIKTOR

predlaga, da bi se spremenil naziv podjetja »Rog«, ker že imamo v Ljubljani drugo podjetje s tem nazivom.

ING. TEPINA MARJAN

prosi za pojasnilo, v koliko so navedena podjetja aktivna in če nimajo kakih finančnih obvez. Tovariš Krese mu pojasni, da so ta podjetja vsa aktivna.

DR. MODIC HELI

Imam splošen predlog, da bi odločbe o ustanavljanju oziroma ukinitvi podjetij prišle na dnevni red takrat, ko se ta podjetja dejansko ustanavljajo oziroma ukinejo, ne pa šele pol leta kasneje. To mislim s tega stališča, da bi delo Mestnega ljudskega odbora imelo več resnosti, ne pa samo formalno sprejemalo stvari, ki so se že izvršile. Sej Mestnega ljudskega odbora je dovolj in imajo predsedniki svetov možnost povedati, kaj pripravljajo. S formalnim sprejemanjem odločb izgleda namreč tudi naša demokracija malo formalna.

KRESE LEOPOLD

Strinjam se z izjavo tovariša dr. Modica, vendar pa je tu treba upoštevati, da se vsi predlogi za ukinitve ali ustanovitve novih podjetij preiskurirajo že temeljito na Gospodarskem svetu in pridejo na seje Mestnega ljudskega odbora, že kot fiksni predlogi. Možno pa bi bilo tudi, da bi predsedniki svetov predložili Mestnemu ljudskemu odboru misli za pripravo.

Glede ukinitve pa velja, — in to se bo verjetno še pogosto zgodilo, — da bomo sklepali o ukinitvi šele takrat, ko bo podjetje že dejansko ukinjeno. Tu pa ima svoj vpliv novi gospodarski sistem, ki zahteva, da se podjetje, ki se ne more več vzdrževati, ukine.

ING. TEPINA MARJAN

Pri ustanavljanju podjetij večkrat grešimo, in to v dveh stvareh. Treba je ločiti ustanavljanje in registracijo podjetij.

Na zasedanjih sklepamo samo o podjetjih, ki jih ustanavlja MLO. Vsa ostala podjetja pa samo registriramo. Potrebno bi bilo, da pridejo na skupščino vsi predlogi o ustanovitvi, pa tudi o registraciji podjetij na področju Ljubljane.

Vsako registriranje imen je zaščiteno, in ne moreta imeti dve podjetji eno in isto ime.

Predsednik Mestnega ljudskega odbora da predloge o spremembah v podjetjih s pripombo, da je potrebno naziv podjetij »Elita-čevljarstvo« in »Rog« spremeniti, na glasovanje.

Soglasno sprejeto!

6 Sprejem odločb o razlastitvi.

Sprejem odločb o razlastitvi predlaga član Komisije za pravne predpise in organizacijo ing. Lapajne-Oblak Sonja.

a) V korist države in za potrebe Mestnega ljudskega odbora glavnega mesta Ljubljane se odreja popolna razlastitev nepremičnin in pravic na teh nepremičninah, in sicer:

1. pod vlož. št. 622 k. o. Štepanja vas vpisane parcele št. 268 zgradbe v izmeri 319 kvadratnih metrov.

2. pod vlož. št. 593 k. o. Štepanja vas vpisane parcele št. 145/2 — pašnika v izmeri 2045 kvadratnih metrov, ki sta last Reda o. o. kapucinov ilirske province v Štepanji vasi.

Mestna razlastitvena komisija naj izvede razlastitveni postopek po 17. členu in sledečih Temeljnega zakona o razlastitvi in izda odločbo o razlastitvi po 29. členu tega zakona.

UTEMELJITEV

Očetje kapucini so pričeli v letu 1942 graditi v Štepanji vasi stavbo, ki naj bi jim služila kot župnišče in samostan. Prvotno enonadstropna stavba je bila v surovem stanju dograjena v letu 1947, nakar jo je MLO v Ljubljani preuredil in dvignil še za eno nadstropje, in sicer z lastnim materialom.

Stavba je služila prvotno za »Dom učencev v trgovini«, sedaj pa služi v stanovanjske svrhe, vsled česar je nujno potrebno, da pride s celotnim pripadajočim zemljiščem v last Splošnega ljudskega premoženja.

Razlastitev teh nepremičnin zahteva torej splošni interes, da se izvedejo koristna dela za družbeno-ekonomsko in kulturno povzdigo ter razvoj ljudstva in je zato tudi utemeljena po toč. g) 1. člena Temeljnega zakona o razlastitvi.

b) V korist države in za potrebe Mestnega ljudskega odbora glavnega mesta Ljubljane se odreja popolna razlastitev:

1. pod vlož. št. 418 k. o. Vižmarje vpisane parcele št. 134 — travnika v izmeri 2080 kvadratnih metrov, ki je last Mihaela Novaka iz Vižmarjev št. 29.

2. pod vlož. št. 107 k. o. Vižmarje vpisanega dela parcele št. 153 — travnika v izmeri 115 kvadratnih metrov, ki je last Albina Komana iz Vižmarjev št. 33.

Mestna razlastitvena komisija za glavno mesto Ljubljana naj izvede razlastitveni postopek po predlogu Sveta za komunalne in gradbene zadeve pri MLO v Ljubljani.

OBRAZLOŽITEV

Na navedenih nepremičninah je okupator postavil večje število enodružinskih hišic v leseni konstrukciji z obojestranskim opazem dobro izolirane na deloma betoniranih kletah odnosno betonskih podstavkih, ki so z zaplembo imetja nemškega Rajha postale državna last. Radi popolnejšega in uspešnejšega izvrševanja vseh nalog, ki so skupnosti dane v zvezi z že obstoječim stanovanjskim naseljem, zahteva splošni interes, da pride zemljišče, na katerem so postavljene hiše s pripadajočimi vrtovi, v državno last.

Mestna razlastitvena komisija v Ljubljani je že pravnomočno razlastila del predmetnega zemljišča v izmeri 11.274 kvadratnih metrov, ki je bilo solastno Matjan Mariji, Matjan Ani in Troha Frančiški iz Vižmarjev. Po delitnem načrtu pa se je pokazalo, da pripada k temu stanovanjskemu naselju še celotna parcela št. 134 v izmeri 2080 kvadratnih metrov, ki je last Mihaela Novaka, in del parcele št. 153 v izmeri 115 kvadratnih metrov, ki je last Albina Komana iz Vižmarjev.

Izdaja dodatnega akta o razlastitvi je torej utemeljena po točki g) 1. člena temeljnega zakona o razlastitvi.

c) V korist države in za potrebe mestnega podjetja »Splošno mizarstvo« v Ljubljani se odreja:

1. *Popolna razlastitev* nepremičnin in pravic na teh nepremičninah in sicer:

1. dela parcele števil. 589/2 — stavbišča z mizarско delavnico v površini okoli 208 kvadratnih metrov, pod vl. št. 1 k. o. Moste;

2. dela parcele števil. 589/1 — stavbišče z mizarско delavnico in prizidkom v površini okoli 372 kvadratnih metrov, pod vl. št. 847 k. o. Moste;

3. dela parcele števil. 590 — stavbišča v površini okoli 37 kvadratnih metrov, pod vl. št. 847 k. o. Moste;

4. parcele števil. 591 — vrta s pripadajočimi objekti v izmeri 288 kvadratnih metrov, pod vl. št. 847 k. o. Moste — vse last *Pavšek Ivanke* iz Ljubljane, Predovičeva ulica števil. 5;

5. dela parcele št. 597/6 — vrta v izmeri 272 kvadratnih metrov, pod vl. št. 341 k. o. Moste, last *Legat Antona* iz Ljubljane, Predovičeva ulica števil. 7;

6. dela parcele št. 593 — stavbišča v izmeri okoli 15 kvadratnih metrov, pod vl. št. 178 k. o. Moste, last *Tomšič Henrika* iz Ljubljane, Stara pot števil. 8.

11. *Delna razlastitev* z ustanovitvijo služnostne pravice hoje in vožnje za dohod k delavnicam na parcelah:

1. št. 597/1 vl. št. 341 k. o. Moste, last Legat Antona iz Ljubljane, Predovičeva ulica št. 7;

2. št. 589/2 — vl. št. 1, št. 589/1 vl. št. 847 in št. 590 — vl. št. 847 k. o. Moste — last Pavšek Ivane iz Ljubljane, Predovičeva ul. št. 5.

Mestna razlastitvena komisija naj izvede razlastitveni postopek po čl. 17 in sledečih Temeljnega zakona o razlastitvi in izda odločbo o razlastitvi po 29. členu tega zakona.

UTEMELJITEV

Mestno podjetje »Splošno mizarstvo« s sedežem v Ljubljani, Predovičeva ulica št. 5, ima svoje obratne prostore na različnih parcelah in objektih, ki so last zasebnih gospodarjev.

V času svojega poslovanja je to podjetje za razširitev svojih delavnic izdalo v času od 1949 do 1951. leta iz investicijskih sredstev že visoko vsoto okoli 2.400.000 dinarjev.

Za prosperiteto podjetja je nujno potrebno, da pridejo vsa zemljišča in vsi objekti v last Splošnega ljudskega premoženja, kar bo doseženo s predmetno razlastitvijo v poštevi prihajajočih zemljišč in obratnih prostorov.

Svet za gradbene in komunalne zadeve MLO je s svojo odločbo z dne 29. IV. 1952, št. GO 974/52 že izrekel, da je predložena lokacija z ozirom na zatečeno stanje odobrena, pri čemur pa si bo moralo podjetje »Splošno mizarstvo« vse komunalne naprave do novih objektov oskrbeti samo in izpolniti tudi vse nadaljne pogoje, ki bodo še predpisani za preureditev podjetja.

Razlastitev teh nepremičnin zahteva torej splošni interes, da se izvedejo koristna dela za družbeno-ekonomsko in kulturno povzdigo ter razvoj ljudstva in je zato tudi utemeljena po točki 1) 1. člena Temeljnega zakona o razlastitvi.

DR. MODIC HELI

Danes in že na prejšnjih sejah predlagane razlastitve so večkrat potrebne zato, ker so v letih po osvoboditvi naši organi in podjetja gradila stavbe na privatnem zemljišču. Po starih pravnih načelih, ki se še uporabljajo, je stavba del zemljišča, na katerem stoji in torej last parcelnega lastnika. Če hočemo, da postanejo take stavbe, tudi zemljiškoknjižno socialistična lastnina, je treba zato parcele, na katerih stoje, razlastiti. Danes so v diskusiji novi predpisi, ki poznajo samostojno lastnino na zgradbi, neodvisno od lastnine parcele, na kateri zgradba stoji.

Glede poslednje predlagane odločbe moram pojasniti še to, da je morala naša komisija tehtati javni interes na tem, da socialistično državno mizarstvo pridobi lastnino na zgradbi, ki jo je sezidalo na privatnem svetu in pa — javni interes na tem, da se ne zavira produkcija sosednje privatne zeljarske obrti. Upoštevati je namreč, da imamo v Sloveniji nešteto podobnih mizarstevskih obrti, da pa imamo le dvoje podjetij, ki nam lahko ohranijo že pred več kot 50 leti pridobljena inozemska tržišča za zeljarske proizvode (Egipt, Amerika). Zato je naša komisija po krajevnem ogledu predlagala utesnitev predložene razlastitve. Do današnje seje odločba še ni mogla biti prilagojena sklepu naše komisije, marveč je predložena v prvotnem besedilu s prvotnimi navedbami parcelnih števil in izmer. Zato lahko o tej odločbi sklepamo samo načelno, sprejeli jo bomo lahko, ko bo predložena z novim besedilom. Ko se bo izvršila na licu mesta nova razmejitev, se bodo vnesle v obseg razlastitve samo one parcele, ki so za razvoj podjetja nujno potrebne in na katerih je podjetje zgradilo nove objekte, pri čemer se bo ozirali tudi na to, da se zasigura nemoten dohod do vseh objektov in da se ne zavira delovanje sosednjega živilskega obrata.

Predsednik Mestnega ljudskega odbora da predloge o razlastitvi nepremičnin pod točko a), b) in c) na glasovanje s pripombo, da velja za točko 3. predlog, kakor ga je podal dr. Modic Heli.

Soglasno sprejeto!

7. Sprejem odloka o odpravi odloka o nazivih in plačah uslužbencev v logarski službi.

Predlog o odpravi odloka o nazivih in plačah uslužbencev v logarski službi, ki ga je sprejel Mestni ljudski odbor glavnega mesta Ljubljane na svoji III. redni seji dne 4. junija 1952. pod tajn. št. 760/52, poda ing. Lapajne-Oblak Sonja. Obrazloži, da je odlok postal brezpredmeten z ozirom na to, da je bil v zveznem merilu izdan poseben pravilnik o nazivih in plačah uslužbencev pomožne tehnične gozdarske stroke, ki ureja to materijo.

Predsednik Mestnega ljudskega odbora da predlog na glasovanje.

Soglasno sprejeto!

8. Sklepanje o ukinitvi Uradnega vestnika MLO.

Predlog odredbe, s katero bi se ukinil »Uradni vestnik MLO« obrazloži v imenu komisije za pravne predpise in organizacijo ing. Lapajne-Oblak Sonja, in se glasi:

Odpravi se predpis 57. člena »Poslovnika o delu mestnega ljudskega odbora glavnega mesta Ljubljane« z dne 7. junija 1951 — Preds. št. 18, ki določa:

Odloke, odredbe, navodila in odločbe, sprejete na zasedanju, podpiseta predsednik in tajnik Ljudskega odbora.

Sprejete odloke, odredbe, navodila in odločbe objavlja predsedstvo Ljudskega odbora v Uradnem vestniku Mestnega ljudskega odbora, po potrebi pa tudi v dnevnem časopisju.

Ta odredba stopi takoj v veljavo.

UTEMELJITEV

Določila 57. člena »Poslovnika o delu Mestnega ljudskega odbora glavnega mesta Ljubljane« je treba odpraviti z razloga, ker določa 119. člen novega zakona o ljudskih odborih mest in mestnih občin, da podpisuje odloke, odredbe in navodila le predsednik Ljudskega odbora.

Ker pa vsebuje 120. člen tega zakona tudi predpis, da je treba vse odloke MLO objaviti v »Uradnem listu LRS«, je potreba, da ukinemo tudi naše službeno glasilo »Uradni vestnik MLO« in to zlasti še tudi zaradi tega, ker je izdajanje tega »Vestnika« združeno z velikimi finančnimi izdatki, ki jih ne moremo več kriti.

V tem pogledu je treba naglasiti sledeče:

1. MLO glavnega mesta Ljubljane je določil ceno za vsako posamezno številko, tako je bila cena nižja, kot so bili dejanski stroški za vsako številko.

2. MLO je tudi določil, da se tiska vsaka številka v 1000 izvodih. Nobena številka »Vestnika« ni bila v taki višini razprodana, vsled česar je še danes od dveh v letu 1951 in štirih v letu 1952 izdanih številk še za 17.108 din nerazprodanih izvodov.

Deficitnost »Vestnika« je pripisovati predvsem povišanju cene za papir in tiskarniške tarife. Krivda za primanjkljaj pa leži deloma tudi na naročnikih, ki niso izpolnjevali svojih obveznosti glede plačila naročnine. Stalnih naročnikov je bilo le okoli 640 in tudi od teh je bilo samo 50 % rednih plačnikov.

Zato smatramo za umestno, da se »Uradni vestnik MLO« ukine.

Predsednik Mestnega ljudskega odbora da predlog odredbe o ukinitvi Uradnega vestnika MLO na glasovanje.

Soglasno sprejeto!

9. Sklepanje o spremembah v sestavu svetov in komisij MLO in izvolitev novih komisij.

Predlog sprememb v sestavu komisij in svetov Mestnega ljudskega odbora in izvolitev novih komisij obrazloži predsednik Komisije za izvolitve in imenovanje Očepek Lojze.

Predsednik Mestnega ljudskega odbora da predlog nekaterih sprememb v sestavu komisij in svetov MLO ter izvolitev novih komisij na glasovanje.

Soglasno sprejeto!

Tovariš Vrhunc Stane predlaga Mestnemu ljudskemu odboru, da bi z ozirom na obsežno delo Komisije za ocenjevanje zapuščin, vključili v komisijo še tri člane in to Kreačiča, Grudna in Suhadolca. Predlog utemeljuje s tem, da se večina prvotno izvoljenih tovarišev dela ne udeležuje.

Očepek Lojze pojasni, da sta tovariša Suhadolc in Kreačič izvoljena na današnji seji že v druge komisije, zato bi prišel v poštev za izvolitev samo Gruden Anton. Obenem predlaga, naj se za tovariše, ki ne delajo v komisiji stavi predlog, da se jih odstavi in mesto njih izvoli nove.

Predsednik Mestnega ljudskega odbora da predlog o imenovanju tovariša Grudna za člana Komisije za ocenjevanje zapuščin na glasovanje.

Soglasno sprejeto!

10. Personalna vprašanja.

Predsednik Komisije za izvolitve in imenovanja, Lojze Očepek, predlaga rešitev nekaterih personalnih vprašanj v aparatu Mestnega ljudskega odbora in vodstvu nekaterih podjetij. Predlog je naslednji:

Aparat državne uprave MLO:

V Biroju za posredovanje dela se imenuje za referenta Troha Stanislav.

V Biroju za posredovanje dela se imenuje za administrativno moč Modic Potnik Ivan.

Iz Biroja za prošnje in predloge se premesti za referenta na Stanovanjski urad Žvipej Franc.

Za referenta v Uradu za prošnje in pritožbe se imenuje Badovinac Danica.

Pri Upravi za dohodke se nastavi za referenta pri odseku za eksekucije Bašin Peter.

Pri upravi za dohodke se nastavi v odseku za eksekucijo kot davčni izvrševalec **Pozaršek Anton**.

Pri inšpekciji dela se imenuje za referenta za delovne odnose **Bričelj Niko**.

Pri stanovanjskem uradu se nastavi kot referent **Kandare Bojan**. Predsednik komisije za izvolitve in imenovanja **Ocepek Lojze** predlaga imenovanje nekaterih upravnikov podjetij, in sicer:

Za upravnika podjetja Mestna cvetličarna se imenuje **Simčič Ivan**.

Za upravnika podjetja »Krojaštvo« se imenuje **Štemberger Stane**.

Za upravnika gostinskega podjetja Savica se imenuje **Habjan Lojze**.

Za upravnika podjetja »Torta« se imenuje **Nadižar Tine**.

Za upravnika gostinskega podjetja Planica se imenuje **Kolenc Otmar**.

Razreši se direktor IX. gimnazije na Viču **Božič Slavica**.

Za direktorja IX. gimnazije na Viču se imenuje **Stupar Helena**.

OCEPEK LOJZE

V diskusiji je bilo večkrat poudarjeno, da se Mestni ljudski odbor bori z velikimi finančnimi težavami. Vse to nam narekuje štednjo na vsakem koraku, posebno pri plačevanju odvišnega kadra Mestnega ljudskega odbora. Po reorganizaciji Mestnega ljudskega odbora in likvidaciji rajonskih ljudskih odborov je ostala še cela vrsta uslužbencev nerazporejenih. Vsi ti uslužbenci so strokovno, kakor moralno-politično v redu, vendar pa Mestni ljudski odbor kljub temu ni mogel priiskrbeti primer-
nih mest. Vendar bi bilo kljub temu nesmiselno in negospodarsko te ljudi plačevati še naprej. Do sedaj imamo še nerazporejenih 16 uslužbencev, poleg tega 11 uslužbencev, ki čakajo na upokožitev, 12 pa je bolnih in so že delj časa na bolniškem dopustu, katere pa itak plačuje socialno zavarovanje. Predlagam, da bi za prvih 16 uslužbencev MLO povedal svoje mnenje in sicer s stališča, ali naj jih še naprej zadržujemo ali naj jim damo odpoved službe. Mesečni izdatki za te ljudi so cca 130.000 dinarjev. Poudarjam še to, da je po reorganizaciji Mestnega ljudskega odbora in zmanjšanju delovnih mest tako na Mestnem odboru, kakor na raznih ustanovah med temi ljudmi nastal oportunizem, kateri nočejo na okraje, čeprav so za to velike potrebe in se tudi tam dela za skupnost. Hočejo pa vsi do zadnjega ostati v Ljubljani. Znano nam je, da je zlasti po okrajih, na občinah veliko pomanjkanje strokovno sposobnih moči. Tem tovarišem bi bilo potrebno jasno povedati, kakšne so razmere. Jasno se morajo zavedati, da morajo iti tja, kjer je delo, saj bodo delali prav tako za skupno stvar, v kolikor pa se s premestit-

vami v druge kraje ne strinjajo, je pa edina rešitev odpoved in si bodo potem morali pač sami poiskati službo.

ONIČ FRANC

S predlogom tovariša Ocepka se strinjam, vendar pa je potrebno gledati, kakšne ljudi imamo pred seboj, in da bomo premestili na okraje ljudi, za katere so dani pogoji, ki nimajo družin in urejenih stanovanjskih razmer v Ljubljani. Ta dva momenta je treba pri tem upoštevati.

ZUPANČIČ STANE

Potrebno bi bilo, da se pregleda politična stran teh ljudi in njih kvalifikacije in v kolikor te odgovarjajo, naj se eventualno izvrši kaka zamenjava kadra.

OCEPEK LOJZE

pojasni, da so med njimi nekateri s stanovanjskega urada, ki nimajo posebnih kvalifikacij. Nekaj teh nerazporejenih ljudi je izučenih obrtnikov, ki pa so dejansko že 10 ali celo več let v upravni službi in izven svojega poklica.

KRESE LEOPOLD

Mislim, da smo v tej smeri dejansko napravili napako. Kajti ni krivda teh ljudi, da morajo iti na okraje, temveč je to krivda nekih drugih uslužbencev, ki niso hoteli sprejeti mest.

V splošnem smatram, da bi bilo potrebno tem ljudem s 1. novembrom dati odpovedi, istočasno pa moramo prevzeti moralno obveznost, da jim bomo pomagali, da najdejo primerno zaposlitev. Podprl bi stališče tovariša Ocepka, da je med nerazporejenim osebjem tudi nekaj takih, ki so bili požrtvovalni, dobri delavci, katerih pa vsled reorganizacije dela nimamo kje zaposliti.

KOVAČIČ LEO

Predlagam, da se te zadeve temeljito pregledajo in sklepa nato o posameznih predlogih, ne pa skupno. Na primer tovariša Vašla vsi poznamo kot človeka, ki je bil vseskozi požrtvovalen in je ogromno doprinesel, sedaj pa ga nameravamo odpustiti. Te stvari, se mi zdi, je treba le premisliti. Temeljiteje je obdelati tudi vprašanje upokojenecv.

KRIVIC VLADIMIR

Mislim, da je to dejansko težko vprašanje, ki pa se ga moramo vendarle lotiti. Odlasamo že od meseca maja dalje. Smatram pa, da je

stvar Mestnega ljudskega odbora, da jim nudi možnost zaposlitve, ker je je še veliko. Strinjam se s tovarišem Kovačičem in je prav gotovo, da zlasti sedaj na zimo ne moremo premeščati uslužbencev, ki imajo družine in otroke, izven mesta.

Vsota 130.000 dinarjev se mi ne zdi realna in mislim, da porabimo mi mnogo več za te izdatke.

Z vzdrževanjem odvišnega kadra trpimo dvojno škodo, in sicer pri nas na Mestnem ljudskem odboru plačujemo odvišno silo, ki nima dela in poseda po pisarnah, drugod po okrajih pa delo zaostaja, ker ni na razpolago strokovnih moči.

Strinjam se s predlogom, naj se vsi primeri obravnavajo individualno.

OCEPEK LOJZE

V kolikor so ljudski odborniki razumeli iz mojih besed, da Mestni ljudski odbor nima namena skrbeti za zaposlitev teh ljudi, niso razumeli pravilno. Tega se zavedamo in tudi kar se tiče obravnavanja teh primerov bomo kot do sedaj, tudi v bodoče vse primere obravnavali individualno.

ZUPET AVGUST

predlaga naj se pooblasti predsedstvo Mestnega ljudskega odbora, da po svoji uvidevnosti rešuje te zadeve.

O c e p e k Lojze daje ob zaključku še naslednji predlog:

Ob reorganizaciji Mestnega ljudskega odbora je bila posebna Komisija za izvolitve in imenovanja poverjena z nalogo, da pretresa in pripravlja vse predloge v zvezi z namestitvami in razrešitvami uslužbencev v upravnem aparatu MLO. O predlogih komisije je nato sklepal Mestni ljudski odbor na svojih sejah.

Na podlagi člena 171 Zakona o ljudskih odborih mest in mestnih občin izdaja odločbe o službenih razmerah uslužbencev ljudskega odbora predsednik MLO, v kolikor zakon in drugi predpisi ali statut ne določajo drugače. V zvezi s tem predlagam, da se postopek v zvezi z imenovanji uslužbencev v aparatu MLO za bodoče uredi takole:

1. Mestni ljudski odbor naj tudi vnaprej — ker tako določa zakon — na svoji seji in na predlog Komisije za izvolitve in imenovanja postavlja oziroma razrešuje tajnika MLO, načelnike oddelkov in šefe samostojnih odsekov v administraciji Mestnega ljudskega odbora.

2. Na enak način naj se postavljajo in razrešujejo direktorji podjetij ter upravniki zavodov in ustanov.

3. Vse ostale uslužbence MLO naj postavlja in razrešuje predsednik Mestnega ljudskega odbora na podlagi utemeljenega predloga. Komisije za izvolitve in imenovanja.

4. Da bi bil ljudski odbor obveščen o stanju aparata MLO ter o personalni in kadrovski politiki v pogledu administracije MLO in vodstva podjetij oziroma ustanov, naj Komisija za izvolitve in imenovanja od časa do časa poroča o tem na seji Mestnega ljudskega odbora.

V utemeljitev tega predloga naj navedem še sledeče:

Neposredno po reorganizaciji je bilo potrebno, da o vseh personalnih zadevah razpravlja ljudski odbor neposredno, in to predvsem iz dveh razlogov:

a) da se poudari razlika od prejšnjega načina, ko so o personalnih in kadrovskih zadevah odločali Izvršilni odbor in posamezna poverjeništa, in

b) da se odločitvam v zvezi z reorganizacijo in skrčenjem aparata MLO da večja avtoriteta.

V zadnjih mesecih je bil aparat MLO v glavnem izpopolnjen, zaradi česar se za bodoče reševanje tekočih personalnih zadev lahko uredi tako, kot je navedeno v predlogu.

Na podlagi tega predlagam, da ljudski odborniki sprejmejo sklep, s katerim se bo odločanje o personalnih vprašanjih uredilo tako kot sem uvodoma obrazložil.

Predsednik Mestnega ljudskega odbora da predloge za imenovanja in premestitve v aparatu MLO in vodstvu nekaterih podjetij ter predlog tovariša Ocepka o odločanju v personalnih zadevah na glasovanje.

Soglasno sprejeto!

S tem je bil dnevni red izčrpan in predsednik Mestnega ljudskega odbora zaključil sejo ob 20. uri.

Vodja zapisnika: (Pogačar Niko)

Predsednik: (Avšič Jaka)

Overitelj zapisnika:

Resnik Julijana — Prešeren Mirko

IMENSKI SEZNAM SVETOV MESTNEGA LJUDSKEGA ODBORA LJUBLJANA

1. Svet za gospodarstvo:

Predsednik: Krese Leopold.

Člani: Kristan Ivan, Nebec Franc, Plevnik Jože, Pogačar Jakob, Sitar Franc, Šubic Miran, Valič Viktor, — odborniki MLO: Dermastja Mara, Kunst Maks, dr. Linhart Božo, Štular Lojze.

a) Odbor za blagovni promet:

Valič Viktor, Renko Stane, Pleško Janez, Ukmar Franc, Bukovec Lojze, Šubic Miran, Resnik Julči.

b) Odbor za obrt:

Kristan Ivan, Šega Bojan, Vetrih Franjo, Zor Jože, Zidarič Boris, Šter Milan, Borštnik France.

c) Odbor za finance:

Dermastja Mara, Dular Robert, Znidaršič Vinko, Nebec Franc.

č) Odbor za finance:

Brelih Miloš, Vonta Jože, Kunst Franc, Ferčnik Gustav, Štajdohar Miro.

2. Svet za komunalne zadeve:

Predsednik: ing. Tepina Marjan.

Člani: ing. Lapajne-Oblak Sonja, dr. Modic Heli, Resnik Julijana, odborniki MLO;

Brezavšek Avgust, ing. arh. Mihevc Edo, dr. Mis Franta, ing. Muha Gašper, Šušteršič Tone.

3. Svet za prosveto in kulturo:

Predsednik: Bole Dušan.

Člani: Kovačič Leo, Luštek Miro, Ribičič Jože — odborniki MLO; dr. Dougan Danilo, Kranjec Miško, Liška Janko, Stante Jurij.

a) Odbor za prosveto:

Kerner Fani, Fedran Marija, Luštek Miro, Peče Oskar, Praprotnik Tone, Ravbar Mirko, Marenče Tone, Ribičič Jože.

b) Odbor za kulturo:

Turnher Edo, Gabrovšek Jože, Kraigher Uroš, Kranjc Miško, dr. Kreft Bratko, Liška Janko, Pregelj Bogo, Vidmar Drago.

c) Odbor za telesno vzgojo:

Kovačič Leo, Albrecht Iva, dr. Dougan Danilo, Herman Lojze, Kobal Svetko, Nebec Franc, Prosen Živojin, Wölle Rudolf, Stadler Boris.

4. Svet za zdravstvo in socialno politiko:

Predsednik: dr. Benigar Jože.

Podpredsednik: Resnik Julijana.

Člani: ing. Letonja Emilija, Rakar Iva — odborniki MLO;

Golob Ludvik, Kovačič Darinka, dr. Mis Franta, Prešeren-Maček Cilka, Strle Franc.

a) Odbor za zdravstvo:

Berkopec Vida, dr. Kuralt Mira, Mušič Drago, dr. Mis Franta, dr. Pintarič Ivan, Rakar Iva, dr. Savinšek Baldomir, dr. Tavčar Ana, dr. Vargazon Bogdan.

b) Odbor za skrbništvo:

Draksler Marjana, Kovačič Darinka, Gerbec Nuša, Nučič Jože, Omladič Franjo, Slah Ivan, Sitar Julija, Sušnik Rudolf.

c) Odbor za delo:

Anžur Franc, Curk Jože, Erjavec Angela, Kresnik Miha, Novak Lojze, Ribnikar Jože, Strle Franc, Vrhunc Vili.

č) Odbor za zaščito matere in otroka:

Anžlovar Nada, Gruden Olga, Korenčan Tončka, Lukašček Danica, Potokar Janez, Verbič Vida.

5. Svet za notranje zadeve:

predsednik: Ocepek Lojze.

Člani: Arko Nika, ing. Jakopič Vekoslav — odborniki MLO;

Čamernik Franc, Ganziti Rudolf, Jesenšek Rudi, Lepin Danijel, Puhar Dominik, Vidmar Ivan.

IMENSKI SESTAV KOMISIJ MESTNEGA LJUDSKEGA ODBORA

1. Mandatno-imunitetna komisija:

Predsednik: Rakar Iva.

Člani: Bole Dušan, Flegar Avgust, Mojšker Jakob, Ponikvar Janez.

2. Komisija za izvolitve in imenovanja:

Predsednik: Ocepek Lojze.

Člani: Dolgan - Boruta Ana, Vršnik Lojze, Zlatnar Peter, Zupet Avgust.

3. Komisija za pravne predpise in organizacijo:

Predsednik: dr. Modic Heli.

Člani: Breclj Tone, Jančar Marija, Kavčič Jože, dr. Pretnar Jože, Repinc Ivan, ing. Stegu Milan.

4. Komisija za prošnje in pritožbe:

Predsednik: Resnik Julijana.

Člani: Borštnik Franc, Novak Franjo, Pečaver Albina, Suhadole Anton, Tratnik Stane.

5. Komisija za družbeni plan in proračun:

Predsednik: Smole Janko.

Člani: Kopitar Jože, Kovačič Leo, Maležič Matija, Stopar Viktor,
Vrhunc Viljem, Zdešar Henrik.

6. *Komisija za prosvetna vprašanja:*

Predsednik: Kimovec Franc.

Člani: Jančar Marija, Jurca Branka, Kopitar Jože, Majer Boris,
Pernuš Anka, Vrščaj-Holy Zima, Zdešar Henrik.

7. *Komisija za stanovanjske zadeve:*

Predsednik: Šefic Ludvik.

Podpredsednika: dr. Omladič Franjo, Zupančič Stane.

Člani: Bricelj Franc, Gradič Miha, Pečaver Albina, Prainfalk Breda,
Tratnik Stane.

8. *Komisija za socialno pomoč:*

Predsednik: Bajuk Stana.

Člana: Plevnik Jože, Žagar-Tomiševič Fani.

9. *Komisija za preiskovanje zadev v zvezi z namestitvijo in razrešitvijo
predsednika sodišča, sodnikov in sodnikov porotnikov Okrajnega
sodišča I. Ljubljana:*

Predsednik: Zupet Avgust.

Člani: Babnik Andrej, Gostiša Mihaela, Kristan Ivan, Prešern Mirko.

10. *Disciplinska komisija:*

Predsednik: Sitar Franc.

Člani: Babnik Andrej, Dolgan - Boruta Ana, Kovač Albin, Zupet
Avgust.

11. *Komisija za vodenje disciplinskega postopka proti sodnikom za
prekrške:*

Predsednik: Kovač Albin.

Člana: Maček Tone, Terglav Mirko.

12. *Komisija za volilne imenike:*

Predsednik: Kavčič Jože.

Člana: Flegar Avgust, Pleiweis Karel.

13. *Mestna razlstitvena komisija:*

Predsednik: Gorjanc Jože.

Namestnik predsednika: Drobež Franc.

Člani: Babnik Andrej, Gradič Miha, Kreačič Ivan.

14. *Komisija za ocenitev zapuščinskega premoženja:*

Člani: Bukovec Lojze, Gruden Andrej, Mojšker Janez, Prešern
Mirko, Šter Milan, Vrhovec Stane — odborniki MLO; ing.
Šega Janez, Mlakar Željko, Krošelj Jože — strokovnjaki.

15. *Davčna komisija za oceno čistega dohodka kmetijskih gospodarstev:*

Predsednik: Maček Tone.

Člani: Gruden Andrej, Kreačič Ivan, Sitar Franc — odborniki MLO;
Benje Franc, Bricelj Čeperin, Grden Franc, Kumar Andrej,

Mazi Ivan, Podgoršek Roza, Pečarič Janez, Primec Janez, Remic Bogdan, Smerkolj Anton, Smrekar Jože, ing. Šega Janez, Škerjanc Franc.

16. *Komisija za oceno čistega dohodka obrtnikov in svobodnih poklicev:*
Predsednik: Šter Milan.

Člani: Dečman Vinko, Di Batista Franc, Kregar Stane, Kristan Ivan, Zor Jože — odborniki MLO;

Dobravec Zoran, Mrevlje Franc, Mavec Franc, Počivašek Jože, Prinčič Lado, Remic Bogdan, Rojšek Ivan, Stančič Viljem, Šefic Stane, Šega Bojan, Vakselj Bojan, Zaletel Karel.

17. *Disciplinsko sodišče za uslužbence MLO:*

Predsednik: Mojskerc Janez.

Namestniki predsednika: Koračin Jože, Maček Tone, Prainfalk Breda, Sitar Franc, Zlatnar Peter.

Član: Pelko Tone.

Namestniki člana: Kronegger Majda, Lenarčič Mar'na, Podbregar Erna, Pungercar Franc

Disciplinski tožilci: Goslar Branko, dr. Mally Miran, Urbič Anton.

18. *Komisija za revizijo agrarnih interesentov:*

Predsednik: Sitar Franc.

Člani: Gradič Miha, Maček Tone, Suhadolc Anton.

19. *Komisija za proučitev problemov obrtne dejavnosti:*

Predsednik: Kristan Ivan.

Člani: Koprivec Stane, Kregar Stane, Zor Jože — odborniki MLO; Majcen Franc, Počivašek Jože, Šega Bojan.

20. *Komisija za probleme kmetijstva in zadružništva:*

Predsednik: Maček Leopold.

Člani: Pangeršič Franc, Sitar Franc, Vrhovec Stane.

21. *Komisija za urbanizem in promet:*

Predsednik: ing. Lapajne - Oblak Sonja.

Člani: Drobež Franc, Vrhunc Viljem, dr. Zidarič Boris.

22. *Komisija za proučitev problemov zaposlovanja delovne sile:*

Predsednik: Borštnik Franc.

Člani: Gostiša Mihaela, Vonta Jože — odborniki MLO; Jeriha Pavel, Puhar Dominik.

23. *Komisija za proučitev higiensko-zdravstvenih problemov:*

Predsednik: Žagar - Tomišević Fani.

Člani: ing. Letonja Emilija, Pernuš Anka, Suhadolc Anton.

24. *Komisija za probleme ljudske oblasti:*

Predsednik: Štular Lojze, predsednik Občinskega LO Šentvid.

Člani: Gradič Miha, dr. Omladič Franjo, Rakar Iva, Šindič Zlato.